

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 11.11.2003
COM(2003)672 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta (1998–2002)

SISÄLLYSLUETTELO

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta (1998–2002)	1
KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta (1998–2002)	7
Tiivistelmä.....	8
1 osa: Kertomus Tulli 2002 -ohjelman yhteisten toimien täytäntöönpanosta	11
1. Johdanto	12
1.1. Ohjelma.....	12
1.1.1. Ohjelman historia	12
1.1.2. Ohjelman tavoitteet	12
1.1.3. Ohjelman organisaation rakenteet.....	12
2. Budjetti	13
3. Yhteiset toimet	13
3.1. Yhteisten toimien lajit	13
3.1.1. Seminaarit	13
3.1.2. Vaihdot.....	14
3.1.3. Hankeryhmät	14
3.1.4. Koulutus	15
3.1.5. Esikuva-analyysi	15
3.1.6. Seuranta.....	16
3.2. Ohjelman hallinnointi ja tuloksellisuus.....	16
3.3. Yhteisten toimien organisointia koskevat päätelmät ja suositukset.....	17
3.3.1. Päätelmät	17
3.3.2. Suositukset	17
3.4. Yhteisten toimien yksityiskohtaiset tulokset.....	17
3.4.1. Yhteisön lainsäädännön ymmärtämisen ja soveltamisen parantaminen	17
3.4.2. Riskinhallinta: yhtenäinen tulosten ryhmä.....	18
3.4.3. Petostentorjunnan operatiiviset tekniikat: merkittäviä parannuksia	18
3.4.4. Suhteet taloudellisiin toimijoihin: voimakas tahto ja konkreettisia kokemuksia.....	19

3.4.5.	Koulutus: materiaalin laatiminen ja jakaminen.....	19
3.4.6.	Verkostot, rakenteet, henkilökohtainen yhteydenpito: merkittävä tulos.....	19
3.5.	Yhteisten toimien vaikutukset.....	20
3.5.1.	Koulutuksen tulosten käyttö kansallisella tasolla	20
3.5.2.	Yhteistyö taloudellisten toimijoiden kanssa: viestinnän parantaminen ja näkökulman muuttaminen.....	21
3.5.3.	Hallinnollisen yhteistyön paraneminen.....	22
3.5.4.	Työmenetelmien paraneminen	23
3.5.4.1.	Lainsäädännön tuntemus.....	23
3.5.4.2.	Työmenetelmien ja etenkin valvontamenetelmien paraneminen.....	23
4.	Tulli 2002 -ohjelman ulkoisesta osasta rahoitettavat toimet.....	24
4.1.	Baltic Sea Customs Conference	24
4.2.	Tuki Maailman tullijärjestölle (WCO).....	25
4.3.	Budjettikohdasta "Tulli 2002 -ohjelman ulkoiset toimet" rahoitettava tietotekninen tuki	25
4.4.	Muista yhteisön ohjelmista tietotekniikan alalla rahoitettavia aloitteita.....	26
5.	Ehdokasmaiden osallistuminen ohjelmaan	26
6.	Päätelmät.....	26
6.1.	Yleiset päätelmät.....	26
6.2.	Yleiset suositukset.....	27
2 osa: Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta tietotekniikan alalla (1998–2002)		29
1.	Johdanto	30
1.1.	Taustaa	30
1.2.	Tietolähteet.....	30
1.3.	Väliarviointi	30
1.4.	Analyysin rakenne.....	30
2.	Budjetti.....	32
3.	Tulli 2002 ja Fiscalis-ohjelmien yhteinen osa	32
3.1.	CCN/CSI (Common Communication Network / Common System Interface).....	32
3.1.1.	Kuvaus	32
3.1.2.	CCN/CSI-verkon käyttöönoton ja kehittämisen arviointi.....	33
3.1.3.	Tulokset.....	33

3.1.3.1.	Käyttäjien laadullinen arviointi.....	33
3.1.3.2.	Määrälliset tiedot.....	33
3.1.3.3.	Gartner Groupin tutkimus (2002)	34
3.1.4.	Vaikutukset	34
3.2.	Ohjelman hallinnointivälineet.....	35
3.2.1.	Project Support Office (PSO)	35
3.2.2.	TEMPO (Taxud Electronic Management of Projects Online).....	35
3.2.2.1.	Kuvaus	35
3.2.2.2.	Tempon anti	35
4.	Tullialan sovellukset	35
4.1.	Johdanto	35
4.2.	Tullialan sovellusten kehittämisen, käyttöönoton ja toiminnan yleinen arviointi	36
4.2.1.	Kehittäminen ja käyttöönotto.....	36
4.2.2.	Toiminta	37
4.2.3.	Hyödyllisyys/kestävyys.....	37
4.3.	NCTS (uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä).....	37
4.3.1.	Kuvaus	37
4.3.2.	Tulokset.....	38
4.3.2.1.	Käyttäjien laadullinen arviointi.....	38
4.3.2.2.	Määrälliset tiedot.....	38
4.3.3.	Vaikutukset	40
4.4.	TARIC-tietokanta (TARif Intégré Communautaire)	40
4.4.1.	Kuvaus	40
4.4.2.	Tulokset.....	41
4.4.2.1.	Jäsenvaltioiden laadullinen arviointi.....	41
4.4.2.2.	Määrälliset tiedot.....	41
4.4.3.	Vaikutukset	41
4.5.	TQS-sovellus (Tariff Quota and Surveillance)	42
4.5.1.	Kuvaus	42
4.5.2.	Tulokset.....	42
4.5.2.1.	Jäsenvaltioiden laadullinen arviointi.....	42

4.5.2.2.	Määrälliset tiedot.....	43
4.5.3.	Vaikutukset	43
4.6.	EBTI-tietokanta (European Binding Tariff Information)	43
4.6.1.	Kuvaus	43
4.6.2.	Tulokset.....	44
4.6.3.	Vaikutukset	44
4.7.	DDS (Data Dissemination System).....	44
4.7.1.	Kuvaus	44
4.7.2.	Tulokset ja vaikutukset	44
4.8.	SIGL-sovellus (Système d’Information de Gestion des Licences).....	45
4.8.1.	Kuvaus	45
4.8.2.	Tulokset.....	45
4.8.3.	Vaikutukset	45
4.9.	AFIS-sovellus (Anti Fraud Information System) ja TTJ-sovellus (tullitietojärjestelmä).....	46
4.9.1.	Kuvaus	46
4.9.1.1.	AFIS	46
4.9.1.2.	TTJ	46
4.9.2.	Tulokset.....	46
4.9.2.1.	AFIS	46
4.9.2.2.	TTJ	47
4.9.3.	Vaikutukset	47
5.	Päätelmät.....	47
5.1.	Tulli 2002 ja Fiscalis-ohjelmien yhteinen osa	47
5.2.	Tullialan sovellukset	47
	LYHENTEET – SANASTO	49
	LIITEET	53
Liite 1	Menetelmä: arvioinnin jäsentämisessä käytettävän MEANS-mallin soveltaminen ..	53
1.	Arvioinnin kohteen rajaaminen.....	53
1.	Arvioinnin jäsentäminen	53
1.1.	Arvioinnin perusteet ja kysymykset.....	53

1.2.	Ohjelman tavoitteiden kehitys.....	55
2.	Tavoitepuu sekä seurausten ja tavoitteiden välinen yhteys.....	56
Liite 2	Kaavio Tulli 2002 -ohjelman tavoitteista ja yhteisten toimien odotetuista seurauksista	57
Liite 3	Jäsenvaltioiden arvio yhteisten toimien seurauksista.....	59
Liite 3.1	Seminaarit	59
Liite 3.2	Vaihdot.....	60
Liite 3.3	Hankeryhmät	61
Liite 3.4	Koulutus	62
Liite 3.5	Kokonaisarvio	63
Liite 4	Tiivistelmä vuosien 2000, 2001 ja 2002 seminaarien osanottajien henkilökohtaisista arvioista (Tulokset koskevat 18 seminaaria 29:stä)	64
Liite 5	Vaihtojen määrän kehitys.....	66
Liite 6	Tulli 2002 -ohjelman tietotekniikkaosan budjetti	67
Liite 7	Jäsenvaltioiden arvio CCN/CSI-järjestelmän kehittamisestä, käyttöönotosta ja toiminnasta	68
Liite 8	Jäsenvaltioiden arvio Tulli 2002 -ohjelman järjestelmien tarjoamien tietojen kattavuudesta.....	69
Liite 9	Jäsenvaltioiden arvio Tulli 2002 -ohjelman järjestelmien tarjoamien tietojen laadusta	71
Liite 10	Jäsenvaltioiden arvio Tulli 2002 -ohjelman yhteydessä kehitettyjen järjestelmien kansallisten osioiden käyttöönotosta ja toiminnasta	72
Liite 11	Jäsenvaltioiden arvio Tulli 2002 -ohjelman yhteydessä kehitettyjen järjestelmien annista ohjelman tavoitteille	73
Liite 12	Jäsenvaltioiden arvio Tulli 2002 -ohjelman yhteydessä kehitettyjen järjestelmien käytöstä	74

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta (1998–2002)

Tiivistelmä

Tulli 2002 -ohjelmaan kuuluu kahdenlaisia toteutuksia: yhteiset toimet ja tietotekniset sovellukset.

I) Kertomuksen **ensimmäinen osa** koskee yhteisiä toimia eli niitä yhteistyön osia, jotka eivät liity suoraan tietotekniikkaan ja joita ovat virkamiesvaihdot, hankeryhmät, seminaarit, esikuva-analyysit (benchmarking) ja koulutus. Tarkasteltavat yhteiset toimet toteutettiin 6,75 miljoonan euron kokonaiskustannuksilla Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanon kolmen viimeisen vuoden aikana (2000, 2001, 2002). Aiempia vuosia on tarkasteltu vuoden 2001 välikertomuksessa.

Virkamiesvaihdoissa (2,55 miljoonaa euroa eli 38 prosenttia kokonaiskustannuksista) luodaan yhteyksiä kansallisten ja yhteisön hallintojen välille. Vuosina 2000–2002 järjestettiin lähes 1400 vaihtoa, joihin sisältyy erityisen merkittäviä tapahtumia kuten Brysselissä, Wienissä ja Larnacassa järjestetyt vaihtomessut. Virkamiesvaihtoja pidetään yleisesti melko hyödyllisinä, mutta niiden seuranta, aiheiden kohdentamista ja osallistujien valintaa voitaisiin parantaa. Ehdokasmaat otettiin hiljattain mukaan tähän välineeseen.

Osallistujat ovat olleet erittäin tyytyväisiä 38 hankeryhmään (2,02 miljoonaa euroa eli 30 prosenttia kokonaiskustannuksista). Ehdotetut parannukset koskevat tapaamisten valmistelua, aiheiden valintaa ja tietojenvaihdon vahvistamista.

Tarkasteltavana ajanjaksona järjestettyihin 29 seminaariin (1,52 miljoonaa euroa eli 23 prosenttia kokonaiskustannuksista) on yleensä oltu tyytyväisiä. Mahdolliset parannukset koskevat niidenkin alalla osallistujien valintaa sekä seminaarien valmistelua ja seuranta.

Jäsenvaltiot ovat järjestäneet 18 esikuva-analyysia, joka on melko uusi väline, yhteensä 0,375 miljoonalla eurolla, mikä vastaa 5,4 prosenttia kokonaiskustannuksista. Osanottajat ovat yleensä olleet melko tyytyväisiä tuloksiin, ja parannuksia on ehdotettu etenkin näiden toimien valmisteluun.

Suurin osa osanottajista on pitänyt koulutustoimia (0,251 miljoonaa euroa eli 3,7 prosenttia kokonaiskustannuksista) hyödyllisinä. Tulevaisuutta ajatellen jotkin osanottajat uskovat, että erityiset institutionaaliset kehykset auttaisivat voimistamaan näiden toimien tuloksia.

Kansalliset hallinnot ovat olleet kiinnostuneita ohjelman eri osista ja yleisesti katsoen tyytyväisiä toimien toteutukseen ja tuloksiin.

Osallistujien toivomat parannukset koskevat ennen kaikkea aiheiden ja osanottajien nykyistä tarkempaa valintaa.

Tulosten levitystä voitaisiin vielä vahvistaa.

II) Toisessa osassa esitetään erilaisten tietoteknisten sovellusten tuloksia ja vaikutuksia sekä tietotekniikkahankkeiden organisointi- ja hallintavälineitä.

Tulli 2002 -ohjelmassa on sidottu tietotekniikkaan yhteensä 84 miljoonaa euroa. Atk-järjestelmiin kuuluu sekä yhteisön osioita että kansallisia osioita, joista jäsenvaltiot rahoittavat kansalliset osiot ja Tulli 2002 -ohjelmasta rahoitetaan vain yhteisön osio.

CCN/CSI-tietoliikenneverkon¹ kehittämiseen ja käyttöönottoon investointiin 23 miljoonaa euroa, josta puolet rahoitettiin Tulli 2002 -ohjelmasta ja puolet Fiscalis-ohjelmasta.

---

¹ Common Communication Network / Common System Interface.

NCTS-sovelluksen² osuus Tulli 2002 -ohjelman tietotekniikkabudjetista on 51 prosenttia (johon sisältyy puolet CCN/CSI-verkosta ja hallintavälineet). NCTS:stä aiheutuneet kustannukset olivat merkittäviä, sillä kyse oli kehittämis- ja käyttöönottokustannuksista. Suurin osa muista sovelluksista oli toiminnassa jo ennen ohjelman käynnistymistä. Niin sanottujen "tariffisovellusten" osuus kokonaisbudjetista on 15 prosenttia (eniten toimia edellyttivät TARIC³, TQS⁴, EBTI⁵, ISPP⁶ ja SMS⁷).

AFIS/TTJ-sovelluksen⁸ osuus kokonaisbudjetista on 13 prosenttia ja SIGL-sovelluksen⁹ osuus on 5 prosenttia.

- Tulli 2002 ja Fiscalis-ohjelman yhteinen osa.

CCN/CSI-tietoliikenneverkko ja rajapinta tarjoavat kattavat palvelut. Verkko toimii hyvin ja sitä käytetään paljon. Käyttöönotto-, kehitys- ja toimintakustannukset määräytyivät sen perusteella, että CCN/CSI oli saatava yhteentoimivaksi kaikkien erilaisten kansallisten järjestelmien kanssa. CCN/CSI-verkon hajautetun teknisen rakenteen takia jokainen uusi liitäntä edellyttää erityisen infrastruktuurin luomista ja mahdollisesti kehitystyötä verkon mukauttamiseksi paikalliseen teknologiaan.

Realististen aikataulujen laatimista hankkeiden etenemiselle vaikeuttaa se, ettei hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavissa komiteoissa olevilla jäsenvaltioiden edustajilla ole tietoa kaikista hankkeiden "kansallisen" osan toteutukseen käytössä olevista resursseista (budjetti- ja henkilöstöresursseista).

- Tullialan sovellukset.

- Kaikkia käyttöönottovaiheessa olevan NCTS-järjestelmän tuloksia ja vaikutuksia on vielä vaikea mitata. Sitä ei vielä käytetä täysitehoisesti, mikä johtuu etenkin siitä, että vain harvat yksinkertaistettua menettelyä käyttävistä taloudellisista toimijoista (80 prosenttia passituksista) ovat liittyneet järjestelmään. NCTS:llä käsiteltävien passitusten määrän odotetaan kuitenkin kasvavan nopeasti, sillä kaikkien jäsenvaltioiden passitustoimipaikkojen on liityttävä järjestelmään ennen 1. heinäkuuta 2003 ja yksinkertaistettua menettelyä käyttävien taloudellisten toimijoiden on liityttävä siihen ennen 1. maaliskuuta 2004.

Taloudelliset toimijat ja jäsenvaltiot arvioivat, että NCTS tulee edistämään hallintojen välistä yhteistyötä, petostentorjunnassa tehtävää ehkäisevää työtä ja tullivalvonnan helpottumista. Tuloksellisuuden osalta passitusjärjestelmän tietokoneistamisen kustannuksia (43 miljoonaa euroa) on tarkasteltava passituspetosten kustannuksia (arviolta miljardi euroa vuosina 1990–1996) vasten.

- TARIC- ja DDS¹⁰ -järjestelmien avulla on tarkoitus levittää keskitettyä tietoa kansallisiin hallintoihin ja kansalaisille. Tietotekniikan avulla tehtävä voidaan toteuttaa nopeasti ja vastaanottajat voidaan tavoittaa samanaikaisesti, mikä vähentää riskiä eroista yhteisön lainsäädännön soveltamisessa. Jäsenvaltiot katsovat lisäksi, että TARIC auttaa tehostamaan hallinnollisia menettelyjä.

- Kiintiöiden keskitetty ja tietokoneistettu hallinnointi (TQS) edistää omasta puolestaan lainsäädännön yhtenäistä soveltamista, kun tietoja käsitellään nopeasti ja yhdenmukaisesti. Jäsenvaltioiden on kuitenkin varottava tekemästä virheitä kiintiöihin lukemista koskeissa hakemuksissaan.

---

² New Computerised Transit System.

³ TARif Intégré Communautaire.

⁴ Tarif Quota and Surveillance.

⁵ European Binding Tariff Information.

⁶ Information System for Processing Procedures.

⁷ Specimen Management System.

⁸ Anti Fraud Information System / Tullitietojärjestelmä.

⁹ Système d'Information de Gestion des Licences.

¹⁰ Data Dissemination System.

Tariffisovellusten tehostamiseksi jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet toivovansa kaikkien tariffisovellusten yhdenmukaistamista ja integroimista, jotta välttäisi niiden välisiltä epäyhtenäisyyksiltä ja helpotettaisiin järjestelmien liitäntöjä ja yhteentoimivuutta: tämä on suunnitellun ITE (Integrated Tariff Environment) -hankkeen tavoite.

- Ohjelmasta on rahoitettu EBTI-sovelluksen käyttöönotto (skannereiden ja kameroiden toimittaminen kansallisille hallinnoille). Sitovien tariffitietojen keskitetty ja tietokoneistettu hallinnointi edistää etenkin hallinnollisten menettelyjen ja hallinnollisen yhteistyön tehostamista. Muutama tariffilainsäädännön soveltamisessa esiintyvään eroavuuteen ja tietokannan keskussanakirjan parantamiseen on kuitenkin syytä kiinnittää erityistä huomiota.

- Jäsenvaltioissa SIGL-sovelluksesta tehtyyn kyselyyn saatiin vain vähän vastauksia. SIGLin avulla on kuitenkin voitu vähentää tekstiili- ja terästuotteiden tuontikiintiöiden yhteydessä esiintyviä petoksia.

- AFIS-sovellus on tehokas väline tullipetosten torjunnassa. Jäsenvaltiot pitävät sitä myös hyvänä yhteistyövälineenä, joka mahdollistaa tullihallintojen välisen tietojenvaihdon. TTJ-sovelluksen tuloksia ja vaikutuksia on mahdotonta arvioida, sillä se ei ollut toiminnassa ohjelmakaudella.

III) Yleinen päätelmä

Tulli 2002 -ohjelma on kokonaisuudessaan edistänyt yhteistyön tiivistämistä niin jäsenvaltioiden välillä kuin jäsenvaltioiden ja Euroopan komissionkin välillä. Lisäksi ohjelman kautta on autettu tulevien jäsenvaltioiden hallintoja valmistautumaan yhteisön tullin hallinnointiin.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön hallinnot osallistuvat suoraan tämän kaltaisiin ohjelmiin, joten arviointien luotettavuutta lisäisi se, että niissä tukeuduttaisiin riippumattomien konsulttien töihin.

Ohjelman myönteisistä vaikutuksista huolimatta ei pidä unohtaa tavoitteiden laajuutta ja kansallisten kulttuurien ja tilanteiden moninaisuutta tullialalla. Tavoitteeksi asetettu "jäsenvaltioiden tullien työskenteleminen ikään kuin ne muodostaisivat yhden kokonaisuuden" tarkoittaa, että aloitettuja ponnisteluja on voimistettava. Erityisen tarpeelliseksi tämän tekee uusien jäsenvaltioiden liittyminen EU:hun ja siitä seuraavat muutokset EU:n ulkorajoissa.

Yhteisten ulkorajojen moitteeton toiminta, joka helpottaa rajojen ylityksiä rajoittaen samalla niihin liittyviä riskejä, saattaa edellyttää yhteistyön tiivistämistä erilaisten asianomaisten yksiköiden välillä ja yhteistyön uudistamista Euroopan unionin naapurimaiden kanssa. Tulli 2002 -ohjelman seuraajien yhteydessä on voitava ottaa huomioon tällaiset kehitykset.

**1 osa: Kertomus Tulli 2002 -ohjelman yhteisten toimien
täytäntöönpanosta**

1. JOHDANTO

1.1. Ohjelma

1.1.1. Ohjelman historia

Tullivirkamiesten koulutuksen ja hallinnollisen yhteistyön alalla vuodesta 1991 toteutettua Mattheus-ohjelmaa¹¹ sekä 1. tammikuuta 1998 lähtien HVT-ohjelmaa¹² jatkanut Tulli 2002 -ohjelma, joka hyväksyttiin 17. joulukuuta 1993¹³, kattaa ajanjakson 1. tammikuuta 1996 – 31. joulukuuta 2002.

Ohjelmaan sisältyy Tulli 2000 -ohjelma¹⁴, joka vahvistettiin vuonna 1996 vuosiksi 1996–2000, ja siinä kasvatetaan ohjelman kokonaisbudjetti 50:stä 135 miljoonaan euroon. Tulli 2002 -ohjelmaan sisältyvät kaikki ehdokasmaiden koulutus-, tietokoneistamis- ja valmistelutoimet tullialalla. Sitä seuraa vuosina 2003–2007 Tulli 2007 -ohjelma¹⁵ (133 miljoonaa euroa).

1.1.2. Ohjelman tavoitteet

Tulli 2002 -ohjelman käynnistämisestä tehdyssä päätöksessä N:o 210/97/ETY asetetaan ohjelmalle useita tavoitteita: 4 artiklassa, jossa tarkennetaan "yhteinen tavoitekehys", määritellään seitsemän tavoitteiden ryhmä. Muita tavoitteita on lueteltu johdanto-osan kappaleissa ja itse tekstissä.

Ohjelman pitkän aikavälin kokonaistavoitteena on **sisämarkkinoiden toiminnan helpottaminen**, ja vuoden 2001 ensimmäisellä vuosipuoliskolla tehdyssä väliarvioinnissa tuotiin esiin kolme pääasiallista välitavoitetta¹⁶:

- kaupankäynnin helpottaminen
- petostentorjunnan tehostaminen yhteisön taloudellisten etujen turvaamiseksi
- yhteisön lainsäädännön ja politiikkojen yhdenmukaisen soveltamisen parantaminen koko tullialueella.

Näillä kolmella tavoitteella pitäisi varmistaa, että eri tullihallinnot työskentelevät yhdessä ikään kuin ne muodostaisivat yhden kokonaisuuden.

Ympäristö, jossa tullit toimivat, muuttuu, joten niiden on mukauduttava uusiin tehtäviin. Niiden rooli kehittyä maksujen keruusta huolehtivasta hallinnosta elimeksi, joka vastaa toimenpiteiden täytäntöönpanosta maatalouspolitiikassa, kansanterveyden suojelussa, ympäristönsuojelussa ja petostentorjunnassa.

1.1.3. Ohjelman organisaation rakenteet.

Väliarvioinnissa esitettiin ohjelman organisaationrakenteisiin ja hallintorakenteisiin ei ole tehty muutoksia.

---

¹¹ Päätös N:o 1991/341/ETY.

¹² Neuvoston päätös N:o 95/468/EY. Jälkimmäisessä ohjelmassa tuettiin vuosina 1995–1997 erilaisia hankkeita, jotka edistivät hallintojen välistä telemaattista tietojenvaihtoa yhteisössä ja etenkin tullialan sovelluksia.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 105/2000/EY.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 210/97/EY.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 253/2003/EY.

¹⁶ Välikertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta, komission yksiköiden työasiakirja, SEC (2001) 1329, 31.7.2001.

Tullipolitiikan ryhmä määrittelee poliittiset ja strategiset suuntaviivat, jäsenvaltioita siinä edustavat tullihallintojen pääjohtajat.

Tulli 2002 -ohjelman hallintokomitea tekee ohjelman täytäntöönpanoa koskevat päätökset. Se kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Hallintokomiteaan kuuluu **viisi hallintoryhmää**, joista jokainen vastaa tietyistä **vuotuisessa toimintasuunnitelmassa** yksilöidystä ensisijaisesta toiminta-alasta. Säännöllisesti päivitettävässä vuotuisessa toimintasuunnitelmassa määritellään yksityiskohtaisesti kaikki toteutettavat toimet.

2. BUDJETTI

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteisten toimien menojen kehitys ohjelman viimeisinä vuosina. Menot on rahoitettu budjettikohdasta B5–303.

Tuhatta euroa	2000		2001		2002		Yhteensä	
	Tosiasiall. menot	% kok. menoista	Tosiasiall. menot	% kok. menoista	Arvioidut menot	% kok. menoista	Arvioidut menot	% kok. menoista
Seminaarit	593	32 %	469	21 %	460	17 %	1 521	23 %
Vaihdot	733	40 %	967	44 %	850	31 %	2 550	38 %
Hankeryhmät	475	26 %	597	27 %	950	35 %	2 021	30 %
Koulutus	26	1,4 %	5	0,2 %	220	8,1 %	251	3,7 %
Esikuva-analyysi			145	6,5 %	220	8,1 %	365	5,4 %
Seuranta			34	1,5 %			34	0,5 %
Muut	8	0,4 %					8	0,1 %
Yhteensä	1 835		2 216		2 700		6 750	
Ulkoiset toimet (ehdokasmaat)	1 068		1 039		370		2 477	

Budjettikohdassa "Tulli 2002 -ohjelman ulkoiset toimet" (B7–860) on sidottu yhteensä 2 596 089 euroa ehdokasmaiden auttamiseen tietotekniikan alalla.

3. YHTEISET TOIMET

3.1. Yhteisten toimien lajit

Väliarvioinnissa osoitettiin, että **yhdessä käytettyinä ohjelman välineet täydentävät toisiaan**. Jäsenvaltioiden huomioissa vahvistetaan tällaisten toimien käytön hyödyllisyys.

3.1.1. Seminaarit

Seminaarit ovat jäsenvaltioiden järjestämiä hallintoihin ja toisinaan talouselämään kuuluvien asiantuntijoiden tapaamisia. Niissä on tarkoitus perehtyä erityisiin asioihin. Seminaarin järjestänyt jäsenvaltio laatii siitä loppukertomuksen, jossa esitetään pääasialliset päätelmät ja suositukset.

Vuosina 2000–2002 järjestettiin 29 seminaaria. Liitteenä¹⁷ olevissa taulukoissa esitetään tiivistetysti osanottajien henkilökohtaiset arviot.

Kuusi jäsenvaltiota piti seminaareja "erittäin hyödyllisinä" ja kuusi jäsenvaltiota piti niitä "hyödyllisinä". Seminaarien hyödyllisyys saa keskiarvosanaksi 3,50 pistettä 1–4 pisteen asteikolla (1 tarkoittaa hyödyttöä, 2 vähän hyödyllistä, 3 hyödyllistä ja 4 erittäin hyödyllistä).

Kun jäsenvaltioilta pyydettiin ehdotuksia tulevia seminaareja varten, ne toivoivat nykyistä **toimivampaa organisointia**: tavoitteet pitäisi kohdentaa tarkemmin (9 maan mainitsema seikka) ja

¹⁷ Ks. liitteet 3.1 ja 4.

osanottajat valita tarkemmin (5 mainintaa), osanottajien määrää pitäisi vähentää (3) ja osanottajille pitäisi antaa enemmän aikaa (4) sekä tapaamisen valmisteluun että paikan päällä ehdotusten hiomiseen työpajoissa. Lisäksi kuusi maata suositteli seurannan vahvistamista.

3.1.2. *Vaihdot*

Vaihdot ovat tullivirkamiesten lyhytkestoisia oleskeluja tai pitempiä harjoittelujaksoja (enintään kuusi kuukautta) muissa jäsenvaltioissa.

Tämän välineen hallinnointia ja koordinoitua vahvistettiin ohjelmakaudella vaihtojen kehittämiseksi ja seurannan parantamiseksi. Vaihtojen toteuttamiseen määriteltiin **suuntaviivat** ja kansallisia yhteyspisteitä perustettiin, jotta vaihtoja voitaisiin järjestää mahdollisimman hyvin ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Brysselissä vuonna 2000 järjestetyt **eurooppalaiset vaihtomessut** uusittiin Wienissä (Itävalta) huhtikuussa 2001 ja Larnacassa (Kypros) maaliskuussa 2002.

Jäsenvaltioiden välisten vaihtojen määrä kasvoi vuosina 2000–2001 voimakkaasti 258:sta 579:ään, minkä jälkeen vuonna 2002 niiden määrä laski 470:een¹⁸. Aiheet, jotka houkuttelivat eniten osanottajia, koskivat kouluttajien vaihtoa ja passitusta (ks. taulukko liitteessä 5).

Ehdokasmaat ovat vuodesta 2001 lähtien osallistuneet merkittävässä määrin vaihto-ohjelmaan, ne toteuttivat 78 vaihtoa vuonna 2001 ja 80 vaihtoa vuonna 2002. Niiden keskuudessa suosituin aihe oli väärennösten torjunta. Ehdokasmaita varten on lisäksi järjestetty useita erityisiä vaihtoja (passituksen ja tietokoneistetun tilintarkastuksen aloilla vuosina 2001 ja 2002).

Jäsenvaltiot pitävät vaihtoja hyödyllisinä tai erittäin hyödyllisinä. Vastausten keskiarvo asteikolla 1–4 oli 3,54. Hyödyllisyyden parantamiseksi jäsenvaltiot ehdottivat yleisimmin vaihtojen puitteiden vahvistamista valmisteluissa (täsmällisten tavoitteiden asettaminen, osanottajien kohdentaminen) ja jatkotoimissa (seuranta, tulosten jakaminen, arviointi)¹⁹.

Vaihtojen sisällöstä kolme jäsenvaltiota katsoo, että niiden operatiivista luonnetta pitäisi vahvistaa. Virkamiehet eivät ole aina saaneet osallistua vastaanottavassa maassa valvontatoimiin, mikä on heikentänyt vaihdon tarjoamaa hyötyä. Kaksi maata korostaa, kuinka tärkeää on, että vaihtoihin osallistuu korkean tason toimijoita. Vaihtomuotojen monipuolistamiseksi on esitetty useita ehdotuksia (esimerkiksi pitkän aikavälin vaihdot yhteisten hankkeiden yhteydessä).

3.1.3. *Hankeryhmät*

Hankeryhmiin osallistuu rajallinen määrä tietystä aiheesta kiinnostuneita kansallisia asiantuntijoita, jotka yhdistävät henkilökohtaiset kokemuksensa "työkalun" tai yhteisten suuntaviivojen luomiseksi rajallisessa ajassa. Ryhmät perustaa Tulli 2002 -komitea tai hallintoryhmä, jolle hankeryhmät esittävät ehdotuksensa.

Tulli 2002 -ohjelman yhteydessä perustettiin 38 hankeryhmää vuosina 2001 ja 2002, ja niistä suurin osa sai työnsä päätökseen vuonna 2002. Ehdokasmaat otettiin vuoden 2002 jälkipuoliskolla mukaan meneillään olleisiin töihin.

Vastuuhenkilöt esittivät kunkin hankeryhmän päätteeksi yksityiskohtaisen kertomuksen päätelmistä ja suosituksista joko Tulli 2002 -ohjelman hallintokomitealle tai hallintoryhmälle (ks. edellä 1.1.3 kohta).

---

¹⁸ Ks. liite 5.

¹⁹ Ks. liite 3.2.

Jäsenvaltiot pitivät tätä välinettä hyödyllisenä, sillä 12 vastauksen keskiarvo oli 3,54²⁰. Kahdeksan maata korosti sen tehokkuutta: käytön joustavuutta, käsitellyn aiheen täsmällisyyttä ja työkielen valintaa.

Järjestelyihin liittyvinä tekijöinä, joilla välinettä voitaisiin vielä tehostaa, mainitaan tavoitteiden täsmentäminen ennalta, kirjallisen aineiston lähettäminen riittävän ajoissa, osanottajien valinta ja pysyvyys (sekä asiantuntijoiden tai toimijoiden nykyistä laajempi mahdollisuus osallistua ryhmiin), osanottajien määrän rajaaminen, tietojen jakaminen työn aikana ja sen jälkeen sellaisten maiden kanssa, jotka eivät osallistu hankkeeseen (ehdotettiin jopa, että niitä voitaisiin konsultoida sähköisesti) sekä jälkiseuranta ja -arviointi.

3.1.4. *Koulutus*

Koulutuksen tavoitteena on syventää hallintovirkamiesten ja etenkin esimiesasemassa olevien tullivirkamiesten osaamista.

Koulutuksesta vastaava hallintoryhmä, joka kokoontuu kaksi tai kolme kertaa vuodessa, vahvistaa tavoitteet ja koordinoi niiden toteuttamista seminaarien, vaihto-ohjelmien, hankeryhmien ja julkaisujen kautta.

Jäsenvaltiot pitävät koulutusta hyödyllisenä, ja se saa keskiarvosanaksi 3,09²¹. Arvioissa on kuitenkin voimakasta vaihtelua, jotkin maat ovat antaneet arvosanan 1 tai 2 kysymyksiin, jotka koskevat koulutuksen vaikutuksia. Hyödyllisyyttä koskevissa huomioissa ilmenee erilaisia näkemyksiä: jokin jäsenvaltio pitää toteutuksia riittämättöminä, mutta toinen on saanut työstä hyötyä parantamalla omaa koulutusjärjestelmäänsä.

Järjestelyjen alalla neljä jäsenvaltiota korostaa tarvetta "kohdentaa tavoitteet paremmin" tai "jäsentää yhteistyö paremmin" sen jatkuvuuden varmistamiseksi. Koulutuksen järjestäminen Tulli 2002 -ohjelmassa on osoittautunut vaikeasti muunneltavaksi, ja hallintoryhmä on joutunut ottamaan kantaa yksityiskohtiin. Saavutettujen toteutusten säilyttämiseksi on ehdotettu pysyvän elimen (asiantuntijapiirin tai akatemian) luomista.

3.1.5. *Esikuva-analyysi*

Esikuva-analyysi on työmenetelmien vertailuväline, jonka avulla voidaan yksilöidä hyvät toimintatavat, jotka kukin kansallinen hallinto voi mukauttaa omaan kokonaistilanteeseensa.

Toisin kuin muut yhteiset toimet, etenkin seuranta, esikuva-analyysi on jätetty osanottajien vastuulle, ja komission yksiköiden rooli rajoittuu koordinointiin ja tukeen. Tehtävä on vaativa, sillä se edellyttää hallinnoilta suurten henkilöstöresurssien investointia (esikuva-analyysin toteuttaminen kestää kokonaisuudessaan noin 12,5 kuukautta). Se on vaikea myös siksi, että hallinnoilla on erilaisia tottumuksia ja käytäntöjä tällaisissa arviointitehtävissä. Laadituista kertomuksista ilmenee kuitenkin, että sen avulla voidaan vertailla erittäin perusteellisesti toimintatapoja kohdealoilla ja tehdä konkreettisia parannuksia. Esikuva-analyysi vaikuttaa soveltuvan erityisen hyvin ehdokasmaiden tarpeisiin.

Esikuva-analyysi otettiin käyttöön Brightonissa vuoden 2000 alussa järjestetyssä seminaarissa, jossa perustettiin hankeryhmä, joka laati käytännön oppaan²² helmikuussa 2001. Oppaassa kuvaillaan erittäin yksityiskohtaisesti esikuva-analyysin vaiheet, miten suositusten täytäntöönpanon seuranta toteutetaan niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla kertomuksen valmistuttua ja mikä on

---

²⁰ Ks. liite 3.3.

²¹ Ks. liite 3.4.

²² Opas: Esikuva-analyysiin liittyvät suuntaviivat, Tulli 2002 -ohjelma, asiakirja TAXUD/728/2000, 13. helmikuuta 2001.

vaikutusten analysoitava kestävyys. Samanaikaisesti perustettiin kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto, joka on kokoontunut tammikuussa 2001 ja lokakuussa 2002.

Esikuva-analyyseja on ehdotettu yhteensä 30 kappaletta ja 18 on pantu täytäntöön.

Kaikki jäsenvaltiot yhtä lukuun ottamatta ovat osallistuneet tällaiseen toimintaan ainakin kerran, jotkin ovat osallistuneet siihen hyvin säännöllisesti. Kolmeen esikuva-analyysiin osallistui myös yksi ehdokasmaa.

Osallistuneet hallinnot korostivat vuoden 2002 lopulla tehdyssä kyselyssä olevansa erittäin tyytyväisiä esikuva-analyysien organisaation joustavuuteen, toimien yhteydessä luotuihin kontakteihin ja töiden yksityiskohtaisuuteen.

Vaikeuksina mainittiin kielimuurit ja asiantuntijoiden saatavuus. Tavoitteiden ja osanottajien kohdentamisen tärkeyttä painotettiin ja tulosten levityksen parantamiseksi tehtiin ehdotuksia (kertomusten täsmentäminen, seurannan vahvistaminen).

Muutosten pitkän aikavälin seuranta on kansallisten hallintojen vastuulla, ja joitakin konkreettisia tuloksia on jo todettu. Väline on kuitenkin ollut käytössä liian vähän aikaa, jotta sen vaikutuksia voitaisiin vielä havaita.

3.1.6. Seuranta

Siinä missä esikuva-analyysit perustuvat jäsenvaltioiden aloitteeseen, seuranta on komission koordinoima ja käyttämä väline. Sen tarkoituksena on parantaa hallinnollisia toimintatapoja siten, että järjestetään kansallisten virkamiesten vierailuja eri maihin menettelyjen analysoimiseksi ja vertailemiseksi. Sitä on käytetty ohjelman kahtena viimeisenä vuonna vain kahdessa hankkeessa. Koska seuranta on melko työlästä hallinnoitava väline ja edellyttää merkittäviä henkilöstöresursseja, osallistuneet tullihallinnot hankkivat tarvitsemansa tulokset mieluummin esikuva-analyysien ja hankeryhmien avulla.

Ehdokasmaiden valmiutta ottaa käyttöön yhteisön säännöstö on analysoitu, ja tulokset on sisällytetty laajentumista koskeviin määräaikauskertomuksiin²³.

Pohjois-Euroopan satamien rakenteen yksityiskohtainen vertailu (ks. jäljempänä 3.4.6 kohta) on toteutettu RALPH-yhteysryhmän puitteissa.

Seurannan ja esikuva-analyysin välisen sekaannuksen riski vaikuttaisi väistyvän, ja jälkimmäisestä on tulossa näistä kahdesta suositumpi.

3.2. Ohjelman hallinnointi ja tuloksellisuus

Välikertomuksessa korostettiin ohjelman tuloksellisuuden parantamiseksi tehtyjä ponnisteluja. Ponnisteluja on jatkettu siten, että ohjelman suunnitteluvälineitä ja toimien yhtenäistämistävälineitä on käytetty ahkerasti. Vuosien 2001 ja 2002 toimintasuunnitelmia, joissa esitetään kaikki toimet, on päivitetty säännöllisesti. Kullekin toimilajille on nyt vahvistettu suuntaviivat.

Samanaikaisesti on vahvistettu toimien seuranta: yhteisten toimien järjestäjiä on pyydetty tarkentamaan lähtötavoitteita ja varmistamaan, että tulokset ja vaikutukset kootaan jälkepäin yhdenmukaistettuun seurantataulukkoon.

²³

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/report2002/#report2002>.

3.3. Yhteisten toimien organisointia koskevat päätelmät ja suositukset

3.3.1. Päätelmät

- Jäsenvaltiot tunnustavat yhteisten toimien hyödyllisyyden. Niiden organisointia on vahvistettu Tulli 2002 -ohjelman uusissa rakenteissa, ja hallintoa on pyritty jatkuvasti parantamaan, mikä tehostaa ohjelmaa.
- **Seurannan vahvistaminen vaikuttaa tarpeelliselta, ja siitä odotetaan kolmenlaisia tuloksia:**
  - toteutettuja töitä koskevien tietojen jakaminen sellaisten maiden kanssa, jotka eivät ole osallistuneet kyseiseen toimeen,
  - päättyneiden toimien tulosten saattaminen ajan tasalle, sillä ne saattavat muuten menettää merkitystään (esimerkiksi koulutusmoduulit),
  - ja ennen kaikkea tiedottaminen sellaisista konkreettisista parannuksista, jotka ovat seurausta yhteisten toimien täytäntöönpanosta.

3.3.2. Suositukset

- Yhteisten toimien tehokkuutta voitaisiin parantaa **vahvistamalla niiden valmistelua** kansallisissa ja yhteisön hallinnoissa ja etenkin valitsemalla asianmukaiset osanottajat nykyistä kohdennetummin, ennakoimalla tavoitteen toteutumiseen tarvittava aika sekä jakamalla asiakirjat riittävän ajoissa.
- Kaikkia toimijoita on kannustettava parantamaan toimien valmistelua. Jos kunkin toimen suuntaviivoissa esitetään jo suosituksia, niistä voitaisiin muistuttaa **kaikissa toimissa sovellettavilla perussäännöillä**.
- Komission yksiköiden luomien seurantavälineiden käyttöä on jatkettava, ja sen on toimittava vaikutusten seurannan kehittämisen perustana kansallisella tasolla.

3.4. Yhteisten toimien yksityiskohtaiset tulokset

3.4.1. Yhteisön lainsäädännön ymmärtämisen ja soveltamisen parantaminen

Välikertomuksessa korostettiin tilintarkastustuomioistuimen ja jäsenvaltioiden huolia tullilainsäädännön monimutkaisuudesta ja sen soveltamisen vaikeudesta. Koulutuksen lisäksi seminaarit ja vaihdot ovat parantaneet lainsäädännön tuntemusta ja tukeneet sen yhdenmukaista soveltamista.

Jäsenvaltiot katsovat, että **seminaarit** ovat edistäneet yhteisön lainsäädännön nykyistä parempaa soveltamista, sillä niiden avulla on voitu **vertailla** tapoja, joilla jäsenvaltiot käsittelevät erityisiä tullikysymyksiä (keskiarvosana 3,29). Neljässä vastauksessa on painotettu vertailun kattavuutta ja kahdessa niiden erojen laajuutta, jotka vertailussa on tullut esiin. Kahdessa vastauksessa on korostettu, että myös seminaarien ohessa käytävät epäviralliset keskustelut edistävät tulosten saavuttamista. Osanottajien mukaan jotkin seminaarit, kuten väarennöksiä ja tullilaboratorioita koskeneet seminaarit, ovat olleet erityisen hyödyllisiä.

Vaihdot ovat puolestaan **auttaneet osanottajia ymmärtämään tullilainsäädäntöä entistä paremmin**. Vuonna 2001 vaihdoista 12 prosenttia johti lainsäädännön erityisseikkojen parempaan ymmärtämiseen. Vuonna 2002 jäsenvaltiot arvioivat vaihtojen edistäneet tämän tavoitteen saavuttamista (keskiarvosana 2,96).

Yhteiset toimet ovat mahdollistaneet suositusten ja suuntaviivojen laatimisen ja levittämisen lainsäädännön ymmärtämisen ja soveltamisen helpottamiseksi. Jotkin näistä toimista on suunnattu erityisesti **ehdokasmaille**. Esimerkiksi tariffikiintiöistä 13. ja 14. kesäkuuta 2002 järjestetyssä seminaarissa, johon osallistuivat kaikki ehdokasmaat, laadittiin suosituksia vaiheista, joiden kautta liitytään yhteisön kiintiöiden hallinnointijärjestelmään.

3.4.2. Riskinhallinta: yhtenäinen tulosten ryhmä

Valvontatoimet ja valvontanormit olivat yksi ensisijainen toiminta-ala vuosien 2001 ja 2002 toimintasuunnitelmissa. Niiden puitteissa toteutettiin eniten toimia. Erilaisten toimilajien yhdistämisen avulla onnistuttiin saavuttamaan konkreettisia tuloksia.

Riskinhallinnan alalla on kehitetty erilaisia välineitä.

- Valvontatoimien hallintoryhmä laati vuoden 2002 lopulla **riskianalyysin normikehyksen**, jossa tarkennetaan yhteinen teoreettinen lähestymistapa. Asiakirjassa esitetään yhteisiä määritelmiä ja periaatteita ja tarkennetaan yhteiset normit neljällä alalla (strategian laatiminen, riskianalyysi, riskin käsittely, seuranta ja tarkistus). Tulos on tärkeä, kun otetaan huomioon merkittävät erot kansallisissa valvontatoimien käsitteissä.
- Operatiivisella tasolla **hankeryhmä** on pyrkinyt helpottamaan riskejä koskevan tiedon vaihtoa. Se on kehittänyt yhteisen riskitietolomakkeen (**Risk Information Form**) pohjalta petostentorjuntaa mahdollisesti edistävien tietojen epävirallista ja nopeaa vaihtoa tullitoimipaikkojen välillä (esimerkiksi, jos satamassa poikkeavan laivan rahti vaikuttaa epäilyttävältä, mutta sitä ei voida tarkastaa, tämän epäilyn välittämisen avulla voidaan varoittaa sen seuraavana kohteena olevan sataman viranomaisia). Välinettä on testattu menestyksekkäästi joidenkin valtioiden välillä ja sen jälkeen kaikkien 15 jäsenvaltion välillä. Kokeilukäytössä saatiin yhden osanottajan mukaan perittyä merkittäviä summia. Jotta välineen käyttö yleistyisi, se on virallistettava oikeusperustalla, ja tullitoimipaikkojen välinen tietojenvaihto on tietokoneistettava.
- Valvontatoimien hallintoryhmä on samanaikaisesti vahvistanut **luettelon valvontatoimien ensisijaisista aloista**. Kyseessä on asiakirja, jossa esitetään sovellettava yhteisön lainsäädäntö kokonaisuudessaan ja painopistealueiden mukaisesti. Asiakirjaa ollaan viimeistelemässä.
- Lopuksi **tulosten mittaamishanketta** on vähitellen kehitetty ja pantu täytäntöön. Siinä voidaan yksinkertaisten tilastoindikaattoreiden avulla jakaa jäsenvaltioiden tullitoiminnan seuranta ja siten tehdä vertailuja ja tukea pohdintaa. Ehdokasmaat ovat osallistuneet tähän toimintaan heinäkuusta 2002 lähtien.

3.4.3. Petostentorjunnan operatiiviset tekniikat: merkittäviä parannuksia

Jäsenvaltioiden usein mainitsemia konkreettisia tuloksia voidaan mainita kahdella erityisellä alalla.

1. **Väärennösten torjunnassa** yhteiset toimet ovat mahdollistaneet petostentorjuntaa edistävien tekniikoiden ja suositusten levittämisen sekä yhteistyön teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden kanssa.

2. **Tullilaboratorioiden** työskentelyssä yhteiset toimet ovat mahdollistaneet sellaisen yhteistyöryhmän perustamisen, joka tekee säännöllisesti työtä jäsenvaltioiden laboratorioiden tekniikoiden ja painopistealueiden yhdenmukaistamiseksi.

3.4.4. *Suhteet taloudellisiin toimijoihin: voimakas tahto ja konkreettisia kokemuksia*

Erilaisia toimia on omistettu vuoropuheluun taloudellisten toimijoiden kanssa ja nykyistä parempien yhteistyöolojen luomiseen.

Komissio ja jäsenvaltioiden tulliviranomaiset ilmaisivat Tukholmassa kesäkuussa 2001 järjestetyssä EMPACT-seminaarissa²⁴, johon osallistui talouselämän edustajia, voimakkaan poliittisen tahdon molempia osapuolia hyödyttävän vuoropuhelun ja yhteistyön käynnistämiseen taloudellisten toimijoiden kanssa.

Seminaarin tuloksista on syytä mainita yhtenäistä hallinnollista lupaa koskeneen kokeiluhankkeen arviointi, liikealan kanssa käytävälle vuoropuhelulle omistetun verkkosivuston perustaminen (josta löytyvät muun muassa kansallisten yhteyspisteiden yhteystiedot) ja COMPACT-mallin²⁵ laatiminen. Viimeksi mainittu on joidenkin hallintojen ja kahden yrityksen usean toimen aikana yhdessä tekemän työn tulos, ja siinä yritykselle myönnetään lupa yksityiskohtaisen tilintarkastuksen perusteella. Se johtaa toimijoilla merkittäviin säästöihin mahdollistamalla tulliselvitysmenettelyjen yksinkertaistamisen.

Jäsenvaltiot antoivat arvosanan 3,42 seminaarien merkitykselle hallintojen ja toimijoiden välisten vaihtojen paranemisessa. Tulos kattaa:

- yhteydenpidon paranemisen ja henkilöitymisen (7) ja
- toimijoiden panoksen huomioimisen tapaamisissa (4)

Jotkin jäsenvaltiot ovat toivoneet yhteydenpidon kehittämistä (3 mainintaa), ja toiset toimijoiden nykyistä laajempaa osallistumista.

3.4.5. *Koulutus: materiaalin laatiminen ja jakaminen*

Ohjelmassa on saavutettu konkreettisia **tuloksia**, etenkin **viisi** tarkoin rajattua aihetta koskevaa **koulutusmoduulia** (joista osaa ollaan kääntämässä) CD-ROM-levyjen muodossa sekä eri maissa käytössä olevan **koulutusmateriaalin tietokanta**, johon pääsee pian Internetin kautta.

Kielikysymys, joka tuotiin jo välikertomuksessa esiin ongelmana, hidastaa merkittävästi koulutustoimien vaikutuksia. Usein monimutkaisen kurssimateriaalin (vuorovaikutteiset CD-ROM-levyt) kääntäminen on osoittautunut kalliiksi ja hitaaksi. Tämä seikka on tuotu esiin kahdessa kyselylomakkeessa, ja kaksi jäsenvaltiota harmittelee arvioinnissa sitä, ettei tätä materiaalia ole vielä saatavilla. Tulevaisuutta ajatellen on suunniteltu, että kolmikieliset ryhmät toteuttavat nämä moduulit suoraan kolmella työskentelykielellä. Lisäksi on suunniteltu, että koulutustoimissa suoraan käytettävän materiaalin laatimisen sijasta suosittaisiin kansallisiin koulutuksiin sisällytettävien yhteisön normien laatimista.

3.4.6. *Verkostot, rakenteet, henkilökohtainen yhteydenpito: merkittävä tulos*

Samalla alalla toimivien erilaisten toimijoiden välisten verkostojen luominen on yksi ohjelman merkittävistä tuloksista. Niistä ensimmäinen oli yhteysryhmä RALFH²⁶, verkosto, joka säännöllisten vaihtojen lisäksi mahdollisti näiden Pohjois-Euroopan satamien välisen vertailun seurannan kautta. Vertailusta on hyötyä kaikille näille satamille sekä niiden omien toimintatapojen ja organisaation vertaamisessa muihin että niiden suhteissa rahtaajiin, jotka toimivat usein eri tavoin eri satamissa.

---

²⁴ European Model for PARTnership between Customs and Trade.

²⁵ COMpliance and Partnership, Customs and Trade.

²⁶ Rotterdam, Antwerpen, Le Havre, Felixstowe ja Hampuri.

Yhteysryhmäjärjestelmä on toiminut mallina lentokenttien (ICARIUS) ja Etelä-Euroopan satamien (ODYSSUD) välisessä yhteistyössä.

Erilaisten yhteisten toimien välillisenä tuloksena on myös muodostunut henkilökohtaisten kontaktien epävirallinen verkosto. Jäsenvaltiot ovat painottaneet tätä näkökohtaa etenkin seminaarien ja vaihtojen tuloksena. Kyselylomakkeeseen annetuissa vastauksissa annettiin keskiarvosana 3,42 "seminaarien merkitykselle yhteyspisteiden nimeämisessä muissa jäsenvaltioissa ja/tai hallinnollisen yhteistyön ja tullihallintojen välisen tietojenvaihdon paranemisessa". Myönteistä näkemystään kahdeksan jäsenvaltiota perustelee luotujen yhteyksien henkilökohtaisella luonteella, jonka kolme näistä jäsenvaltioista kytkee suoraan mahdollisuuteen parantaa yhteistyötä. Kaksi maata katsoo, että seminaarit soveltuvat erityisen hyvin yhteyksien luomiseen, yksi maa on sitä mieltä, että ainoastaan jotkin erityiset seminaarit edistävät tätä tavoitetta.

Vaihtojen merkitys tämän tuloksen saavuttamisessa saa arvosanaksi 3,79 neljästä. Seitsemän maata korostaa, että tämä on vaihtojen pääasiallinen anti, ja kolme maata ylistää sen epävirallista luonnetta.

Jäsenvaltioiden esittämissä huomioissa kehoitetaan korostamaan tämän tuloksen merkitystä. Luodut kontaktit helpottavat jatkossa osanottajien työtä käytännön tasolla. Lisäksi ne vahvistavat osanottajien tunnetta tehtäviensä Euroopan laajuisesta ulottuvuudesta. Vastauksissa mainitaan "keskinäisen ymmärryksen" paraneminen, osanottajien kielitaitojen kehittyminen, "yhteisön laajuisen lähestymistavan" omaksuminen ja jopa "yhteisen identiteetin" muodostuminen.

3.5. Yhteisten toimien vaikutukset

Edellä on kuvailtu yhteisten toimien suoria tuloksia. Mutta millaisia heijastusvaikutuksia niillä on, ja miten ne edistävät ohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista?

Tässä esitettävät vaikutukset ovat pääasiallisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin vaikutuksia, jotka liittyvät yhteisössä saavutettujen tulosten täytäntöönpanoon jäsenvaltioissa. Pitkän aikavälin vaikutuksia ei juurikaan voida esittää ohjelman viimeisinä vuosina toteutetuista toimista, joita on liian aikaista analysoida, kun taas ensimmäisten toimien pitkän aikavälin vaikutuksia ei voida mitata, koska ohjelman ensimmäisinä vuosina ei vahvistettu indikaattoreita. Tulli 2007 -ohjelmalle tällaisia indikaattoreita vahvistetaan vuonna 2003. Tämän vuoksi olisi vaikeaa antaa lopullista arviota saatujen tulosten kestävytydestä (*sustainability*), koska tavoiteltuja tuloksia voidaan arvioida ainoastaan laadullisten ja muiden kuin laadullisten kriteerien perusteella.

3.5.1. Koulutuksen tulosten käyttö kansallisella tasolla

Jäsenvaltiot arvioivat koulutustoimien **vaikutuksia** monivivahteisesti. Niiden mielestä toteutetut koulutustoimet ovat **parantaneet kansallisella tasolla tarjottavaa koulutusta** (keskiarvosana 3). Kuusi maata mainitsee parannuksia, joita kansallisella tasolla on tapahtunut joko vaihtojen, koulutusmoduulien tai suositusten pohjalta. Koulutustoimien osuus **erityisaiheiden tuntemuksen paranemisessa** saa saman arvosanan. Tässä yhteydessä mainitaan muun muassa konttien ja ajoneuvojen tarkastukseen liittyvien toimien vaikutukset.

Ohjelmassa kiinnitettiin erityistä huomiota **esimiesasemassa olevan tullihenkilöstön koulutukseen**. Siinä jäsenvaltiot antavat ohjelman annille arvosanaksi 2,82 neljästä. Luku ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukainen indikaattori, sillä jotkin jäsenvaltiot arvioivat yhteisön tasolla ja toiset kansallisella tasolla toteutettuja toimia.

Tässä yhteydessä jäsenvaltiot ovat esittäneet yhteisön toimista saatuja hyötyjä, mutta ne eivät ole kertoneet toimien seurauksista kansallisella tasolla. Konkreettisella tasolla esimiesasemassa olevalle tullihenkilöstölle järjestettiin ohjelman puitteissa seminaari, jota pidettiin viidessä vastauksessa myönteisenä kokemuksena. Kaksi maata toivoo toimen jatkamista, jotkin pitävät lisäksi tarpeellisenä kohdentaa osanottajat nykyistä paremmin. Vaihdot samoin kuin yhteyksien ylläpito mainitaan tällaisen henkilöstön koulutusta parantavina tekijöinä.

Päätelmä

Yleisesti ottaen ohjelman puitteissa toteutettujen koulutusmoduulien suuresta määrästä huolimatta toimijoiden suurta mielenkiintoa tätä välinettä kohtaan ei pystytty tyydyttämään, sillä koulutustarpeet ovat huomattavan suuret.

Suositus

Koulutus on järjestettävä nykyistä joustavammin, ja siinä on edistettävä koulutuskeskusten välistä yhteistyötä ja toteutusten kehittämistä. Tulli 2007 -ohjelmassa tarjottavan koulutuksen uuden järjestelyn tehokkuutta on arvioitava näiden perusteiden pohjalta lyhyellä aikavälillä, jotta sitä voidaan tarvittaessa mukauttaa. Koulutukseen osoitettavia varoja olisi pääsääntöisesti lisättävä, jotta ilmaistu kysyntä voitaisiin tyydyttää.

3.5.2. Yhteistyö taloudellisten toimijoiden kanssa: viestinnän parantaminen ja näkökulman muuttaminen

Seminaarit saivat taloudellisten toimijoiden ja kansallisen hallinnon välisen viestinnän paranemisen osalta arvosanan 2,50, ja yhdeksässä vastauksessa mainitaan niiden tuottaneen merkittävää edistystä (avunanto vuoropuhelun jäsentämisessä ja järjeistämässä, viestinnän paraneminen tarkoin määriteltyjen aiheiden yhteydessä...).

Hankeryhmät taas saivat arvosanan 2,92 panoksestaan todettujen tarpeiden huomioimisen paranemisessa seuraavilla aloilla:

- valvontatoimien johdonmukaisuus (1 vastaus)
- lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen (2 vastausta)
- tietotekniikan tukema yhteinen lähestymistapa, jossa otetaan huomioon toimijoiden näkökulma (1 vastaus).

Kysymykseen **ohjelman kokonaisannista taloudellisten toimijoiden viestinnän ja kuulemisen helpottumiseen** jäsenvaltiot vastasivat monivivahteisesti, se sai arvosanan 2,64 asteikolla 1–4. Viisi jäsenvaltiota on sitä mieltä, ettei ohjelma edistänyt tämän tavoitteen saavuttamista lainkaan tai se edisti sitä vain vähän, mutta perusteluissa on suurta vaihtelua. Joidenkin mielestä tehtävä on äärimmäisen vaikea muun muassa kulttuurierojen takia, toisten mielestä ohjelman lisäarvo oli heikko, sillä ne olivat jo käynnistäneet vuoropuhelun kansallisella tasolla.

Edistystä on yleisesti ottaen todettu lähinnä viestinnässä. Vastauksissa mainitaan parannuksia seuraavilla aloilla:

- viestintä (3)
- kontaktien luominen (3)
- kuuleminen (3).

Yhteisen lähestymistavan muotoutuminen mainitaan sitä vastoin vain kerran. Toisin sanoen ohjelma vaikuttaa edistäneen tiedostamista, joka on johtanut vain konkreettisiin ratkaisuihin ja konkreettiseen lähentymiseen.

Päätelmät

Toteutusten vaikutuksia on liian aikaista arvioida. Ohjelman puitteissa on todettu vaikutuksia pääasiallisesti kolmella seuraavalla tasolla:

- kannustaminen vuoropuhelun ja kumppanuuden käynnistämiseen,
- jäsenvaltioiden tietoisuus toimijoiden tarpeista, kilpailukykyyn liittyvistä haasteista ja yhteistyön eduista molemmille osapuolille,
- parannuksia koskevia konkreettisia esimerkkejä ja ehdotuksia.

Suosituks

- Saavutetut tulokset edellyttävät jatkotoimia Tulli 2007 -ohjelmassa, jossa on voitava siirtyä kokeiluista (kuten COMPACT-mallista) yhteisön normeihin.
- Vauhdin ylläpitämiseksi kaupankäynnin helpottamisen tavoite on asetettava pysyväksi painopistealueeksi Tulli 2007 -ohjelmassa, ja se on otettava huomioon kaikkien yhteisten toimien suunnittelussa.

3.5.3. Hallinnollisen yhteistyön paraneminen

Jäsenvaltiot katsovat, että ohjelma on kokonaisuudessaan parantanut hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa (arvosana 3,55), ja kuusi jäsenvaltiota perustelee tulosta ensisijaisesti luoduilla kontakteilla.

Seminaareissa luotuja kontakteja hyödynnetään työssä (keskiarvossa 3,08).

Vaihtojen osalta vastauksissa annetaan arvosana 2,92 hallinnollisen yhteistyön menetelmien paranemiselle ja/tai tullihallintojen välisen tietojenvaihdon paranemiselle. Joidenkin (kahden maan) mielestä tämä vaikutus liittyy tiiviisti erityisiin verkostoihin kuten RALFHiin, toisten mielestä se liittyy luotujen kontaktien epäviralliseen luonteeseen (3 vastausta). Tarkemmin ottaen lähettävän hallinnon ja vastaanottavan hallinnon välisen yhteydenpidon lisääntyminen etenkin tullitietojen saamiseksi ja vaihtamiseksi saa arvosanan 3,05.

Kontaktien hyödyllisyys on jo osoitettu, ja joissakin vastauksissa korostetaan tarvetta ylläpitää ja kehittää näitä kontakteja. Joissakin vastauksissa ehdotetaan, että verkostot ja niiden yhteyshenkilöt kansallisissa hallinnoissa virallistettaisiin. Kontaktit eivät kuitenkaan ole vielä vakiintuneet, joten on syytä miettiä, vähentäisikö virallistaminen niiden tehokkuutta.

Lisäksi kaksi jäsenvaltiota mainitsee huomioissaan, että epävirallisten verkostojen ja keskitettyjen tietojenvaihtomenettelyjen välillä saattaa olla ristiriitaa.

Päätelmät

- Erilaisten kansallisten hallintojen virkamiesten välisen yhteydenpidon lisääntyminen, tehtävien kansainvälisen ulottuvuuden tiedostaminen ja suhteiden tuottoisa hyödyntäminen ovat ohjelman tärkeitä myönteisiä vaikutuksia.
- Epävirallisten kontaktien kestävyyttä ei ole kuitenkaan vielä täysin vahvistettu.

Suosituks

Samalla kun säilytetään yhteisten toimien kyky edistää epävirallista yhteydenpitoa, on tärkeää yhteisön tasolla edistää verkostojen virallistamista ja kansallisella tasolla saattaa viralliset kanavat ja tietojenvaihdon menettelytavat näissä verkostoissa yhteensopiviksi.

3.5.4. Työmenetelmien paraneminen

3.5.4.1. Lainsäädännön tuntemus

Seminaarien merkitys siinä, että kansalliset hallinnot ymmärtävät ja soveltavat tullilainsäädäntöä entistä paremmin, saa keskiarvosanaksi 2,58. Neljä jäsenvaltiota kertoo saaneensa tällaisia tuloksia suoraan, ja toiset odottavat välillisiä parannuksia koulutuksen alalla ja erityisaloilla kuten laboratorioiden välisessä yhteistyössä. Kahdessa vastauksessa korostetaan tarvetta viedä seminaarien tuloksia eteenpäin muilla toimilla, jotta vaikutuksia saavutettaisiin.

Vaihdoilla katsotaan olleen lainsäädännön tulkinnassa tai soveltamisessa yhtä paljon myönteisiä vaikutuksia kuin seminaareilla (keskiarvosana 2,46). Viisi jäsenvaltiota mainitsee huomioissaan tämän suuntaisia parannuksia. Kahden vastaajan mukaan hyötyä ovat saaneet ennen kaikkea asianomaiset henkilöt, ja hallinto on hyötynyt välillisesti. Kahden muun jäsenvaltion mielestä vaikutuksia on erittäin vaikea mitata.

Hankeryhmien panos lainsäädännön erityiseikkojen tuntemuksen paranemisessa saa jäsenvaltioilta arvosanaksi 3,38 neljästä. Vaikutuksissa on ajallista hajontaa: jotkin jäsenvaltiot ovat jo todenneet vaikutuksia (yksi on esimerkiksi huomannut tietojen kasvaneen), mutta suurin osa joko odottaa vaikutuksia tulosten täytäntöönpanosta (etenkin koulutusmoduulien käytöstä) tai toivoo vaikutuksia meneillään olevista töistä kuten e-tulli-aloitteen kehittämistä.

Päätelmä

Ohjelma on parantanut lainsäädännön tuntemusta ja soveltamista erilaisten välineiden avulla (jäljempänä kuvailtava riskianalyysimalli, tietotekniset sovellukset).

Suosituks

Kun otetaan huomioon tilintarkastustuomioistuimen painottama yhteisön lainsäädännön monimutkaisuus ja osallistuvien maiden suuri määrä, voisi olla hyvä pohtia yksinkertaistamisen mahdollisuuksia.

3.5.4.2. Työmenetelmien ja etenkin valvontamenetelmien paraneminen

Jäsenvaltioiden vaihdoille asettamista tavoitteista vuonna 2001 tehdyssä analyysissä ilmeni, että noin puolet tavoitteista koski erityisen työmenetelmän parantamista kokemuksen hankinnan ja hyvien toimintatapojen yksilöimisen avulla.

Vuosina 2001 ja 2002 toteutettujen vaihtojen perusteella jäsenvaltiot antavat arvosanan 2,46 työmenetelmien muutoksille ja/tai parannuksille kansallisessa hallinnossaan. Kolme jäsenvaltiota kertoo, että muutoksia ollaan parhaillaan toteuttamassa kansallisella tasolla, ja kaksi kertoo, että niitä on suunniteltu. Yhden maan kohdalla parannuksia ovat toteuttaneet lähinnä virkamiehet, joita vaihdot koskevat suoraan. Kolme maata näkee yhteyden vaikutuksen ja vaihdosta hyötynneen virkamiehen hierarkkiseen asemaan ja maantieteellisen sijainnin välillä, mikä viittaa siihen, että parannuksia on tehty vain paikallisella tasolla.

Jäsenvaltiot katsovat, että **hankeryhmät** (keskiarvosana 3) ovat auttaneet parantamaan tai mukauttamaan valvontamenetelmiä ja -menettelyjä kansallisessa hallinnossa. Jotkin maat mainitsevat, että töiden erityisen käytännönläheinen luonne helpottaa niiden täytäntöönpanoa kansallisella tasolla. Samanaikaisesti käytetään lähentymisvälineitä, kuten tulosten mittaamista ja riskianalyysimallia.

Kolme jäsenvaltiota odottaa vaikutuksia tietyistä hankkeista kuten laboratorioiden välisestä ja lentokenttien välisestä yhteistyöstä sekä atk-järjestelmien käyttöönottoon tähtäävistä töistä.

Kaksi maata mainitsee tekijöitä, jotka hidastavat hankeryhmien vaikutuksia. Yhden mukaan ongelmana on, että osanottajilla ei ole kansallisella tasolla valtuuksia tehdä muutoksia. Toinen epäilee

joidenkin edustajien mahdollisuutta kehittää riskinhallintaa maassaan, jonka kulttuurissa painotetaan runsaasti työvoimaa käyttävää valvontaa. Jälkimmäinen huomio saattaa liittyä siihen, että valtioiden osallistumisessa asianomaisiin hankeryhmiin on eroja.

Jäsenvaltiot pitävät ohjelman antia tullivalvonnan paranemiselle pääpiirteissään erittäin myönteisenä, sillä se saa niiltä keskiarvosanan 3,73. Tehtyjen päätelmien meneillään olevan tai suunnitellun täytäntöönpanon lisäksi mainitaan välillisiä vaikutuksia, kuten saatujen oppien soveltamiseen liittyvä motivaation paraneminen kansallisessa hallinnossa.

Päätelmä

Ohjelma auttaa parantamaan työmenetelmiä ja edistää valvontamenetelmien järjeistämistä, vaikka jäsenvaltiot eivät toteutakaan jälkimmäistä yhdenmukaisesti.

Suosituks

- Työmenetelmien alalla on kehitettävä keinoja, joilla seminaarien ja vaihtojen osanottajien saamia kokemuksia voidaan levittää kansallisella tasolla. Niiden levittäminen on erityisen tärkeää silloin, kun yhteisön ohjelmaan osallistuminen liittyy erityiseen kansalliseen hankkeeseen.
- Riskinhallinnan alalla seuraavassa ohjelmassa on voitava siirtyä kokeiluhankkeista kaikkien hyväksymien yhteisön normien laatimiseen.

4. TULLI 2002 -OHJELMAN ULKOISESTA OSASTA RAHOITETTAVAT TOIMET

Tulli 2002 -ohjelman ulkoisen osan budjetti on vaatimaton, ja siksi tästä budjettikohdasta järjestetään vuosittain vain rajallinen määrä toimia. Sama tekijä rajoittaa toimien kokoa ja luonnetta, ja toimet ovat pikemminkin erillisiä toimia kuin integroitua hankkeita. Euroopan unionin ehdokasmaiden osalta on lisäksi syytä tuoda esiin, että toimet ovat vain osa näille maille tullialalla tarjottavaa teknistä apua. PO TAXUD²⁷ osallistuu myös Phare-avustusohjelman yhteydessä ja TAIEXi²⁸ kanssa toteutettaviin toimiin sekä TAC-järjestelyn²⁹ puitteissa toteutettaviin toimiin. Tulli 2002 -ohjelman ulkoista osaa pidetään kuitenkin erittäin hyödyllisenä.

4.1. Baltic Sea Customs Conference

Itämeren tullikonferenssi "Baltic Sea Customs Conference" (BSCC) on Itämeren maiden neuvoston, "Council of Baltic Sea States" (CBSS), yhteydessä tehty aloite. Konferenssin ensimmäinen kokous järjestettiin vuonna 1995. Itämeren alueen tulliasioiden pääjohtajat kokoontuvat joka toinen vuosi keskustelemaan alan painopistealueista. Konferenssiin osallistuvat Tanska, Ruotsi, Suomi, Islanti, Saksa, Puola, Viro, Liettua, Latvia ja Venäjä.

Konferenssin jälkeen perustetaan pääjohtajien määrittelemät painopistealueet huomioon ottaen työryhmiä, jotka varmistavat suositusten täytäntöönpanon. Toimien kohteena olivat vuoteen 2001 asti lähinnä ehdokasmaat, ja käsiteltyihin asioihin kuului muun muassa korruption torjunta (Krakovassa järjestettiin konferenssi lokakuussa 2000).

Ehdokasmaissa tapahtuneen edistymisen myötä painopiste on siirtynyt Venäjään. Vuonna 2001 pidetyssä neljännessä konferenssissa keskityttiin kauppaministerien toiveen mukaisesti odotusaikojen lyhentämiseen rajoilla. Menettelyjä käsittelevä työryhmä laski tulliselvitykseen tarvittavan ajan ja

---

²⁷ Euroopan komission verotuksen ja tulliliiton pääosasto.

²⁸ Technical Assistance Information Exchange.

²⁹ Travel and Conference facility.

odotusajan alueen valikoiduilla rajanylityspaikoilla yksilöidäkseen hankalien rajanylityspaikkojen ongelmat.

Tulli 2002 -ohjelmasta on myönnetty rahoitusta konferenssien, seminaarien ja työryhmien kokousten järjestämiseen.

Viides kokous on tarkoitus järjestää Riiassa lokakuussa 2003. Tuolloin tehdään tilannekatsaus. Konferenssissa kiinnitetään erityistä huomiota saatuihin tuloksiin ja keskustellaan sen tulevaisuudesta Euroopan unionin laajentumisen jälkeen.

4.2. Tuki Maailman tullijärjestölle (WCO)

Maailman tullijärjestö pyysi vuoden 1997 lopulla komissiota tukemaan taloudellisesti sen apurahaohjelmaa "WCO Fellowship programme". Järjestelmän tavoitteena on auttaa kehitysmaiden nuoria tullivirkailijoita työskentelemään tai opiskelemaan jollakin tullin erityisalalla ja osallistumaan keskiasteen johdon koulutustoimenpiteisiin.

Komissio piti liittymistä edeltävän strategian yhteydessä tarpeellisenä ottaa tällaisiin ohjelmiin mukaan osanottajia ehdokasmaista ja UIV:sta³⁰. Se suostui näin ollen rahoittamaan vuosittain kuuden virkamiehen harjoittelujakson neljän vuoden ajan (vuosina 1998–2001). Lisäksi sovittiin, että komissio saisi valita osanottajat ansioiden ja ansioluetteloiden perusteella. Tämä tuki täydensi koulutustoimenpiteitä, joiden tavoitteena oli kehittää Phare- ja Tacis-ohjelmien puitteissa avustettujen ehdokasmaiden ja UIV:n tullivirastoja. Ohjelmiin osallistumisen varmistaminen oli tärkeää, koska kyseisten maiden on jatkossa tehtävä tiivistä yhteistyötä osallistuvien maiden kanssa, joista tulee EU:n naapureita.

Jäsenvaltioita kuultiin tästä komission ehdotuksesta teknisen avun ja koulutuksen komitean kokouksessa, joka järjestettiin Brysselissä 20. lokakuuta 1997. Aloitetta pidettiin yksimielisesti hyödyllisenä, ja jäsenvaltiot tarjoutuivat ottamaan komission tukemia stipendiaatteja vastaan kahden viikon opintokäynnille apurahaohjelmaan osallistuvassa hallinnossa.

Osanottajien oli esitettävä raportti kunkin harjoittelujakson päätteeksi.

WCO on esittänyt uuden taloudellisen tuen pyynnön, jota tarkastellaan parhaillaan Tulli 2007 -ohjelman yhteydessä.

4.3. Budjettikohdasta "Tulli 2002 -ohjelman ulkoiset toimet" rahoitettava tietotekninen tuki

Budjettikohdasta "Tulli 2002 -ohjelman ulkoiset toimet" on rahoitettu hanke, jossa tuetaan ehdokasmaita seuraavien tavoitteiden saavuttamisessa:

- sellaisten kansallisten atk-järjestelmien kehittäminen, jotka liitetään tullialalla käytettäviin yhteisön järjestelmiin,
- operatiivisten valmiuksien kasvattaminen tietotekniikan alalla ja sen varmistaminen, että kansalliset järjestelmät toimivat keskeytyksettä riittävän laadukkaasti heti, kun maat liittyvät EU:hun.

Ehdokasmaiden on puolestaan kehitettävä sisämarkkinoiden (verotuksen alalla) ja tulliliiton moitteettoman toiminnan kannalta tarpeellisten yhteisön atk-järjestelmien kansallinen osio ja huolehdittava sen ylläpidosta. Ehdokasmaille tarjottavalla teknisellä avulla ei siis voida taata, että atk-järjestelmät ovat täysin toimintavalmiita liittymisen aikaan.

---

³⁰ Uudet itsenäiset valtiot.

Tukea on tarjottu useassa muodossa:

- komissio on tarjonnut ehdokasmaille säännöllisesti päivitettävän tullialan atk-järjestelmiä koskevan aineiston CD-ROM-levyllä ja sisäisellä verkkosivulla,
- ehdokasmaihin on tehty lukuisia vierailuja, joiden yhteydessä on selitetty toteutettavia toimenpiteitä, selvennetty teknisiä seikkoja ja seurattu hankkeiden etenemistä,
- "mallisuunnitelmia" yhteenkytettävyyttä varten on kehitetty yleisesti ja jokaiselle hankkeelle erikseen, ja niitä on saatettu tullihallintojen saataville. Ehdokasmaita on autettu hankesuunnitelmien kehittämisessä ja tarjouspyyntöasiakirjojen valmistelussa tarjouspyyntöjä varten.

4.4. Muista yhteisön ohjelmista tietotekniikan alalla rahoitettavia aloitteita

Komissio on Phare-ohjelman yhteydessä hyväksynyt hankkeen, jossa on tarkoitus liittää jokainen ehdokasmaa turvattuun CCN/CSI-verkkoon. Ensimmäisessä vaiheessa liittyvien ehdokasmaiden tosiasiallinen liittäminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2003 puolivälissä.

"Travel, Accomodation and Conference facility" -ohjelman puitteissa järjestettiin vuonna 2002 sarja konferensseja, joissa selitettiin yksityiskohtaisesti kunkin yhteenkytettävyyden piiriin kuuluvan atk-järjestelmän toiminta.

5. EHDOKASMAIDEN OSALLISTUMINEN OHJELMAAN

Vuonna 2002 päätettiin antaa ehdokasmaille mahdollisuus osallistua Tulli 2002 -ohjelmaan. Päätös perustuu liittymistä edeltävään strategiaan, jolla hallintoja autetaan valmistautumaan siihen, että ne osallistuvat täysipainoisesti yhteisön menettelyihin. Tavoitteena on varmistaa, että niillä on hallinnolliset valmiudet yhteisön sääntöjen soveltamiseen.

Ohjelma avattiin yhteisymmärryspöytäkirjan pohjalta 11 ehdokasmaalle³¹ 1. heinäkuuta 2002. Yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan ehdokasmaat osallistuvat ohjelmaan seminaarien, hankeryhmien, vaihtojen ja muiden yhteisten toimien osanottajien määrän osalta samoilla ehdoilla kuin jäsenvaltiot. Osallistuminen ei vaikuta budjettiin, sillä ehdokasmaat maksavat sen itse. Yhteisön talousarviosta katetaan kuitenkin kustannukset, joita osanottajien määrän kasvu aiheuttaa joissakin tapahtumissa (seminaarit, hankeryhmät).

6. PÄÄTELMÄT

6.1. Yleiset päätelmät

- Ohjelman yhteydessä toteutetut toimet ovat tukeneet siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Jäsenvaltiot olisivat todennäköisesti edenneet nykyaikaistamisessaan myös ilman tällaista ohjelmaa. Mutta sen lisäksi, että ohjelmassa on koordinoitu ponnisteluja, se on auttanut joitakin jäsenvaltioita edistymään merkittävästi sellaisissa asioissa, joihin ne olivat päättäneet investoida, ja se on saanut toiset jäsenvaltiot pohtimaan näkökohtia, joita ei ollut juurikaan käsitelty kansallisella tasolla.

Ohjelman myönteisistä vaikutuksista huolimatta ei pidä unohtaa tavoitteiden laajuutta ja kansallisten kulttuurien ja tilanteiden moninaisuutta tullialalla. Tavoitteeksi asetettu jäsenvaltioiden tullien työskenteleminen ikään kuin ne muodostaisivat yhden kokonaisuuden tarkoittaa, että aloitettuja

---

³¹ Latvia ja Turkki päättivät osallistua ohjelmaan vasta vuodesta 2004 lähtien.

ponnisteluja on voimistettava. Erityisen tarpeelliseksi tämän tekee uusien jäsenvaltioiden liittyminen EU:hun ja siitä seuraavat muutokset EU:n ulkorajoissa.

- Vaikuttaa siltä, että yhteisön tasolla saavutettujen tulosten levittämistä jäsenvaltioissa voitaisiin vielä kehittää. Jotkin jäsenvaltioiden esittämät huomiot viittaavat siihen, että kansallisen organisaation ja yhteisön yhteistyön välistä yhteyttä voitaisiin parantaa. Tarve ilmenee kaikilla osallistumisen tasoilla: seminaarien osanottajien on voitava viedä tuloksia eteenpäin omassa maassaan riittävän laajalti, hallintoryhmien edustajien on voitava tehdä hallintonsa puolesta päätöksiä käsitellyistä aiheista ja eurooppalaisissa verkostoissa tapahtuva tietojenvaihto on sovittava yhteen virallisten tietokanavien kanssa.
- Ohjelma kehittyy ja mutkistuu. Tämä liittyy paitsi laajentumisprosessiin, joka kasvattaa osanottajien määrää, myös koordinoitavien näkökulmien monipuolisuuteen ja ehdotettujen toimien määrän lisääntymiseen. Toimien aloitteentekijöinä olivat alun perin komission yksiköt, mutta nykyään niitä ehdottavat myös jäsenvaltiot: kaikkia ehdotuksia ei vielä voida panna täytäntöön.

Myös ohjelman muoto kehittyy. Vaikuttaa siltä, että "perinteiset" toimet kuten seminaarit ja vaihdot, joihin kaikkien osanottajamaiden pitäisi osallistua samalla tavalla, ovat antamassa sijaa sellaisille toimille kuten esikuva-analyysille, hankeryhmille ja tietyille erityisille vaihdoille, joissa pieni määrä maita tekee tiivistä yhteistyötä tarkoin määritellyn aiheen parissa. Jälkimmäiset toimet ovat ensimmäisiä toiminnallisempia ja niissä voidaan saavuttaa nopeasti tuloksia.

Lopuksi erilaisten töiden syventäminen on auttanut tuomaan esiin niiden täydentävyyden ja tavoitteiden yhtenevyyden. Jokaisen toimen on oltava ohjelman kaikkien tavoitteiden mukainen, ja ohjelma suunnitellaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi (esimerkiksi kaupankäynnin helpottamisen tavoitetta on edistettävä kaikissa yhteisissä toimissa samoin kuin tietoteknisissä sovelluksissa).

- Näiden kehityssuuntien johdosta on syytä parantaa seurantaa ja arviointia: seurannan tulokset voisivat olla selkeämpiä ja ne voitaisiin saattaa laajemmin eri osanottajien, muun muassa jäsenvaltioiden, saataville. Arvioinnin luotettavuutta taas voitaisiin vahvistaa käyttämällä riippumattomia arvioijia, joita kansalliset tai eurooppalaiset hallinnot eivät voi olla, sillä ne osallistuvat itse ohjelmiin.
- Budjettikohdasta "Tulli 2002 -ohjelman ulkoiset toimet" on tarjottu ehdokasmaille teknistä apua, jolla on pyritty varmistamaan ehdokasmaiden atk-järjestelmien yhteenkytkettävyys ja kasvattamaan näiden maiden toimintavalmiuksia tietotekniikan alalla. Phare-ohjelmassa on autettu ehdokasmaita liittymään CCN/CSI-verkkoon ja muihin yhteisön sovelluksiin. Ehdokasmaiden on kehitettävä sisämarkkinoiden (verotuksen alalla) ja tulliliiton moitteettoman toiminnan kannalta tarpeellisten yhteisön atk-järjestelmien kansallinen osio ja huolehdittava sen ylläpidosta, joten ehdokasmaille tarjottavalla teknisellä avulla ei voida taata, että atk-järjestelmät ovat täysin toimintavalmiita liittymisen aikaan.

6.2. Yleiset suositukset

Ohjelman erityisten tavoitteiden osalta edellä esitettyjen suositusten lisäksi on syytä harkita seuraavia ehdotuksia, joilla yhteisistä toimista voidaan tehdä vielä hyödyllisempiä:

- Ohjelman tuloksellisuutta voitaisiin parantaa vahvistamalla osanottajamaiden osallisuutta ja komission yksiköiden koordinoitavuutta. Tätä tarkoitusta varten pitäisi kehittää erilaisia välineitä. Ensinnäkin ohjelman selkeyttä on parannettava etenkin rahoituksen alalla, jotta osanottajat saisivat kunnollisen kokonaiskuvan. Lisäksi kansallisten hallintojen tekemää yhteisten toimien suunnittelua ja toteutusta voitaisiin edistää laatimalla menetelmiä koskevia suosituksia (esikuva-analyysi on jo pitkälti osanottajamaiden vastuulla suuntaviivojen pohjalta). Arvioinnin alalla taas odotettujen vaikutusten luokittelua ja toteutusten

toimentamista voitaisiin helpottaa ottamalla jo ohjelman alusta lähtien käyttöön määrällisiä indikaattoreita.

- Ohjelman kehitys kannustaa suosimaan rajoitettuja toimia, joissa on vain pieni määrä osanottajia. Näiden toimien pitäisi kuitenkin olla kaikkien jäsenvaltioiden käytössä oleva edistyksen väline. Pitäisi pohtia tapoja, joilla voidaan edistää tulosten jakamista, eli sekä niiden levittämistä että kansallisella tasolla tapahtuvaa soveltamista. Tässä yhteydessä olisi hyvä kehittää hankeryhmiä, joihin osallistuisi vaiheittain yhä suurempi määrä hallintoja.

**2 osa: Kertomus Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta
tietotekniikan alalla (1998–2002)**

1. JOHDANTO

1.1. Taustaa

Tässä kertomuksessa analysoidaan Tulli 2002 -ohjelmasta rahoitettujen atk-järjestelmien vahvuuksia ja heikkouksia, ja se täydentää kertomusta ohjelman täytäntöönpanosta (yhteiset toimet).

Kertomus on laadittu 17 päivänä joulukuuta 1999 annetun päätöksen N:o 105/2000/EY 1 artiklan 10 kohdan b alakohdassa määrättyjen velvoitteiden mukaisesti. Kyseisessä määräyksessä tarkennetaan, että Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta laadittavaan loppukertomukseen liitetään "selvitys, jossa arvioidaan tullihallintojen tietokonejärjestelmien vahvuuksia ja heikkouksia, jotka mahdollisesti vaikuttavat sisämarkkinoiden täytäntöönpanoon".

1.2. Tietolähteet

Arvioinnissa on käytetty seuraavia lähteitä:

- Jäsenvaltioiden mielipiteet, joita on tiedusteltu kyselylomakkeella. Kyselylomakkeella pyrittiin keräämään mahdollisimman objektiivisesti jäsenvaltioiden mielipiteet tietoteknisistä sovelluksista, jotka on otettu käyttöön ohjelman yhteydessä. Noin 75 prosenttia vastasi lähetettyyn kyselylomakkeeseen.
- Määrälliset tiedot ohjelmasta rahoitetuista sovelluksista on myös otettu huomioon.

Esittäessä jäsenvaltioiden mielipiteitä tietoteknisistä sovelluksista ei pidä unohtaa, että mielipide koskee lopullista sovellusta sellaisena kuin käyttäjät sen näkevät, eli sovellusta, johon sisältyvät Euroopan unionin rahoittamat osat (yhteisön osio) ja jäsenvaltioiden itse rahoittamat osat (kansallinen osio).

1.3. Väliarviointi

Tulli 2002 -ohjelman väliarvioinnissa todettiin, että tietotekniikan avulla tulleja voitaisiin hallinnoida nykyaikaisesti ja tehokkaasti, koska sen avulla voitaisiin:

- yksinkertaistaa ja nopeuttaa tullimenettelyjä sekä
- varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan yhdenmukaisesti koko tullialueella,
- samalla kun pyritään parantamaan tapahtumien turvallisuutta.

Tavoitteiden saavuttamiseksi oli syytä investoida atk-järjestelmiin.

1.4. Analyysin rakenne

Atk-järjestelmät ovat osittain yhteisiä ohjelmille Tulli 2002 ja Fiscalis ja osittain ominaisia kummallekin erikseen. Näin ollen yhteisen osan rahoitus on jaettu tasan näiden kahden ohjelman kesken.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti nämä erilaiset sovellukset.

Tietoliikenneverkko ja yhteiset hallinnointivälineet			
	Koko nimi	Määritelmä/tavoite	Sitoumukset (tuhatta euroa)
CCN/CSI	CCN: yhteinen tietoliikenneverkko (<i>Common Communications Network</i>)	Yhteinen tietoliikenneverkko, jonka kautta kumppanit voivat olla yhteydessä toisiinsa joko kansallisissa hallinnoissa tai PO TAXUDissa sijaitsevien "yhdyskäytävien" (gateways) teknisen rakenteen välityksellä.	} 23 801
	CSI: yhteinen järjestelmien rajapinta (<i>Common Systems Interface</i>)	Yhteinen atk-kieli, jonka ansiosta kansalliset ja yhteisön atk-järjestelmät voivat käyttää CCN:n tarjoamia palveluja ja olla toisiinsa yhteydessä turvautusti ja valvotusti.	
Tempo	Taxud Electronic Management of Project Online	Tietotekniikkahankkeiden kehittämis- ja hallinnointimenetelmä.	} 1 418
PSO	Project Support Office	Toimisto, joka auttaa tietotekniikkahankkeiden hallinnoijia arkisissa tehtävissä.	
Tulli 2002 -ohjelmasta rahoitettavat tietotekniset sovellukset			
	Koko nimi	Määritelmä/tavoite	Sitoumukset (tuhatta euroa)
NCTS	Uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä	Sovellus, joka mahdollistaa passitustietojen sähköisen vaihdon erilaisten kansallisten hallintojen välillä tavaroiden liikkumisen yhteydessä.	43 323
TARIC	Euroopan yhteisöjen yhtenäistetty tullitariffi	Hakemisto, jossa jokaiselle tavaralajille vahvistetaan yhdistetyn nimikkeistön pohjalta tullimaksut, muut yhteisön maksut sekä muut siihen liittyvät yhteisön erityiset säännöt (polkumyyntitoimenpiteet, rajoitukset jne.).	} 12 841
TQS	Tariffikiintiöiden seuranta järjestelmä (<i>Tariff Quota and Surveillance</i>)	Sovellus, jonka avulla hallinnoidaan tariffikiintiöitä ja seurataan tuontituotteita tariffikattojen valvomiseksi tai taloudellisista syistä tai petosten torjumiseksi.	
EBTI	EU:n sitovat tariffitiedot	Tietojenvaihto- ja hakujärjestelmä, joka koskee jäsenvaltioiden päätöksiä tavaroiden luokittelun alalla ja siten myös tavaroiden tullikohtelua ja niihin sovellettavia kauppapoliittisia toimenpiteitä.	
TCO/TCT	Alkuperäleimojen ja passitusleimojen siirtoa koskeva tietojärjestelmä	Sovellus, jonka avulla komissio lähettää jäsenvaltioille tietoja alkuperä- ja passitusleimoista sähköpostisovelluksen välityksellä.	
ISPP (entinen IPR)	Information System for Processing Procedures	Sisäisen jalostusmenettelyn lupia koskevien tietojen nykyinen hallinnointijärjestelmä.	
DDS	Data Dissemination System	Palvelin, joka mahdollistaa tietojen julkaisemisen verkossa.	
ECICS	Euroopan kemiallisten aineiden tulliluettelo	Kemiallisten aineiden nimistä ja synonyymeista 11 virallisella kielellä laadittava luettelo, jossa esitetään niiden yhdistetyn nimikkeistön mukainen tariffiin luokittelu.	
Unit values		Yksikköarvoja koskeva sovellus, jonka avulla voidaan laskea keskihinnat, jotka toimivat vertailukohtina hedelmien ja vihannesten tuontitullien määrittelyssä.	
Suspensions		Järjestelmä, jonka avulla voidaan laatia asiakirja joidenkin tuotteiden tuontitullien suspensioista ja joka toimii tietovälineenä asetusten julkaisemisessa EUVL:ssä.	
SIGL	Tekstiili- ja terästuotteiden tuontisenssien hallinnointijärjestelmä	Kiintiöiden alaisten tekstiili- ja terästuotteiden tuontisenssien hallinnointijärjestelmä.	
AFIS/TTJ	Anti Fraud Information System / Tullitietojärjestelmä	Sähköinen viestintäjärjestelmä / keskustietokanta, jolla pyritään ehkäisemään, paljastamaan ja jäljittämään tulli- ja maatalousalan rikkomuksia vahvistamalla toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö- ja valvontamenettelyjen tehokkuutta tietojen nopean levittämisen kautta.	10 836

Budjettitietojen esittelyn jälkeen käsitellään ensin yhteistä osaa ja sen jälkeen Tulli 2002 -sovelluksia.

2. BUDJETTI

Liitteen 6 taulukossa esitetään summat (euroissa), jotka on sidottu atk-järjestelmiin liittyvien palvelujen tarjoamiseen molempien ohjelmien yhteydessä. Sitoumukset vastaavat ainakin vuosien 1998–2000 osalta maksuja. Sitoumukseen liittyvät maksut porrastuvat todellakin usealle vuodelle sen mukaan, miten palvelujen tarjoaminen toteutuu, mutta sitoumus tehdään silloin, kun palvelujen tarjoamista koskeva sopimus allekirjoitetaan.

Tulli 2002 -ohjelmassa sidottujen summien kokonaismäärä on **84 319 642 euroa**. Määrään sisältyy CCN/CSI-verkon ja ohjelman hallinnointivälineiden rahoitus (Fiscalis- ja Tulli 2002 -ohjelmien kesken tasan jaettu yhteisrahoitus) sekä tullialan sovellusten rahoitus.

On syytä tuoda esiin, että kun atk-järjestelmissä on sekä yhteisön osio että kansallinen osio, ohjelmasta rahoitetaan vain yhteisön osio ja jäsenvaltiot rahoittavat kansallisen osion.

CCN/CSI-tietoliikenneverkkoon investoitiin 23 801 472 euroa, josta puolet rahoitettiin Tulli 2002 -ohjelmasta. CCN/CSI-verkkoon sidottujen summien suuruus johtuu siitä, että kyse oli kehittämis- ja käyttöönottokustannuksista. "Uuden tietokoneavusteisen passitusjärjestelmän" (NCTS) osuus Tulli 2002 -ohjelman kokonaisbudjetista (50 prosentin rahoitusosuus mukaan luettuna) on 51 prosenttia. Otsakkeen "tariffisovellukset" järjestelmien osuus kokonaisbudjetista on 15 prosenttia (eniten toimia vaativat TARIC, TQS, EBTI, ISPP ja SMS).

AFIS/TTJ-sovelluksen osuus kokonaisbudjetista on 13 prosenttia ja SIGL-sovelluksen 5 prosenttia.

NCTS:stä aiheutuneet kustannukset olivat huomattavia, sillä kyse oli kehitys- ja käyttöönottokustannuksista. Suurin osa muista tullialan sovelluksista oli toiminnassa jo ennen ohjelman alkua.

3. TULLI 2002 JA FISCALIS-OHJELMIEN YHTEINEN OSA

3.1. CCN/CSI (Common Communication Network / Common System Interface)

3.1.1. Kuvaus

Tulli- ja verohallintojen pääjohtajat päättivät joulukuussa 1992 yhteisen tietoliikenneverkon ja yhteisen järjestelmien rajapinnan kehittämisestä, jonka tarkoituksena on atk-tietojen yhteisön sisäisen siirron yhdenmukaistaminen. Tavoitteena on luoda jäsenvaltioiden ja komission erilaisten atk-järjestelmien välille yhdyskäytävä yhtenäisessä infrastruktuurissa, joka mahdollistaa kaikkien järjestelmien välisen yhteentoimivuuden.

CCN/CSI on ollut toiminnassa 8. toukokuuta 1999 lähtien. Fiscalis- ja Tulli 2002 -ohjelmien yhteydessä verkon osalta toteutetut toimet koskevat vuotta 1999 edeltänyttä kehittämistä ja käyttöönottoa, kehittävää ja korjaavaa ylläpitoa sekä laajentamista muihin kohteisiin (etenkin ehdokasmaihin) seuraavalla ohjelmakaudella.

Komissio hallinnoi tietokoneita ja yhdyskäytäviä kansallisiin liittymäkohtiin asti. Jäsenvaltiot hallinnoivat virkamiesten koulutusta ja kansallisten verkkojen tietoteknisten välineiden käyttöönottoa.

3.1.2. CCN/CSI-verkon käyttöönoton ja kehittämisen arviointi

Jäsenvaltioiden mielipide³² CCN/CSI-verkon käyttöönotosta arvioitiin asteikolla 1–5 (1 = erittäin myönteinen mielipide, 5 = erittäin kielteinen mielipide). Yleisesti myönteiseen mielipiteeseen yhtyvät niin tullihallinnot kuin välillisestä verotuksesta vastaavat hallinnotkin.

CCN/CSI-verkon käyttöönoton ja kehittämisen budjettiresursseja ja toteutusaikataulua pidetään realistisina. Sama koskee tukea, jonka komissio on tarjonnut avun, koulutuksen ja kirjallisen aineiston muodossa. Myös paikallisten sovellusten liitää CCN/CSI-verkkoon pidetään tyydyttävän helppona.

Gartner Groupin vuonna 2000 "ATOS origin Integration"³³ -sopimuksen puitteissa järjestelmän käyttöönotosta toteuttaman tutkimuksen tulokset on vahvistettu. Niissä todettiin, että CCN/CSI-verkon tekniikka ja rakenne toimivat kunnolla, ja ne kestivät todistettavasti kasvavan määrän liitääntöjä. Tuloksissa korostettiin kuitenkin, että järjestelmien yhdistäminen CCN/CSI-verkkoon edellyttää myös liitääntä haluavilta jäsenvaltioilta merkittäviä ponnisteluja organisaation ja tuen alalla.

3.1.3. Tulokset

CCN/CSI-verkkoon liittyviä tuloksia arvioidaan:

- laadullisesti (järjestelmää käyttävien kansallisten hallintojen tyytyväisyys sen toimintaan)
- määrällisesti
- ja ulkoisessa tutkimuksessa (Gartner Group 2002).

3.1.3.1. Käyttäjien laadullinen arviointi³⁴

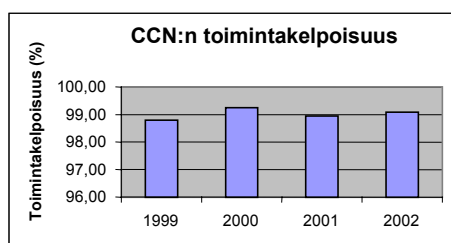
Kansalliset hallinnot ovat erityisen tyytyväisiä komission tarjoamaan tukeen (yleinen tuki), käyttövarmuuteen ja verkon toimintakelpoisuuteen.

Myös CCN/CSI-verkon käytön helppoutta (käytön ja kansallisiin järjestelmiin liitännän helppous) arvostetaan kansallisissa hallinnoissa.

Sen sijaan, vaikka tullihallinnot katsovatkin, että CCN/CSI kattaa hyvin niiden tietojenvaihtotarpeet ja säästää paljon resursseja, välillisen verotuksen hallintojen kanta on varauksellisempi.

3.1.3.2. Määrälliset tiedot

Verkon toimintakelpoisuus on yli 99 prosenttia (98 prosenttia käyttöönotovuonna).

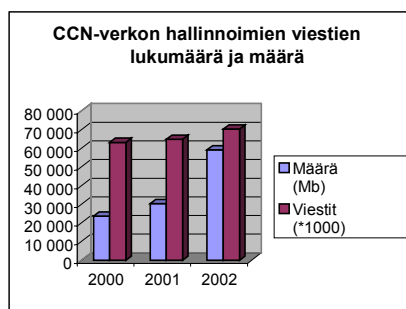

³² Ks. liite 7.

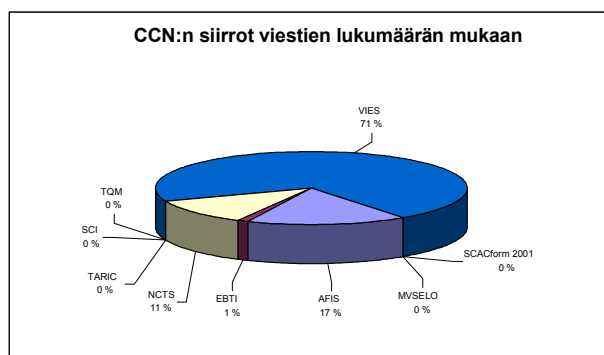
³³ Komission ja ATOS-yhtiön välillä tehdyllä sopimuksella sallittiin jälkimmäisen teettää CCN/CSI-verkkoa koskeva tutkimus Gartner Groupilla.

³⁴ Ks. liite 7.

CCN-verkon käyttötilastot osoittavat voimakasta kasvua. Siirrettyjen viestien lukumäärää ja tiedon määrää voidaan tarkastella erikseen.

Seuraavassa kuvassa esitetään viestien jakautuminen sovelluksittain. VIES- (VAT Information Exchange System), NCTS- ja AFIS-sovellukset siirtävät luonnostaan suuren määrän viestejä, sillä niiden tehtävänä on tarjota tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden välillä. Vielä käyttöönottoaiheessa oleva NCTS-sovellus siirtää tulevaisuudessa yhä enemmän viestejä.

3.1.3.3. Gartner Groupin tutkimus³⁵ (2002)

Tutkimuksesta ilmenee, että CCN/CSI toimii kunnolla, sitä käytetään paljon ja sen tarjoamat palvelut ovat kattavia, mutta sen kustannukset ovat melko korkeat ja nousevat toimintojen lisääntymisen myötä.

Koska kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavaa yhteistä normia on mahdotonta määrätä, komissio on mukauttanut CCN/CSI-verkkoa siten, että se on yhteentoimiva erilaisten kansallisten järjestelmien kanssa. Tästä aiheutui merkittäviä kehityskustannuksia Fiscalis- ja Tulli 2002 -ohjelmille.

Teknisesti järjestelmä voi vielä helposti ottaa vastaan suuren määrän uusia liitännöitä, mutta tämä kasvu vaatii merkittäviä investointeja. CCN/CSI-verkon hajautetun teknisen rakenteen takia jokainen uusi liitäntä edellyttää erityisen infrastruktuurin luomista ja mahdollisesti kehitystyötä verkon mukauttamiseksi paikalliseen teknologiaan.

Samaten uusien toimintojen lisääminen voi aiheuttaa tässä teknisessä rakenteessa merkittäviä kustannuksia, jotta laatu, toimintakelpoisuus ja varmuus voitaisiin säilyttää korkeina.

3.1.4. Vaikutukset

CCN/CSI-verkon käyttöönotto on tarpeellinen edellytys lukuisien jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon liittyvien tietoteknisten sovellusten kehittämiseksi (etenkin NCTS:n), ja siksi sen vaikutuksia ohjelmien tavoitteisiin arvioidaan muiden sovellusten vaikutusten kautta. Näin ollen

³⁵ Komissio teki ATOS-yhtiön kanssa sopimuksen, jossa sen sallittiin teettää CCN/CSI-verkkoa koskeva tutkimus Gartner Groupilla.

CCN/CSI-verkon investointikustannukset ja palvelujen laadun ylläpitokustannukset voidaan oikeuttaa sillä, että se parantaa tuottavuutta sovellusten kehittämisessä.

3.2. Ohjelman hallinnointivälineet

3.2.1. Project Support Office (PSO)

PSO:n perustamisella pyritään lisäämään tietotekniikkahankkeiden hallinnoinnin tehokkuutta ja tuloksellisuutta keskittämällä hankkeiden yhteiset tehtävät.

Tutkimusvaihe päättyi vuonna 2002, ja kokeiluhankkeen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2003.

3.2.2. TEMPO (Taxud Electronic Management of Projects Online)

3.2.2.1. Kuvaus

TEMPO on tietotekniikkahankkeiden kehittämis- ja hallinnointimenetelmä, jossa noudatetaan tunnustettuja normeja kuten PMI:tä (Project Management Institute) ja ISOa (International Standards Organisation) ja jolla pyritään vähentämään hankkeisiin liittyviä riskejä laadussa sekä määräaikojen ja budjettien noudattamisessa. Se kattaa hankkeen koko elinkaaren aina valmistelevista tutkimuksista sopimushallintaan.

3.2.2.2. Tempon anti

Hankkeet on jaettu kolmeen ryhmään: NCTS, muut tullitariffisovellukset ja Fiscalis-sovellukset. Jokaisessa näistä ryhmistä palvelut on jaettu kahteen luokkaan: yhtäältä kehittämiseen ja ylläpitoon ja toisaalta toimintaan, koulutukseen ja tukipalveluihin. Järkeistäminen on johtanut erityisten sopimusten vähenemiseen (115 vuonna 1999 ja 35 vuonna 2003), hallinnointisäästöihin ja hyvien toimintatapojen vahvistamiseen hankkeiden hallinnoinnissa.

Tarjouspyynnöt esitetään tarjottavan palvelun mukaan (kiinteä kustannus palvelumoduulia kohti), ja niissä vaaditaan määrällisiä tuloksia työmäärän sijasta (kustannus miestyöpäivinä).

Tarjoamalla yhteisen lähestymistavan tietoteknisten sovellusten kehittämiseen ja sopimushallintaan TEMPO on parantanut ohjelmien tehokkuutta ja tuloksellisuutta.

4. TULLIALAN SOVELLUKSET

4.1. Johdanto

Tullialan sovellusten arviointi rajoittuu niihin sovelluksiin, joihin on kohdistunut eniten toimia Tulli 2002 -ohjelmassa, eli seuraaviin: NCTS, TARIC, TQS, EBTI, SIGL ja AFIS.

Muistutuksena todettakoon, että Tulli 2002 -ohjelmasta on rahoitettu SMS- ja ISPP-sovellusten kehittämistä. Kertomusta laadittaessa on vielä liian aikaista arvioida näiden sovellusten lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tuloksia ja vaikutuksia käyttäjille. Tulli 2007 -ohjelman väliarvioinnissa on kiinnitettävä huomiota näihin kahteen sovellukseen.

TCO/TCT-sovellusta ollaan korvaamassa SMS (Specimen Management System) -tietojärjestelmällä. SMS:n kehittäminen saadaan päätökseen vuoden 2002 lopulla, ja järjestelmä on toimintavalmis vuoden 2003 alkupuolella. SMS tulee sisältämään muitakin tietoja kuin ne, jotka koskevat alkuperä- ja passitusleimoja.

ISPP (entinen IPR) -sovellus on ollut toiminnassa marraskuusta 2002 lähtien. Sillä hallinnoidaan tietoja, jotka koskevat sisäisen jalostusmenettelyn lupia³⁶ ja jotka on varastoitu jäsenvaltioiden käytössä olevaan keskustietokantaan. Uuteen järjestelmään voidaan tulevaisuudessa mahdollisesti sisällyttää muihin suspensiomenettelyihin liittyvät luvat.

ECICS-, Unit Values ja Suspensions -sovelluksiin Tulli 2002 -ohjelmassa kohdennetut toimet ja resurssit ovat vaatimattomia verrattuna muihin sovelluksiin. Jäsenvaltioiden mielipide järjestelmien tarjoamien tietojen laadusta ja kattavuudesta samoin kuin sovellusten merkityksestä ohjelman tavoitteiden toteutumisessa esitetään liitteissä 8, 9 ja 11.

4.2. Tullialan sovellusten kehittämisen, käyttöönoton ja toiminnan yleinen arviointi

Tietoteknisiä sovelluksia arvioidaan jäljempänä erikseen, mutta sitä ennen esitetään jäsenvaltioiden näkemys sovellusten kehittämisestä, käyttöönotosta ja toiminnasta³⁷ organisatorisella tasolla.

4.2.1. Kehittäminen ja käyttöönotto

On syytä tarkentaa, että merkittävimmät kehitys- ja käyttöönottoimet on toteutettu NCTS:n yhteydessä.

Komission käyttöönottoaiheessa antamaa tukea (koulutus, avunanto) pidetään erittäin hyvänä. Järjestelmien käyttöönoton määräaikoja pidetään kohtalaisen realistisina (liian lyhyinä). Jäsenvaltiot ovat pyytäneet, että käyttöön otettavien järjestelmien eritelmien laatua parannettaisiin. Muutama on toivonut myös selkeää ja nopeaa viestintää komission ja jäsenvaltioiden välille.

Vastauksissa ollaan tyytyväisiä siihen, että hallinnot ovat sitoutuneet ottamaan järjestelmät käyttöön eritelmien mukaisesti. Sen sijaan käyttöönottoon tarvittavien budjettiresurssien ja etenkin henkilöstöresurssien saatavuutta kansallisella tasolla pidetään huomattavasti heikompana.

Järjestelmien toimintaan tarvittavien, jäsenvaltioissa käytössä olevien teknisten ja oikeudellisten välineiden laatuun ja oikea-aikaiseen saatavuuteen ollaan tyytyväisiä. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole yhtä tyytyväisiä järjestelmien toiminnalle tarpeellisten hallinnollisten määräysten laatuun ja saatavuuteen.

Jäsenvaltioiden keskuudessa tehdyssä kyselyssä pyrittiin selvittämään henkilöstö- ja budjettiresurssit, joita kansallisella tasolla oli käytettävissä atk-järjestelmien kehittämiseen ohjelman puitteissa. Saaduista tiedoista ei kuitenkaan voida tehdä mitään päätelmiä, sillä kysymykseen saatiin liian vähän vastauksia.

Järjestelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon jäsenvaltioissa saatavilla olevien budjetti- ja henkilöstöresurssien ongelman ja tietotekniikkahankkeiden hallinnoinnista ohjelman yhteydessä vastaavien komiteoiden kokoonpanon välillä on tietty kytkös. Kansallisten hallintojen edustajilla näissä komiteoissa ei aina ole valtaa päättää henkilöstö- tai budjettiresursseista, joita tarvitaan päätösten täytäntöönpanoon kansallisella tasolla. Tästä voi seurata koordinaatioongelmia ja viiveitä päätösten täytäntöönpanossa, ja viivästyminen yhdessä maassa saattaa hidastaa koko hanketta.

Viiveet liittyvät myös siihen, että tietotekniikkahankkeisiin vaikuttavat poliittiset päätökset, joilla prioriteetteja muutetaan ohjelman aikana. Muutosten toteuttaminen edellyttää usein työsuunnitelmien perusteellista tarkistusta, eikä päätöksen yhteydessä yleensä myönnetä ylimääräisiä resursseja, joita jäsenvaltioissa tarvitaan.

---

³⁶ Tullimenettely, joka sallii tietyin edellytyksin sellaisten tuotteiden tuontitullien suspension, jotka tuodaan jalostettaviksi ja viedään sen jälkeen uudelleen.

³⁷ Ks. liite 10.

Lopuksi jäsenvaltiot ovat tyytyväisiä tietotekniikkahankkeista vastaavien komiteoiden kokouksissa vaihdettujen tietojen laatuun, mutta ne katsovat, että komissio voisi ehdottaa enemmän tilaisuuksia jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon.

4.2.2. Toiminta

Käyttäjät ovat olleet erittäin tyytyväisiä apuun, jota komissio on tarjonnut toiminnan aikana. Kahta tukipalvelua (NCTS ja muut tullialan sovellukset) arvioidaan säännöllisesti täsmällisten laatukriteerien perusteella.

Jäsenvaltiot pitävät järjestelmien hallinnoinnin helppoutta kohtalaisena.

4.2.3. Hyödyllisyys/kestävyys

Jäsenvaltioiden keskuudessa tehdystä kyselystä³⁸ ilmenee, että kahta kolmasosaa ohjelmasta rahoitetuista järjestelmistä pidetään välttämättöminä ja niitä käytetään usein, neljäsosaa käytetään satunnaisesti ja alle 10:tä prosenttia ei käytetä lainkaan tai niitä ollaan vasta ottamassa käyttöön. Hieman alle puolet (45 prosenttia) jäsenvaltioista on kehittänyt toimintasuunnitelman ohjelman yhteydessä kehitettyjen järjestelmien käytön parantamiseksi. Järjestelmistä hieman yli puolen käyttö on jäsenvaltioissa pakollista (oikeudellinen tai hallinnollinen velvoite). Kaikki nämä luvut antavat osviittaa siitä, miten hyödyllisinä jäsenvaltiot pitävät järjestelmiä (hyödyllisyysperuste), ja jossain määrin niiden käytöstä pitkällä aikavälillä (kestävyysperuste).

4.3. NCTS (uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä)

4.3.1. Kuvaus

Passitus on tullimenettely, joka mahdollistaa kauppatavaroiden liikkumisen niin EU:n alueella kuin yhteistä passitusta koskevan yleissopimuksen allekirjoittaneissa maissakin ilman, että niistä peritään tuontitavaroihin tavallisesti sovellettavia tulleja ja veroja. Se otettiin käyttöön 1960-luvun lopulla. Järjestelmä perustuu paperilomakkeiden vaihtoon tullitoimipaikkojen välillä.

Komissio totesi 1990-luvulla passitusjärjestelmässä useita toimintahäiriöitä, joita ovat etenkin siihen osallistuvien hallintojen ja yksiköiden välisen koordinoinnin puute, järjestelmien moninaisuudesta johtuva johdonmukaisuuden puute, olemassa olevien järjestelmien hitaus ja paperilomakkeiden epätarkoituksenmukaisuus petosten tehokkaassa torjunnassa (passitusasiakirjojen toimittaminen kestää paljon kauemmin kuin tavaroiden matka). Useissa tutkimuksissa korostettiin tarvetta uudistaa järjestelmää kauppavirtojen kasvun johdosta.

Vuonna 1994 päätettiinkin tietokoneistaa kansainvälisen passitusjärjestelmän hallinnointi ja luoda uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä (NCTS): paperilomakkeet korvataan sähköisillä lomakkeilla ja tiedonvaihto tapahtuu sähköpostin välityksellä.

Järjestelmään osallistuvat 15 jäsenvaltiota, EFTA-maat (Sveitsi, Norja, Liechtenstein ja Islanti) ja Visegrad-maat (Tšekki, Slovakia, Puola ja Unkari), eli yhteensä 22 valtiota.

Järjestelmän rahoitus perustuu Tulli 2002 -ohjelman hyväksymisestä tehtyyn päätökseen ETY/105/2000.

Teknisestä näkökulmasta komissio on:

- luonut tietokannan niille tullitoimipaikoille, joilla on operatiivinen tehtävä yhteisessä passitusmenettelyssä. Europa-sivustolla julkaistaan luettelo näistä tullitoimipaikoista

---

³⁸ Ks. liite 12.

- varmistanut koordinaation osanottajamaiden välillä
- saattanut osanottajamaiden saataville MCC (Minimal Common Core) -sovelluksen ja
- auttanut osanottajamaita hankkeen kehittämisessä: komissio on järjestänyt lukuisia koordinoitukokouksia, operatiivisia työpajoja ja koulutustapahtumia sekä kehittänyt keskeisiä sovelluksia, joiden avulla voidaan testata kansallisia sovelluksia ja tarjota päivittäisiä tilastotietoja.

Jotkin valtiot käyttävät MCC-sovellusta, ja osa niistä on laajentanut sen toimintoja³⁹.

NCTS:n on oltava täysin toimintavalmis 30. kesäkuuta 2003: tuolloin kaikkien passitusta hoitavien tullitoimipaikkojen on oltava kytkettynä järjestelmään. Komission on ilmoitettava kaikista viiveistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle⁴⁰. Yksinkertaistettua passitusmenettelyä käyttävien valtuutettujen taloudellisten toimijoiden on oltava kytkettynä järjestelmään 31.3.2004.

NCTS-järjestelmän toimintaa esiteltiin parlamentissa kesäkuussa 2000 parlamentin jäsenille ja asianomaisten kansallisten hallintojen pääjohtajille.

4.3.2. Tulokset

4.3.2.1. Käyttäjien laadullinen arviointi⁴¹

Jäsenvaltiot pitävät NCTS-järjestelmän tarjoamia tietoja erittäin kattavina, eikä järjestelmän katsota juurikaan kaipaavan parannuksia. Kyse ei oikeastaan ole edes parannuksista, vaan jotkin jäsenvaltiot ovat toivoneet, että valmisteverojen ja vientitavaroiden vapaan liikkuvuuden alalla edettäisiin samaan suuntaan ja yleisesti, että tavaroiden liikkumisen seurantajärjestelmiä yhdennettäisiin.

Jäsenvaltiot katsovat myös, että tiedot päivitetään ja toimitetaan nopeasti ja että tiedot ovat oikeita ja tarkkoja. Jotkin jäsenvaltiot toivovat, että passitustoimipaikkojen luetteloa päivitetäisiin nopeammin.

Passitusta käsittelevän yhteysryhmän, "Transit Contact Group", (toimijat, tullihallinnot ja komissio) 18. joulukuuta 2002 pidetyssä kokouksessa paikalla olleet taloudelliset toimijat vakuuttivat yksimielisesti, että toiminnallinen eritelmä täyttää täydellisesti niiden tarpeet⁴².

4.3.2.2. Määrälliset tiedot

Kuten seuraavasta 31.12.2002 laaditusta taulukosta ilmenee, liitântätyöt edistyvät hyvin erilaiseen tahtiin eri jäsenvaltioissa. Komissio katsoo kuitenkin, että kahta maata lukuun ottamatta kaikki maat voivat saada työn valmiiksi tavoitteeksi asetettuun päivämäärään eli 30. kesäkuuta mennessä.⁴³

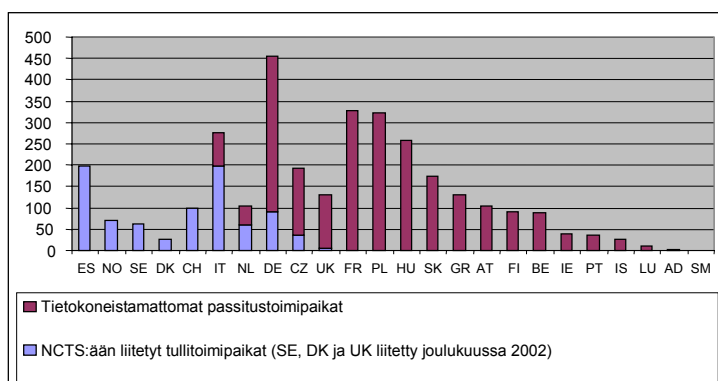
³⁹ MCC:tä käyttävät tai aikovat käyttää seuraavat maat: Norja, Tanska, Ruotsi, Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta, Puola, Belgia, Luxemburg, Alankomaat, Unkari ja Portugali.

⁴⁰ Komissio on tiedottanut neuvostolle ja parlamentille 20.3.2003: KOM (2003) 125 lopullinen.

⁴¹ Ks. liitteet 8 ja 9.

⁴² KOM (2003) 125 lopullinen. Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille uuden tietokoneavusteisen passitusjärjestelmän (NCTS) käyttöönotosta.

⁴³ KOM (2003) 125 lopullinen.

Kansallisia ja kansainvälisiä passituksia arvioidaan tehtävän EU:n sisällä 20 000 000 vuodessa. Sen jälkeen kun ensimmäiset tullitoimipaikat liitettiin järjestelmään joulukuussa 2001, on järjestelmässä vuoden 2002 loppuun mennessä käsitelty 170 000 kansainvälistä passitusta. Joulukuussa 2002, kun NCTS:ään oli liitettyä 26 prosenttia tullitoimipaikoista, viikoittainen keskiarvo oli 7 500 passitusta, mikä tarkoittaa vuositasolla 375 000 passitusta. Määrä on vähäpätöinen (5 prosenttia) verrattuna komission arvioon kansainvälisten passitusten kokonaismäärästä.

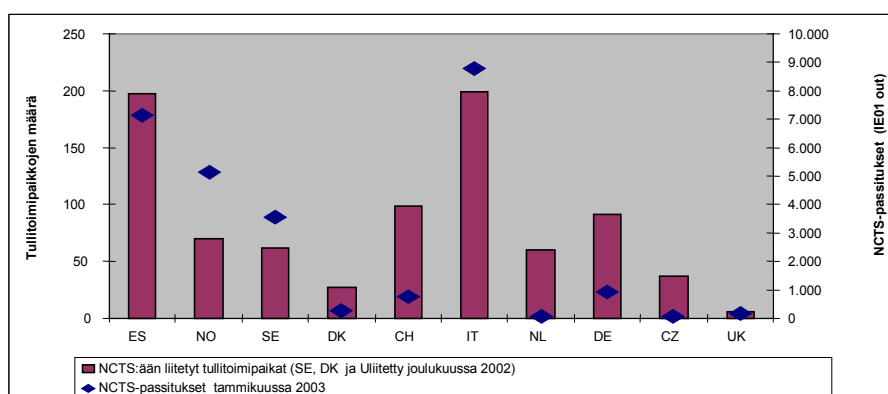
Passitus käsitellään järjestelmässä silloin kun:

- lähettäjänä on järjestelmään liittynyt toimija tai toimipaikka ja
- vastaanottajana on järjestelmään liittynyt toimipaikka.

NCTS-passituksissa, joissa noudatetaan yksinkertaistettua menettelyä, valtuutetut toimijat on liitetty järjestelmään ja voivat käynnistää NCTS-passituksen käymättä tullitoimipaikassa. Passitus toteutuu, jos vastaanottajana on järjestelmään liitetty tullitoimipaikka. Tavallisessa menettelyssä passitus käsitellään järjestelmässä, jos se käynnistetään ja se päättyy järjestelmään liitettyssä tullitoimipaikassa.

Järjestelmässä käsiteltävien passitusten määrä riippuu siis valtuutettujen toimijoiden ja liitettyjen toimipaikkojen määrästä.

Seuraavassa taulukossa (luvut annettu 31.12.2002) kuvataan NCTS:n käynnistymisvaikeuksia: suurin osa valtuutetuista toimijoista ei ole vielä liittynyt järjestelmään. Lisäksi kaikki osanottajamaat eivät ole vielä kehittäneet liitännöitä, joiden avulla tavallista menettelyä käyttävät toimijat voivat siirtää ilmoituksensa sähköisesti.

NCTS:ssä käsiteltävien sanomien määrän odotetaan kasvavan räjähdysmäisesti 1. heinäkuuta 2003 – 1. maaliskuuta 2004, koska jälkimmäiseen päivämäärään mennessä kaikkien yksinkertaistettua menettelyä käyttävien taloudellisten toimijoiden, jotka vastaavat suurimmasta osasta passituksia, on lain mukaan oltava liitettyinä järjestelmään.

NCTS-hankkeen tuloksellisuutta (kustannusten ja toteutusten välistä suhdetta) on vaikea arvioida. Parlamentin tutkintavaliokunnan kertomuksessa⁴⁴ arvioitiin, että passitusjärjestelmässä tehtävien petosten takia menetettiin vuosina 1990–1996 vähintään miljardi euroa. Passituksen tietokoneistamisen avulla pyritään vähentämään merkittävästi näitä petoksia, jotka paperisten passitusasiakirjojen toimittamisen ja tavaroiden kuljettamisen välinen ajallinen ero mahdollistaa. Tietokoneistamiseen investoidut summat ovat siis vaatimattomia, kun niitä verrataan tullimaksuihin, jotka voidaan vastedes periä asianmukaisesti.

4.3.3. Vaikutukset

Jäsenvaltioiden vastauksista ilmenee⁴⁵, että NCTS on yksi niistä tullialan sovelluksista, jotka edistävät parhaiten yhteisön lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista koko EU:n tullialueella. Sen avulla varmistetaan, että kaikkia toimijoita kohdellaan samalla tavalla: järjestelmän toiminnallinen eritelmä on täsmälleen samanlainen kaikissa eri maissa.

Jäsenvaltioiden mielestä NCTS on merkittävä edistysaskel petosten ehkäisyssä, koska sen avulla passitusilmoitukset saapuvat ajoissa valvonnasta vastaavaan toimipaikkaan.

NCTS:ssä käsiteltävien passitusten yhteydessä on tehtävä riskianalyysi, jonka avulla toteutettavat valvontatoimet voidaan kohdentaa. On kuitenkin syytä tuoda esiin, että taloudelliset toimijat eivät ole lainmukaisesti velvoitettuja ilmoittamaan tavarakoodia passitusilmoituksessa. Tämä vaikeuttaa riskianalyysejä.

Jäsenvaltiot katsovat, että NCTS parantaa yhteydenpitoa taloudellisiin toimijoihin enemmän kuin muut tullialan tietotekniset sovellukset. Niiden mielestä NCTS on hyödyllinen tullihallintojen välisen hallinnollisen yhteistyön parantamisessa.

4.4. TARIC-tietokanta (TARif Intégré Communautaire)

4.4.1. Kuvaus

TARIC on hakemisto, jossa jokaiselle tavaralajille vahvistetaan yhdistetyn nimikkeistön pohjalta tullimaksut, muut yhteisön maksut sekä muut siihen liittyvät yhteisön erityiset säännöt (polkumyyntitoimenpiteet, rajoitukset jne.). TARICiin on näin ollen koottu koko tariffeihin liittyvä yhteisön lainsäädäntö ja kaikki kauppapolitiikan toimenpiteet, jotka liittyvät tavaroiden tuontiin ja vientiin.

TARICin tavoitteena on:

- saattaa kaikkien saataville ajantasainen yhteisön tariffi- ja kauppalainsäädäntö, jotta tullaustoimenpiteitä helpotettaisiin tiedon suoran julkaisemisen (online- ja paperimuodossa) avulla ja
- mahdollistaa tariffi- ja kauppalainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen koko tulliliiton alueella.

TARIC-tietokanta tietokoneistettiin vuonna 1994. Se on saatavilla kaikilla 11 virallisella kielellä, ja komission yksiköt saattavat sen päivittäin ajan tasalle ja toimittavat sen kansallisille hallinnoille.

TARIC on ollut syyskuusta 2000 lähtien myös yleisesti käytettävissä komission Europa-sivuston kautta.

---

⁴⁴ Ks. yhteisön passitusjärjestelmän tutkintavaliokunta/ kertomus yhteisön passitusjärjestelmästä. Esittelijä: Edward Kellett-Bowman, A4-0053/97: http://www.europarl.eu.int/hearings/kelletta/default_fi.htm.

⁴⁵ Ks. liite 11.

Tulli 2002 -ohjelmasta on rahoitettu TARICin mukauttaminen vuosituhaten vaihtumisen edellyttämiin muutoksiin sekä tietokannan kehittäviä ja korjaavia ylläpitotoimenpiteitä.

4.4.2. Tulokset

4.4.2.1. Jäsenvaltioiden laadullinen arviointi⁴⁶

Jäsenvaltiot pitävät TARICin tarjoamia tietoja kattavina. Ne ehdottavat kuitenkin joitakin parannuksia, kuten koko yhteisön tullilainsäädännön sisällyttämistä tietokantaan (tiedot alkuperätodistuksista, tuonti- ja vientirajoituksista sekä riskianalyseistä).

Jäsenvaltiot katsovat myös, että tiedot toimitetaan ja päivitetään nopeasti ja että ne ovat tarkkoja ja oikeita. Komissio voisi kuitenkin toimittaa jäsenvaltioille nykyistä nopeammin polkumyynnitoimenpiteitä koskevat tiedot. On syytä mainita, että kauppapolitiikan toimenpiteiden luottamuksellisuuden takia nämä toimenpiteet tulevat yleensä voimaan niiden virallisessa lehdessä julkaisua seuraavana päivänä. Komissio toimittaa tiedot jäsenvaltioille pääsääntöisesti julkaisupäivänä TARICin kautta. Joillakin jäsenvaltioilla on sähköinen liitännä TARICin ja kansallisen tariffitietokannan välillä, jolloin polkumyynnitoimenpiteitä koskevat tiedot tulevat TARICiin automaattisesti. Jäsenvaltioilla, joilla ei ole tällaista liitännää, esiintyy viiveitä näiden toimenpiteiden päivittämisessä. Tämä haittaa tullilainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen periaatetta.

4.4.2.2. Määrälliset tiedot

Komission Europa-sivulla (DDS-palvelin) käyntien määrä on kasvanut jatkuvasti syyskuusta 2001 lähtien. Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä kirjattiin 1 752 945 käyntiä, eli lähes 600 000 käyntiä kuussa, eivätkä lukuun sisälly käynnit joidenkin jäsenvaltioiden omilla sivustoilla. Joissakin jäsenvaltioissa on todellakin käytössä DDS:n kaltaisia palvelimia. Niihin sisällytetään komissiolta päivittäin saadut tiedot ja tarvittaessa muita tietoja, jotka liittyvät esimerkiksi valmisteveroihin, alv:hen tai kasvinsuojelutoimenpiteisiin.

DDS-palvelimen käytön lisäksi yleisö voi esittää TARICista vastaaville komission yksiköille tullitariffeihin liittyviä kysymyksiä kirjelaatikon kautta. Vuoden 2002 loppuun mennessä oli esitetty jo yli 1 400 kysymystä. Vastausaikaa ei määrätä lainsäädännössä, mutta sitä voitaisiin lyhentää, jos siihen myönnettäisiin resursseja.

Edellä esitetyt luvut osoittavat, kuinka tärkeänä TARICia pidetään.

Lisäksi TARIC helpottaa taloudellisten toimijoiden ja tullivirkailijoiden tulliselvitystyötä siten, että jotkin tulli-ilmoituksen (yhtenäisasiakirjan) kohdat vastaavat täysin TARICia, jolloin tullimaksut voidaan laskea automaattisesti.

4.4.3. Vaikutukset⁴⁷

TARIC kuuluu jäsenvaltioiden mielestä sovelluksiin, jotka edistävät eniten yhteisön lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista koko tullialueella ja hallinnollisten menettelyjen tehostamista.

TARIC tiedottaa lainsäädännöllisistä muutoksista nopeasti ja samanaikaisesti kaikille hallinnoille. Näin voidaan vähentää riskiä siitä, että jäsenvaltiot soveltavat lainsäädäntöä eri tavoin. Tietojen levittäminen Europa-sivuston kautta ja mahdollisuus olla suorassa yhteydessä komission yksiköihin auttavat myös vähentämään eroavuuksia ja vahvistavat samalla yhteydenpitoa taloudellisiin toimijoihin.

---

⁴⁶ Ks. liitteet 8 ja 9.

⁴⁷ Ks. liite 11.

Jäsenvaltioilla on myönteinen näkemys siitä, että TARIC on edistänyt tullivalvonnan laadun ja tulosten parantamista koskevan tavoitteen saavuttamista sen avulla, että ilmoituksen kohdat vastaavat TARIC-koodeja.

4.5. TQS-sovellus (Tariff Quota and Surveillance)

4.5.1. Kuvaus

TQS-järjestelmä on hallinnointijärjestelmä, joka mahdollistaa jäsenvaltioiden välisen suoran yhteydenpidon tariffikiintiöiden ja tariffikattonen sekä tuontimäärien seurannan alalla.

Joidenkin tuotteiden kohdalla voidaan alentaa tullimaksua rajallisen tuontimäärän perusteella ja alkuperän perusteella. Rajoitus ilmenee tariffikiintiöinä tai tariffikattoina.

Tariffikiintiöt myönnetään vuosittain asetuksella ja ne käytetään sitä mukaa kuin niihin luetaan määriä. Kun kiintiöt on käytetty, tuotteista on maksettava tullimaksut. Tariffikatot eroavat kiintiöistä siinä, että tariffikatton ylittymisestä ei seuraa automaattisesti tullietuuden menetystä. Tavallisen tariffin käyttöönotto edellyttää komission päätöstä tai asetusta.

Tuontimäärien seuranta on toiminta, jota koskevia tietoja käytetään muun muassa kaupp- ja tariffineuvotteluissa.

Tariffikiintiöitä ja seuranta koskevien tietojen tavoitteena on:

- kiintiöiden tehokas ja tuloksellinen hallinnointi lainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen mahdollistamiseksi,
- tehokkaiden välineiden käyttö tuontimäärien seurannassa taloudellisista syistä tai petosten torjumiseksi.

Kiintiöitä hallinnoidaan seuraavasti: jäsenvaltiot lähettävät päivittäin hakemukset määrien lukemisesta kiintiöön, ja komissio vastaa hyväksymällä hakemukset. Tiedot saatetaan päivitetään ajan tasalle.

Seuranta varten kansalliset hallinnot toimittavat tilastotietonsa joko komission verkkosovelluksen välityksellä tai sähköpostitse. Komissio vahvistaa tilastotiedot ja niihin voi tutustua joko samaisen verkkosovelluksen välityksellä tai kansallisille hallinnoille kuukausittain lähetettävässä sähköpostissa.

Tulli 2002 -ohjelmasta on rahoitettu TQS:n mukauttaminen vuosituhaten vaihtumisen edellyttämiin muutoksiin ja sovelluksen yhdistäminen CCN/CSI-verkkoon sekä uusien toimintojen kehittämistä.

4.5.2. Tulokset

4.5.2.1. Jäsenvaltioiden laadullinen arviointi⁴⁸

Järjestelmää käyttävien jäsenvaltioiden keskuudessa tehty kysely osoittaa, että TQS:n tarjoamat tiedot ovat kattavia. Järjestelmää voitaisiin kuitenkin parantaa, mutta mitään ehdotuksia ei ole esitetty. Jäsenvaltiot arvostavat etenkin sitä, että järjestelmän tarjoamat tiedot ovat tarkkoja ja oikeita. Niiden mielestä tiedot toimitetaan ja päivitetään riittävän nopeasti, joskin joidenkin tariffikiintiöihin liittyvien asetusten julkaisemiseen pitäisi tehdä parannuksia.

Jotkin jäsenvaltiot vaativat TARICin ja QUOTAn tietojen yhdenmukaistamista, sillä ne ovat joidenkin tuotteiden kohdalla ristiriitaisia.

---

⁴⁸ Ks. liitteet 8 ja 9.

Integrated Tariff Environment (ITE) -hankkeessa pyritään ratkaisemaan nämä ristiriidat: siinä on tarkoitus yhdistää ja yhdenmukaistaa kaikki tariffisovellukset yhteisten tietojen yhteisen hallinnoinnin varmistamiseksi. Hankkeen tutkimusvaihe on valmis, ja se pannaan täytäntöön Tulli 2007 -ohjelman yhteydessä.

4.5.2.2. Määrälliset tiedot

Tietokoneistettu hallinnointi tapahtuu keskustuimistossa kussakin jäsenvaltiossa ja komissiossa: toimistot kokoavat kiintiöihin lukemista koskevat hakemukset, ja komissio jakaa määrät. Toimistoilla on siis suora liitäntä komissioon.

Tietokoneistamisessa ei ole kuitenkaan edetty samalla tavalla kaikissa jäsenvaltioissa: siinä ollaan yleensä seurannassa pitemmällä kuin kiintiöiden hallinnoinnissa. Joissakin maissa tullii-ilmoituksissa esitetyt tiedot kootaan yhä manuaalisesti tietotekniikkahankkeiden henkilöstö- ja budjettiresurssien puutteen takia.

Kiintiöihin lukemista koskevien hakemusten määrä on kasvanut vuosina 2000–2002. Valitettavasti myös (kiintiöihin lukemisessa tapahtuneista virheistä johtuvien) takaisinmaksujen määrä on kasvussa: komissio seuraa näitä takaisinmaksuja kannustaakseen jäsenvaltioita välttämään virheitä kiintiöihin lukemista koskevissa hakemuksissa.

	2000	2001	2002
Kiintiöön lukemisen hakemusten määrä	176 009	170 699	238 743
Takaisinmaksujen määrä	2 640	2 176	3 264

Komissio julkaisee Europa-sivustolla DDS-palvelimen kautta QUOTA-tietoja, ja hakuja tehdään neljännesvuodessa yli 200 000.

4.5.3. Vaikutukset⁴⁹

Jäsenvaltiot katsovat TQS:n edistävän yhteisön lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista koko tullialueella: kiintiöiden keskitetty tietokoneistettu hallinnointi mahdollistaa nopean ja yhdenmukaisen hallinnoinnin. Täten varmistetaan, että kiintiöihin lukemista koskevat hakemukset käsitellään samalla tavalla ja yhtä nopeasti koko alueella. Hallinnointimenetelmien (virheiden käsittely jne.) yhdenmukaistaminen auttaisi kuitenkin välttämään vääristymiä.

Joidenkin kiintiötariffeihin liittyvien asetusten julkaisemisessa esiintyvät viiveet vaikuttavat jäsenvaltioiden arvioihin siitä, kuinka paljon TQS edistää yhteydenpitoa taloudellisiin toimijoihin.

Jäsenvaltiot katsovat TQS:n parantavan tullivalvontaa.

4.6. EBTI-tietokanta (European Binding Tariff Information)

4.6.1. Kuvaus

EBTI on tietojenvaihto- ja hakujärjestelmä, joka koskee jäsenvaltioiden päätöksiä tavaroiden luokittelun alalla ja siten myös tavaroiden tullikohtelua ja niihin sovellettavia kauppapoliittisia toimenpiteitä. Jollekin henkilölle tietyn tuotteen tuontia varten myönnetty luokittelupäätös on voimassa kuusi vuotta koko yhteisön alueella. Jäsenvaltiot toimittavat päätöksensä ja kuvia kyseisestä tavarasta komissiolle, joka hallinnoi kaikkien jäsenvaltioiden käyttöön sähköisesti tarjottavaa tietokantaa.

⁴⁹ Ks. liite 11.

Atk-järjestelmän nykyinen versio otettiin jäsenvaltioissa käyttöön vuoden 1999 lopulla. Kansallisille hallinnoille on toimitettu skannereita ja kameroita. Ohjelmasta on myös rahoitettu korjaavia ylläpitotoimia, etenkin liitännän luomista joidenkin runsaasti sitovia tariffitietoja tuottavien kansallisten hallintojen ja keskustietokannan välille.

4.6.2. Tulokset

Jäsenvaltioiden mielipiteet järjestelmän tarjoamien tietojen kattavuudesta ja laadusta esitetään liitteissä 8 ja 9.

Keskustietokantaan varastoitujen sitovien tariffitietojen määrä on kasvanut tasaisesti vuodesta 1998 lähtien ja ylsi vuoden 2002 lopussa noin 270 000:een.

Sitovien tariffitietojen tietokoneistettu hallinnointi helpottaa tullivirkailijoiden työtä, koska heidän ei tarvitse enää tuonin yhteydessä luokitella tavaroita, vaan he voivat rajata valvonnan siihen, että he tarkastavat tavarantoimittajan vastaavan sitovassa tariffitiedossa esitettävää kuvausta (ja valokuvaa).

Järjestelmän käytössä esiintyy kuitenkin joitakin vaikeuksia, koska jäsenvaltiot antavat sitovat tariffitiedot kansallisella kielellään eikä keskussanakirjassa ("Thesaurus") ole kaikilla aloilla (kemian, elektroniikka) ja kaikissa kielissä täydellistä vastaavuutta. Tämä voi aiheuttaa arviolta 2–5 prosentissa kaikista sitovista tariffitiedoista eroja tariffilainsäädännön soveltamisessa koko tullialueella. Vaikeuksia saattaa aiheuttaa sekin, että joissakin maissa on useita toimistoja (yhden keskustuomiston sijasta), jotka vastaavat sitovien tariffitietojen toimittamisesta.

Edellä esitettyjä vaikeuksia saattoi kärjistä se, että tietokannan ylläpito (Thesauruksen hallinnointi, jäsenvaltioiden välinen koordinointi jne.) keskeytettiin vuosina 2000–2002.

Keskussanakirjan parantaminen ja eroavuuksien käsittely ovat EBTI:n tulevia haasteita.

4.6.3. Vaikutukset⁵⁰

Jäsenvaltioiden keskuudessa tehdystä kyselystä ilmenee, että EBTI:n katsotaan pääasiallisesti parantavan menettelyjen tehokkuutta ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa.

Jäsenvaltioiden mukaan EBTI-sovellus edistää myös yhteisön lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista ja tullivalvonnan laatua ja tuloksia.

4.7. DDS (Data Dissemination System)

4.7.1. Kuvaus

DDS on palvelin, joka on syyskuusta 2000 lähtien mahdollistanut tietojen julkaisemisen komission Europa-sivustolla ja jonka kautta yleisö pääsee käyttämään joitakin sovelluksia (mm. TARICia, TQS:ää, passitustoimipaikkojen luetteloa). Sen kehittäminen ja käyttöönotto rahoitettiin Tulli 2002 -ohjelmasta.

4.7.2. Tulokset ja vaikutukset

DDS-palvelimen käyttötilastot esitetään kunkin sellaisen sovelluksen "Tulokset"-kohdassa, joiden tietoja levitetään sen kautta. DDS on yleisölle tarkoitettujen tietojen julkaisemisen väline: se edistää yhteydenpitoa taloudellisiin toimijoihin (kirjelaatikoiden kautta) ja yhteisön lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista.

---

⁵⁰ Ks. liite 11.

4.8. SIGL-sovellus (Système d'Information de Gestion des Licences)

4.8.1. Kuvaus

SIGL on kauppapolitiikan väline, jota käytetään myös tullipolitiikassa, kun otetaan huomioon näiden kahden välinen läheinen yhteys.

SIGL on kiintiöiden alaisten tekstiili- ja terästuotteiden tuontilisenssien hallinnointijärjestelmä. Tämän välineen ensisijaisia käyttäjiä eivät ole tullihallinnot vaan kaupasta vastaavat ministeriöt jäsenvaltioissa. Ne tarkistavat SIGL-keskustietokannasta tiedot, ennen kuin myöntävät reaaliaikaisesti saamansa vastauksen pohjalta tuotteiden tuontilisenssin.

SIGL-tietokantaan on liitetty myös useita EU:n ulkopuolisia maita, jotka lähettävät sähköisesti tiedot EU:hun myöntämistään vientilisensseistä. Täten voidaan tarkistaa, että EU:n ulkopuolisten maiden myöntämät vientilisenssit vastaavat samoille tuotteille EU:ssa haettuja tuontilisenssejä.

Ohjelmasta on rahoitettu:

- yleisölle avoin verkkosivusto, josta voi tarkistaa käytössä olevat tuontimäärät,
- tukipalvelun tarjoama apu ja
- EU:n ulkopuolisten maiden liitäntä, jonka avulla voidaan tarkistaa vienti- ja tuontilisenssien välinen vastaavuus.

4.8.2. Tulokset

SIGL-järjestelmästä on hyötyä pääasiallisesti kaupasta vastaaville ministeriöille, jotka eivät ole aina tullihallinnon alaisia. Kyselylomakkeet annettiin tullihallintojen täytettäväksi, joten vastausaste jäi alhaiseksi.

Saaduissa vastauksissa suhtaudutaan kuitenkin hyvin myönteisesti tietojen kattavuuteen, täsmällisyyteen ja tarkkuuteen sekä niiden päivittämisen ja toimittamisen nopeuteen.⁵¹

Verkkosivusto parantaa järjestelmän avoimuutta taloudellisille toimijoille. Internetin kautta tehtävien tiedustelujen määrä on tasainen (78 000 hakua vuoden 2002 kuuden viimeisen kuukauden aikana).

On syytä painottaa, että EU:n ulkopuolisten maiden myöntämien vientilisenssien sähköinen vertaaminen samoille tuotteille EU:ssa haettaviin tuontilisensseihin mahdollisti tekstiilialan petosverkoston paljastamisen.

4.8.3. Vaikutukset⁵²

On hyvin vaikeaa arvioida SIGLin vaikutusta Tulli 2002 -ohjelman tavoitteiden toteutumiseen. Edellä mainitut tulokset tuovat kuitenkin selkeästi esiin järjestelmän merkityksen petosten torjuntapolitiikassa.

---

⁵¹ Ks. liitteet 8 ja 9.

⁵² Ks. liite 11.

4.9. AFIS-sovellus (Anti Fraud Information System) ja TTJ-sovellus (tullitietojärjestelmä)

4.9.1. Kuvaus

AFIS (viestintäjärjestelmä) ja TTJ (keskustietokanta) -sovellusten pääasiallinen oikeusperusta on 13. maaliskuuta 1997 annettu asetus (EY) N:o 515/97.

Tulli 2002 -ohjelmasta on rahoitettu molemman sovelluksen kehittävää ja korjaavaa ylläpitoa.

4.9.1.1. AFIS

AFIS, joka koostuu erilaisista tietyn toimialan tai liikennemuodon perusteella määritellyistä sovelluksista, on sähköinen viestintäjärjestelmä, joka mahdollistaa nopean ja turvatuksen tietojenvaihdon määriteltyjen ja rajattujen kumppaneiden, muun muassa komission ja joidenkin kansallisten hallintojen (mm. tulli-, maatalous- ja poliisihallinnon), välillä. 15:n sellaisen EU:n ulkopuolisen maan⁵³, jonka kanssa yhteisö on tehnyt keskinäistä avunantoa koskevan sopimuksen tai pöytäkirjan tullialalla, kansallisilla hallinnoilla on rajoitettu pääsy AFIS mail -perussovellukseen.

AFISin avulla on tarkoitus ehkäistä, paljastaa ja jäljittää tulli- ja maatalousalan rikkomuksia.

Tietoja vaihdetaan pääasiallisesti tullialalla, mutta niitä vaihdetaan myös muun muassa maatalouden ja valmisteverojen alalla.

4.9.1.2. TTJ

TTJ koostuu keskustietokannasta, johon pääsee kussakin jäsenvaltiossa ja komissiossa sijaitsevista päätteistä ja joka sisältää sille asetetun tavoitteen saavuttamiseen tarvittavia tietoja, muun muassa henkilötietoja.

TTJ:n tavoitteena on auttaa ehkäisemään, paljastamaan ja jäljittämään tulli- ja maatalousalan rikkomuksia vahvistamalla toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö- ja valvontamenettelyjen tehokkuutta tietojen nopean levittämisen kautta.

Yleisen tavoitteen puitteissa TTJ:hin saa kuitenkin syöttää tietoja vain seuraavien toimien toteuttamista varten: hienovarainen valvonta, tarkkailu ja ilmoittaminen sekä erityistarkastukset.

4.9.2. Tulokset

4.9.2.1. AFIS

AFIS-viestintäjärjestelmän kautta vuonna 2002⁵⁴ vaihdettujen viestien määrä (ja siten jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten oma-aloitteisen tai pyynnöstä annettavan avun määrä) yltää 786 357:ään.

On äärimmäisen vaikeaa määritellä AFISin avulla paljastuneiden petosten määrää. Esimerkkinä voidaan kuitenkin mainita, että jos tarkastellaan yksinomaan yhdessä ainoassa AFIS-sovelluksessa rekisteröityjä savukekonttien takavarikoituneita yhteisössä vuoden 2002 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana (169 takavarikoitua konttia, lukuun ei sisälly Yhdistynyt kuningaskunta), kahden tai kolmen kontin takavarikoiminen vuodessa riittää kattamaan AFISin vuotuiset kustannukset. Myös AFIS-sovellusten merkitys petosten ehkäisyssä on syytä ottaa huomioon.

---

⁵³ NO, CH, MT, CY, EE, LT, PL, LV, CZ, HU, BG, CI, GI, RU.

⁵⁴ Aiemmilta vuosilta ei ole saatavilla mitään tietoja.

4.9.2.2. TTJ

Vaikka ohjelmisto oli teknisesti valmis, TTJ:tä pidettiin vuosina 1998–2002 koulutusvaiheessa, jonka aikana jäsenvaltiot saivat ratkaista erilaisia oikeudellisia (TTJ:tä ei voida käyttää, ellei henkilötietojen suojelusta annettua direktiiviä 95/46/EY ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä), hallinnollisia (tehtävien ja vastuualueiden jakaminen) ja teknisiä (jäsenvaltiot liittivät järjestelmän kansallisen osion CCN/CSI-verkkoon vasta 31.12.2002) ongelmia. Järjestelmää ei näin ollen voitu siirtää tuotantovaiheeseen (toimintavaiheeseen) kuin vasta maaliskuussa 2003. Vielä ei siis ole kulunut riittävästi aikaa, jotta TTJ:n tuloksia tai vaikutuksia voitaisiin arvioida toiminnan tasolla.

4.9.3. Vaikutukset⁵⁵

Jäsenvaltiot katsovat, että AFIS tukee tehokkaasti petostentorjuntaa ja auttaa parantamaan tullityön laatua ja tuloksia. Ne pitävät AFISia myös hyvänä yhteistyövälineenä, joka mahdollistaa tullihallintojen välisen tietojenvaihdon.

5. PÄÄTELMÄT

5.1. Tulli 2002 ja Fiscalis-ohjelmien yhteinen osa

1 CCN/CSI-verkon tarjoamat palvelut ovat hyvin kattavat, verkko toimii kunnolla, ja sitä käytetään ahkerasti. Käyttöönotto-, kehitys- ja toimintakustannukset määräytyivät sen perusteella, että CCN/CSI oli saatava yhteentoimivaksi kaikkien erilaisten kansallisten järjestelmien kanssa. Samaten CCN/CSI-verkon hajautetun teknisen rakenteen takia jokainen uusi liitäntä edellyttää erityisen infrastruktuurin luomista ja mahdollisesti kehitystyötä verkon mukauttamiseksi paikalliseen teknologiaan.

2 Tempo-menetelmän käyttöönotolla on voitu parantaa komission tietotekniikkahankkeiden hallinnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta.

Hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavissa komiteoissa olevilla jäsenvaltioiden edustajilla ei ole kuitenkaan tietoa kaikista hankkeiden "kansallisen" osan toteutukseen käytössä olevista resursseista (budjetti- ja henkilöstöresursseista). Tämä hankaloittaa realististen aikataulujen vahvistamista hankkeiden etenemiselle.

5.2. Tullialan sovellukset

1 Kaikkia NCTS-järjestelmän tuloksia ja vaikutuksia ei vielä voida mitata, koska se on edelleen käyttöönottovaiheessa.

Järjestelmää ei vielä käytetä täysitehoisesti, mikä johtuu etenkin siitä, että vain harvat yksinkertaistettua menettelyä käyttävistä taloudellisista toimijoista (80 prosenttia passituksista) ovat liittyneet järjestelmään. NCTS:llä käsiteltävien passitusten määrän odotetaan kuitenkin kasvavan nopeasti, sillä kaikkien jäsenvaltioiden passitustoimipaikkojen on liityttävä järjestelmään ennen 1. heinäkuuta 2003 ja yksinkertaistettua menettelyä käyttävien taloudellisten toimijoiden on liityttävä siihen ennen 1. maaliskuuta 2004.

Taloudelliset toimijat ja jäsenvaltiot arvioivat, että NCTS tulee edistämään hallintojen välistä yhteistyötä, petostentorjunnassa tehtävää ehkäisevää työtä ja tullivalvonnan helpottumista.

Tuloksellisuuden osalta passitusjärjestelmän tietokoneistamisen kustannuksia (43 miljoonaa euroa) on tarkasteltava passituspetosten kustannuksia (arviolta miljardi euroa vuosina 1990–1996) vasten.

---

⁵⁵ Ks. liite 11.

2 TARIC- ja DDS-järjestelmien avulla on tarkoitus levittää keskitettyä tietoa kansallisiin hallintoihin ja kansalaisille. Tietotekniikan avulla tehtävä voidaan toteuttaa nopeasti ja vastaanottajat voidaan tavoittaa samanaikaisesti, mikä vähentää riskiä eroista yhteisön lainsäädännön soveltamisessa. Jäsenvaltiot katsovat lisäksi, että TARIC auttaa tehostamaan hallinnollisia menettelyjä.

3 Kiintiöiden keskitetty ja tietokoneistettu hallinnointi (TQS) edistää omalta osaltaan lainsäädännön yhtenäistä soveltamista, kun tietoja käsitellään nopeasti ja yhdenmukaisesti. Jäsenvaltioiden on kuitenkin varottava tekemästä virheitä kiintiöihin lukemista koskevissa hakemuksissaan.

4 Tariffisovellusten tehostamiseksi jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet toivovansa kaikkien tariffisovellusten yhdenmukaistamista ja integroimista, jotta välttyttäisiin niiden välisiltä epäyhtenäisyyksiltä ja helpotettaisiin järjestelmien liitännöitä ja yhteentoimivuutta. Tämä ongelma pyritään ratkaisemaan ITE-hankkeessa.

5 Ohjelmasta on rahoitettu EBTI-sovelluksen käyttöönotto (skannereiden ja kameroiden toimittaminen kansallisille hallinnoille). Sitovien tariffitietojen keskitetty ja tietokoneistettu hallinnointi edistää etenkin hallinnollisten menettelyjen ja hallinnollisen yhteistyön tehostamista. Muutamaa tariffilainsäädännön soveltamisessa esiintyvään eroavuuteen ja tietokannan keskussanakirjan parantamiseen on kuitenkin syytä kiinnittää erityistä huomiota.

6 Jäsenvaltioissa SIGL-sovelluksesta tehtyyn kyselyyn saatiin vain vähän vastauksia. SIGLin avulla on kuitenkin voitu vähentää tekstiili- ja terästuotteiden tuontikiintiöissä esiintyviä petoksia.

7 AFIS-sovellus on tehokas väline tullipetosten torjunnassa. Jäsenvaltiot pitävät sitä myös hyvänä yhteistyövälineenä, joka mahdollistaa tullihallintojen välisen tietojenvaihdon. TTJ-sovelluksen tuloksia ja vaikutuksia on mahdotonta arvioida, sillä se ei ollut toiminnassa ohjelmakaudella.

LYHENTEET – SANASTO

AFIS	Anti Fraud Information System (sähköinen viestintäjärjestelmä, jolla pyritään ehkäisemään, paljastamaan ja jäljittämään tulli- ja maatalousalan säännösten rikkomisia).
Alv	Arvonlisävero.
ART	Activity Reporting Tool (budjettihallinnossa käytettävä atk-järjestelmä).
Arviointi mukaisesti.	<i>Julkisten tukitoimien arvon määrittely tiettyjen perusteiden ja normien mukaisesti.</i>
BSCC konferenssi.	Baltic Sea Customs Conference: Itämeren maiden tullihallintojen konferenssi.
CBSS	Council of Baltic Sea States: Itämeren maiden neuvosto.
CCN/CSI	Common Communication Network / Common System Interface (yhteinen tietoliikenneverkko / yhteinen järjestelmien rajapinta, jota käytetään kansallisten hallintojen ja komission verkkojen yhteenliittämiseen).
COMPACT	Compliance and Partnership, Customs and Trade.
DDS julkaisemisen verkossa).	Data Dissemination System (palvelin, joka mahdollistaa tietojen julkaisemisen verkossa).
EBTI	EU:n sitovien tariffitietojen järjestelmä (tietojenvaihto- ja hakujärjestelmä, joka koskee jäsenvaltioiden päätöksiä tavaroiden luokittelun alalla ja siten myös tavaroiden tullikohtelua ja niihin sovellettavia kauppapoliittisia toimenpiteitä).
ECICS	Euroopan kemiallisten aineiden tulliluettelo (<i>European Customs Inventory of Chemical Substances</i>) (kemiallisten aineiden nimistä ja synonyymeistä 11 virallisella kielellä laadittava luettelo, jossa esitetään niiden yhdistetyn nimikkeistön mukainen tariffiin luokittelu).
EMCS	Excise Movement and Control System (valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumista ja valvontaa koskeva integroitu atk-järjestelmä).
EMPACT	European Model for Partnership between Customs and Trade.
Esikuva-analyysi	(<i>Benchmarking</i>) <i>Kansallisten tullihallintojen tehostamiseksi useat jäsenvaltiot ovat yksilöineet parhaat toimintatapansa ja antaneet suosituksia, jotka kukin kansallinen hallinto mukauttaa omaan kokonaistilanteeseensa.</i>
ETY	Euroopan talousyhteisö.
FISCALIS monivuotinen toimintaohjelma.	Sisämarkkinoiden välillisen verotuksen järjestelmiä vahvistava yhteisön monivuotinen toimintaohjelma.
Hallintoryhmät	<i>Viisi hallintoryhmää, joissa jäsenvaltiot ovat edustettuina, hallinnoivat ohjelman ensisijaisia toiminta-aloja Tulli 2002 -komitean alaisuudessa. Hallintoryhmät jakautuvat seuraaviin vastuualueisiin: hallinto, valvontatoimet, koulutus, suhteet liike-elämään sekä tietotekniikka ja viimeaikainen kehitys. Hallintoryhmät kokoontuvat kahdesti vuodessa.</i>
Hyödyllisyys mukaiset odotetut muutokset.	<i>Peruste, jolla selvitetään, onko ohjelmalla toteutettu asianosaisten tarpeiden mukaiset odotetut muutokset.</i>
ICARUS	Lentoasemien tullitoimipaikkojen yhteisryhmä.

IDA	Interchange of Data between Administrations, <i>Euroopan komission aloite jäsenvaltioiden ja yhteisön atk-järjestelmien liittämiseksi yhteen.</i>
Indikaattori	<i>Tavoitteen, resurssin, seurauksen tai muuttujan mitta. Indikaattorin tarjoama tieto on määrällinen tieto, jolla mitataan tosiseikkoja tai mielipiteitä.</i>
ISPP	Information System for Processing Procedures (<i>sisäisen jalostusmenettelyn lupia koskevien tietojen nykyinen hallinnointijärjestelmä</i>).
IT	Tietotekniikka (<i>Information Technology</i>).
Jälkiarviointi	<i>Julkisen tukitoimen arvioiminen ohjelman päättymisen jälkeen.</i>
Kehittäminen	<i>Atk-järjestelmän ohjelmointi ja testaus. Atk-järjestelmän elinkaareissa kehittäminen seuraa tutkimuksia ja edeltää käyttöönottoa.</i>
Kestävyys	<i>Peruste, jolla määritellään, missä määrin toteutuneet muutokset ja hyödyt säilyvät ohjelman päätyttyä.</i>
Käyttöönotto	<i>Sovelluksen tai atk-järjestelmän asentaminen sinne, missä sitä tullaan käyttämään. Atk-järjestelmän elinkaareissa käyttöönotto seuraa kehittämistä ja edeltää toimintaa.</i>
MEANS	<i>Méthode d'évaluation des Actions de Nature Structurelle. Yhteisön ohjelmien arvioinnissa käytettävä rakenteellisten toimien arviointimenetelmiä. MEANS-menetelmässä määritellään arvioinnin vaiheet, ja siinä tarkastelua, analysointia ja päätelmää edeltää arvioinnin rajaamis- ja jäsentämisvaihe, jonka täytäntöönpano esitetään jäljempänä yksityiskohtaisesti.</i>
MoU	Memorandum of Understanding (<i>yhteisymmärryspöytäkirja</i>).
MVS	Movement Verification System.
NCTS	Uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä (<i>atk-järjestelmä, joka mahdollistaa passitustietojen sähköisen vaihdon erilaisten kansallisten hallintojen välillä tavaroiden liikkumisen yhteydessä</i>).
ODYSSUD	<i>EU:n eteläisten maiden satamien tullitoimipaikkojen yhteisryhmä.</i>
OLAF	Office pour la Lutte Anti-Fraude (<i>Euroopan komission petostentorjuntavirasto</i>).
Phare	<i>EY:ssä vuonna 1990 käyttöön otettu ehdokasmaiden rahoitusapujärjestelmä.</i>
PO TAXUD	Verotuksen ja tulliliiton pääosasto.
PSO	Project Support Office.
RALFH	Rotterdam, Antwerpen, Le Havre, Felixstowe, Hampuri.
SCAC	Standing Committee of Administrative Cooperation (<i>Fiscalis-ohjelmaan kuuluva hallinnollisen yhteistyön pysyvä komitea</i>).
SEED	<i>Tietojenvaihtojärjestelmä valmisteverojen alalla. Rekisteri henkilöistä, jotka ovat direktiivissä 92/12/ETY tarkoitettuja valtuutettuja varastonpitäjiä tai rekisteröityjä toimijoita valmisteverojen alalla.</i>
Seminaarit	<i>Seminaarit tarjoavat ihanteelliset puitteet kansallisten virkamiesten ja asiantuntijoiden tapaamisille, joissa he voivat analysoida ongelmia sekä määritellä ja jakaa parhaita ratkaisuja. Niiden tavoitteena on tarjota kansallisille virkamiehille mahdollisuus puhua omasta puolestaan (eikä kansallisen hallinnon edustajina) kokemuksistaan hallinnollisen yhteistyön parantamiseksi.</i>

SIGL	Système d'Information de Gestion des Licences (<i>tekstiili- ja terästuotteiden tuontilisenssien hallinnointijärjestelmä</i>).
SIPA	Système d'Information Préalable en matière d'Accises (<i>valmisteverotuksen ennakoilmoitusjärjestelmä, jonka avulla valmisteveron alaisen tuotteen rahdin lähtöjäsenvaltio voi lähettää tiedotus- tai varoitusviestin määränpäänä olevaan jäsenvaltioon, jotta valvontatoimet voidaan toteuttaa ajoissa</i>).
SMS	Specimen Management System.
Suspensions	Järjestelmä, jonka avulla voidaan laatia asiakirja joidenkin tuotteiden tuontitullien suspensioista ja joka toimii tietovälineenä asetusten julkaisemisessa virallisessa lehdessä.
Sähköisen kaupankäynnin alv	Atk-järjestelmä, jonka avulla voidaan ilmoittaa, kerätä ja määrätä taloudellisilta toimijoilta perittävä alv.
TACE	Travel and Conference Facility.
TACIS	Technical Assistance for the Commonwealth of Independent States : <i>entisen Neuvostoliiton valtioiden rahoitusapujärjestelmä</i> .
TAIE	Technical Assistance Information Exchange.
TAIEX	Teknisen avun tiedonvaihtotoimisto (<i>Technical Assistance Exchange Office</i>): Euroopan komission toimisto, joka huolehtii asiantuntemuksen tarjoamisesta ehdokasmaille.
TARIC	Euroopan yhteisöjen yhtenäistetty tullitariffi (TARif Intégré Communautaire)(hakemisto, jossa jokaiselle tavaramallille vahvistetaan yhdistetyn nimikkeistön pohjalta tullimaksut, muut yhteisön maksut sekä muut siihen liittyvät yhteisön erityiset säännöt).
Tarkoituksenmukaisuus	Peruste, jolla määritellään, kuinka hyvin ohjelman tavoitteet kohtaavat jäsenvaltioiden tarpeet.
TCO/TCT	Transfert des Cachets d'Origine/Transmission des Cachets de Transit, alkuperäleimojen ja passitusleimojen siirtoa koskeva tietojärjestelmä (<i>sovellus, jonka avulla komissio lähettää jäsenvaltioille tietoja alkuperä- ja passitusleimoista sähköpostisovelluksen välityksellä</i>).
Tehokkuus	Peruste, jolla määritellään, missä määrin ohjelman viralliset tavoitteet on saavutettu ja ovatko odotetut seuraukset toteutuneet.
TEMPO	Taxud Electronic Management of Projects Online (<i>tietotekniikkahankkeiden kehittämis- ja hallinnointimenetelmä</i>).
Tietotekninen sovellus	Tietokoneohjelman synonyymi.
Toiminta	Atk-järjestelmän käyttö. Atk-järjestelmän elinkaarella toiminta on lopullinen tarkoitus. Tässä vaiheessa saadaan hyöty aiemmin (tutkimukseen, kehittämiseen ja käyttöönottoon) tehdyistä investoinneista, ja järjestelmä alkaa edistää tavoitteiden saavuttamista.
Toimintakelpoisuus	Aika, jonka verkko on toiminnassa. CCN/CSI-verkon osalta toimintakelpoisuus aika on yhdyskäytävien ja niiden liitäntöjen keskiarvo. Kansallisten hallintojen hallinnoimien verkkojen tai järjestelmien toimintakyvyttömyysaika ei oteta huomioon.
TQS	Tarif Quota and Surveillance, tariffikiintiöiden seurantajärjestelmä (<i>sovellus, jonka avulla hallinnoidaan tariffikiintiötä ja seurataan tuontituotteita tariffikattojen valvomiseksi tai taloudellisista syistä tai petosten torjumiseksi</i>).
TTJ	Tullitietojärjestelmä (<i>keskustietokanta, jolla pyritään ehkäisemään, paljastamaan ja jäljittämään tulli- ja maatalousalan säännösten rikkomisia vahvistamalla toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö- ja valvontamenettelyjen tehokkuutta tietojen nopean levittämisen avulla</i>).

Tulli 2002	<i>Yhteisön monivuotinen toimintaohjelma, joka tukee ja täydentää jäsenvaltioiden tullialalla toteuttamia toimia.</i>
Tuloksellisuus	<i>Peruste, jolla määritellään saavutettujen tulosten suhde käytettyihin resursseihin ja jolla määritellään, onko seuraukset toteutettu kohtuulliseen hintaan.</i>
Tulokset	<i>Toimen lyhyen aikavälin seuraukset sen kohteena oleville edunsaajille.</i>
UIV	<i>Uudet itsenäiset valtiot (entisestä Neuvostoliitosta).</i>
Unit Values	<i>Sovellus, jonka avulla voidaan laskea pisteinä toimivat keskihinnat.</i>
Vaihdot	<i>Virkamiehen 15 päivää kestävä vierailu toisen jäsenvaltion kansallisessa hallinnossa. Vaihdossa vierailevat virkamiehet voivat tavata muita virkamiehiä ja parantaa tuntemustaan toisessa jäsenvaltiossa käytössä olevasta organisaatiosta ja siellä sovellettavista menetelmistä ja menettelyistä.</i>
Vaikutus	<i>Toimen keskipitkän ja pitkän aikavälin seuraukset sen kohteena oleville edunsaajille tai välillisesti muille edunsaajille.</i>
VATR	<i>Alv-numeron tarkistuspyyntö VIES-järjestelmässä.</i>
VIES	<i>Alv-tietojen vaihtojärjestelmä (VAT Information Exchange System) (tietoverkko, joka yhdistää jäsenvaltiot ja jonka kautta jäsenvaltiot voivat saada tietoja kaikista yhteisön sisäisistä tavarakaupoista niiden omiin alv-tiedostoihin rekisteröityjen toimijoiden ja toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityjen toimijoiden välillä sekä vahvistaa verovelvollisen alv-numeron oikeellisuuden).</i>
Väliarviointi	<i>Ohjelman ensimmäisten toteutusten ja tulosten kriittinen arvioiminen, jonka avulla selvitetään jatkotoimien laatu ja täytäntöönpano.</i>
WCO	<i>Maailman tullijärjestö (World Customs Organisation).</i>
Yhdyskäytävä (Gateway)	<i>Kansallisen hallinnon CNN-verkkoon yhteenliittämispiste. Jokaista verkkoon liitettyä hallintoa kohti on vain yksi yhdyskäytävä. Järjestelmät kulkevat kansallisten hallintojen hallinnoimien verkkojen kautta yhdyskäytävään.</i>
Yhteiset toimet	<i>Komission ja jäsenvaltioiden ohjelman puitteissa yhdessä järjestämät toimet, eli seminaarit, vaihdot, monenväliset valvontatoimet ja koulutustoimet.</i>

LIITEET

LIITE 1 MENETELMÄ: ARVIOINNIN JÄSENTÄMISESSÄ KÄYTETTÄVÄN MEANS-MALLIN SOVELTAMINEN

Jotta varmistettaisiin, että yhteisön ohjelmien arvioinnissa käytetään johdonmukaista ja yhdenmukaista lähestymistapaa, on kehitetty MEANS⁵⁶-menetelmä (Méthode d'Evaluation des Actions de Nature Structurelle). Siinä määritellään arvioinnin vaiheet ja tarkastelua, analysointia ja päätelmää edeltää arvioinnin rajaamis- ja jäsentämisvaihe, jonka täytäntöönpano esitetään jäljempänä yksityiskohtaisesti.

1. ARVIOINNIN KOHTEEN RAJAAMINEN

Tarkasteltava ajanjakso

Tämä kertomus täydentää vuosien 2000–2002 osalta ohjelmassa aiemmin toteutettuja arviointeja: väliarviointia⁵⁷ Tulli 2002 -ohjelman toteutuksista vuoteen 2000 asti.

Tarkasteltavat toimijat

Tapa, jolla kansalliset hallinnot hyödyntävät ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia, on tavoitteiden toteutumisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Jäsenvaltiot ja komissio ovat ohjelman tärkeimpiä toimijoita.

1. ARVIOINNIN JÄSENTÄMINEN

1.1. Arvioinnin perusteet ja kysymykset

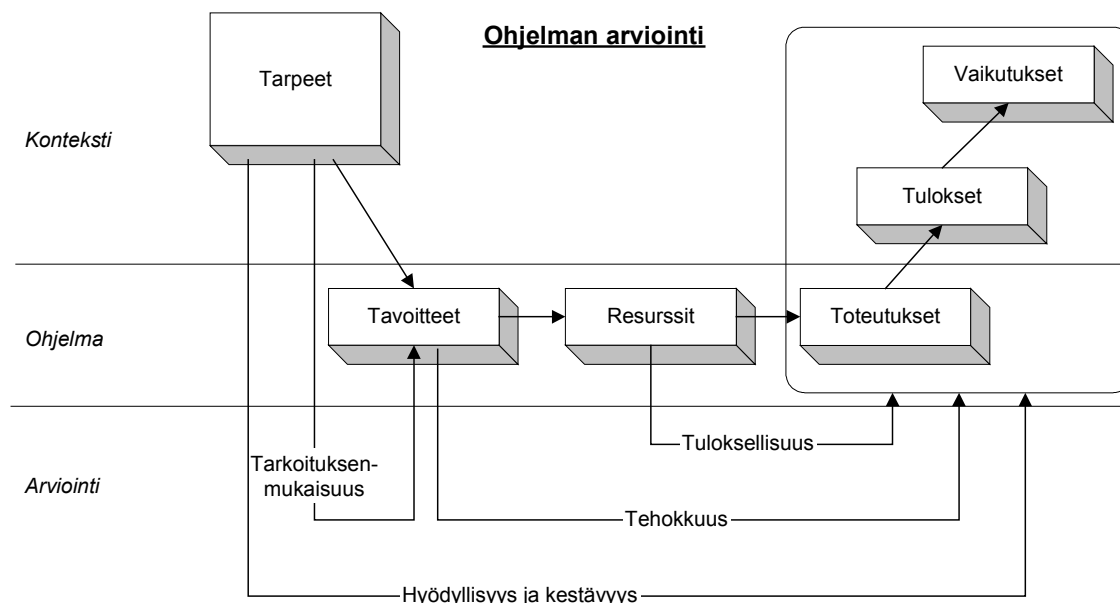
Jäsentämisen ensimmäinen vaihe koske arvioitavia seurauksia.

MEANS-mallissa erotetaan neljä erilaista seurausta, joita arvioinnissa voidaan mitata. Kaaviossa 1 esitetään nämä arvioitavat seuraukset tai arvioinnin perusteet.

---

⁵⁶ 3 osa, sivu 25.

⁵⁷ Väliarviointi Tulli 2002 -ohjelman täytäntöönpanosta, SEC (2001) 1329, 31.7.2001, komission yksiköiden työasiakirja.

Kaavio 1 Poliitiikan arvioitavat seuraukset

Tulokset ovat toiminnan välittömät seuraukset sen kohteena oleville edunsaajille,⁵⁸ **vaikutukset** ovat toiminnan keskipitkän ja pitkän aikavälin seuraukset⁵⁹ sen kohteena oleville edunsaajille tai välillisesti muille edunsaajille.

Arvioinnin ydinkysymys oli seuraava:

"Ovatko Tulli 2002 -ohjelmassa toteutetut toimet olleet tehokkaita, tuloksellisia, tarkoituksenmukaisia ja hyödyllisiä, ja oletetaanko niillä olevan ohjelman yleisiä tavoitteita koskevia kestäviä tuloksia?"

Tehokkuuden alalla on selvítettävä:

- onko Tulli 2002 -ohjelmassa asetetut viralliset tavoitteet saavutettu,
- mitä onnistumisia ja vaikeuksia on kohdattu ohjelman yhteydessä ja
- ovatko valitut ratkaisut tarkoituksenmukaisia ja mitä vaikutuksia niillä on ohjelman ulkopuolella.

Arvioinnissa tuloksellisuutta arvioidaan vertaamalla saatuja tuloksia tai toteutuneita vaikutuksia käytettyihin resursseihin. Toisin sanoen, ovatko vaikutukset oikeassa suhteessa Tulli 2002 -ohjelman toteutuneeseen budjettiin?

Tarkoituksenmukaisuuden arviointiin sisältyy ohjelman tavoitteiden yhdenmukaisuus jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin tarpeiden kanssa.

Hyödyllisyyden mittana on kysymys: "onko ohjelmasta seurannut asianosaisten tarpeita vastaavia muutoksia?"

⁵⁸ Esimerkiksi seminaarin seurauksena tietyn tullialan säännöksen soveltamiseen liittyvät ongelmat yksilöitiin ja niihin ehdotettiin ratkaisuja.

⁵⁹ Esimerkiksi: keskipitkän aikavälin vaikutus: hankeryhmän työn seurauksena muutettiin riskianalyyysjärjestelmää ja etenkin valintaperusteita; pitkän aikavälin vaikutus: kansallinen tullihallinto paransi suorituksiaan väärennösten torjunnan alalla.

Lopuksi kysymys: "voidaanko olettaa, että aikaansaadut muutokset (ja hyödyt) säilyvät ohjelman päätyttyä?" koskee tulosten kestävyyttä.

1.2. Ohjelman tavoitteiden kehitys

Samalla kun väliarvioinnissa selvennettiin alkuperäisiä tavoitteita, siinä korostettiin, kuinka tarpeellista on mukauttaa ohjelman tavoitteita tullien toimintaympäristössä tapahtuvaan kehitykseen.

Ohjelman tavoitteita tarkistettiin siten, että niissä otettiin huomioon helmikuussa 2002 laadittu **komission tiedonanto tulliliittoa koskevasta toimintasuunnitelmasta**⁶⁰, jossa esitettiin tullialan kohtaamat haasteet. Tiedonannossa muistutetaan, että sen lisäksi, että tulli vastaa erittäin tärkeästä tullimaksujen ja verojen kantamisesta, se valvoo tullipolitiikkojen täytäntöönpanoa lähes kaikilla kansainväliseen kauppaan liittyvillä aloilla. Tiedonannossa korostetaan myös jännitettä sen välillä, että laittoman kaupan (petokset, väärennökset, ympäristöä koskevien yleissopimusten rikkominen) torjunta vaatii yhä enemmän työtä, ja sen, että taloudelliset toimijat vaativat yhä nopeampaa palvelua. Ongelmana on, miten valvontatoimia voidaan lisätä samalla, kun laillista kaupankäyntiä helpotetaan. Ongelmaa kärjistävät vielä laajentumiseen liittyvät haasteet.

Tiedonannossa määritellään tullialan lähivuosien strategiset tavoitteet seuraavasti:

- "kehyksen luominen kansainvälisen kaupan kehittämiseksi avointen ja vakiintuneiden, johdonmukaisesti sovellettavien sääntöjen perusteella,
- budjettivarojen varmistaminen yhteisölle ja jäsenvaltioille, ja
- yhteiskunnan ja erityisesti sen taloudellisten, kaupallisten, kansanterveydellisten ja ympäristöön liittyvien etujen suojaaminen epäterveeltä kansainväliseltä kaupalta ja sen aiheuttamilta vahingoilta."

Tiedonannossa yksilöidään näiden tavoitteiden pohjalta viisi toiminta-alaa tullille:

- tullilainsäädäntö siten, että tiedon levittäminen asetetaan painopisteeseen tämän lainsäädännön yhdenmukaisen ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi,
- toimintojen parantaminen lisäämällä kansallisten hallintojen välistä yhteistyötä,
- yrityspalvelujen parantaminen,
- koulutuksen, myös taloudellisten toimijoiden koulutuksen, tehostaminen sekä
- kansainvälisen tulliyhteistyön edistäminen.

Lopuksi tiedonannossa korostetaan näiden eri alojen tietokoneistamisen strategista merkitystä.

Arvioinnissa pohditaan perinteisesti, ovatko ohjelman varsinaiset tavoitteet tarkoituksenmukaisia niiden ongelmien ratkaisemiseksi, joihin ohjelmalla pyritään puuttumaan.

Tässä kertomuksessa ei kuitenkaan käsitellä perusteellisesti kysymystä tarkoituksenmukaisuudesta, koska se kuuluu ensisijaisesti väliarviointiin, jossa sitä puitiin kattavasti, sekä jälkiarviointiin, jossa voidaan esittää muutoksia tavoitteisiin.

Tässä vaiheessa voidaan kuitenkin tuoda esiin, että Tulli 2002 -ohjelmalle asetetut tavoitteet ovat yhä tarkoituksenmukaisia, kun tarkastellaan tilanteen kehittymistä vuoden 2001 alun jälkeen.

---

⁶⁰ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle tulliliittoa koskevasta toimintasuunnitelmasta, 8. helmikuuta 2001, KOM (2001) 51 lopullinen.

Arviointi perustuu pääasiallisesti jäsenvaltioiden täyttämiin kyselylomakkeisiin. Jäsenvaltioita pyydettiin toimittamaan tietoja, esittämään mielipiteitä ja 29 kysymyksessä antamaan asteikolla 1–4 arvosana sille, miten paljon toimi tai koko ohjelma on edistänyt tietyn tuloksen tai vaikutuksen toteutumista.

Nämä arvioinnit, joita tulkittiin esitettyjen lisähuomioiden ja todettujen toteutusten perusteella, muodostavat arviointiperusteet.

2. TAVOITEPUU SEKÄ SEURAUSTEN JA TAVOITTEIDEN VÄLINEN YHTEYS

Väliarvioinnissa selvennettiin ohjelman tavoitteita: päätavoitteena oleva sisämarkkinoiden toiminnan parantaminen jakautuu kolmeen tavoitteeseen: lainsäädännön yhdenmukaiseen soveltamiseen, yhteisön etujen turvaamiseen ja kaupankäynnin helpottamiseen. Arvioinnissa pyritään selvittämään, edistävätkö toteutusten tulokset ja vaikutukset näitä tavoitteita. Tätä varten määritellään ensimmäiseksi toteutusten odotetut seuraukset ja niiden yhteydet tavoitteisiin, mistä muodostuu odotettujen seurausten puu.

Liitteissä 1 ja 2 esitetään yhtäältä yhteisten toimien ja toisaalta tietoteknisten sovellusten odotettujen tulosten puut. Tavoitepuuta luetaan kahdella tavalla: ylhäältä alas eli pohtien, miten kukin taso on toteutettava, ja alhaalta ylös eli pohtien, miksi kutakin toteutusta on ryhdytty toteuttamaan.

Toiseksi havaintojen pohjalta on voitava arvioida, missä määrin odotettuja seurauksia on voitu konkreettisesti todeta.

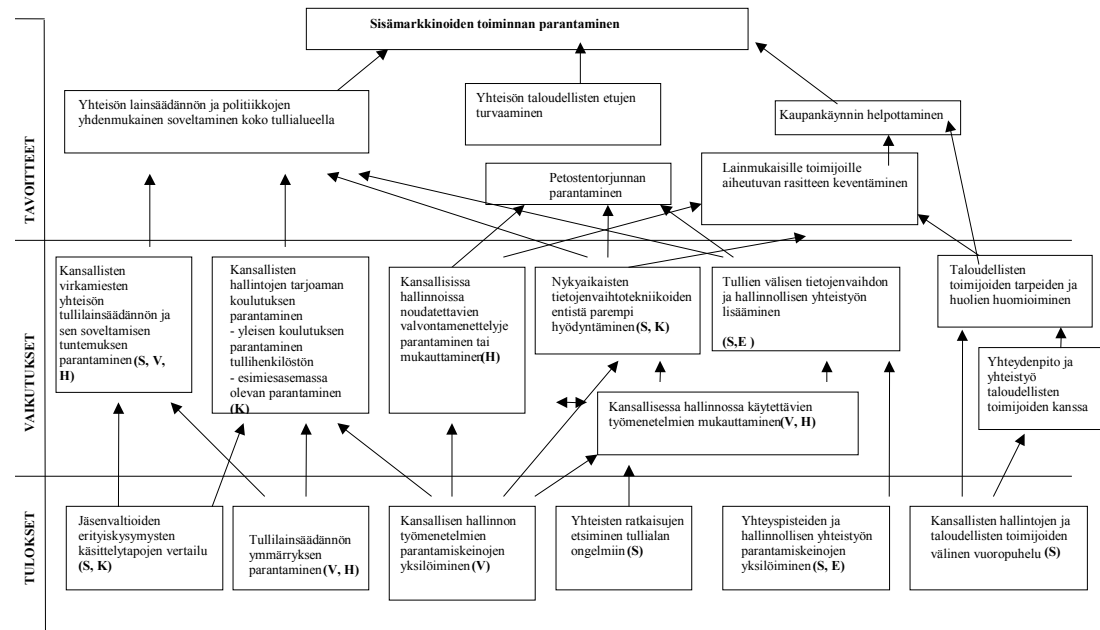
LIITE 2 KAAVIO TULLI 2002 -OHJELMAN TAVOITTEISTA JA YHTEISTEN TOIMIEN ODOTETUISTA SEURAUKSISTA

Seuraavassa kaaviossa esitetään Tulli 2002 -ohjelman tavoitteiden, sellaisina kuin niiden odotetut vaikutukset ja tulokset voitiin määritellä jo välikertomuksessa, ja yhteisten toimien odotettujen tulosten ja vaikutusten välinen yhteys. Järjestetyistä toimista käytetään lyhenteitä "S" (seminaarit), "K" (koulutus), "H" (hankeryhmät) ja "V" (vaihdot). Jokainen yhteisten toimien laji mainitaan sitä vastaavien "tulosten" ja "vaikutusten" ruuduissa.

Joistakin toimista odotetaan sekä tuloksia että vaikutuksia, toisista odotetaan vain vaikutuksia (esimerkiksi koulutuksesta).

Kaavio osoittaa, miten hiljattain järjestetyt toimet tukevat johdonmukaisesti ohjelman tavoitteita sellaisina kuin ne selvennettiin väliarvioinnissa.

Kaavio Tulli 2002 -ohjelman tavoitteista ja yhteisten toimien odotetuista seurauksista

LIITE 3 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO YHTEISTEN TOIMIEN SEURAUKSISTA

Liite 3.1 Seminaarit

	HYÖTY		TULOKSET				VAIKUTUKSET				
	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	muut	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	muut	
	Auttoivat vertaamaan jäsenvaltioiden erityiskysymysten käsittelytapoja	Auttoivat etsimään ja löytämään yhteisiä ratkaisuja tullialan erityisongelmiin	Auttoivat kansallisia hallintoja ja taloudellisia toimijoita vaihtamaan näkemyksiä erityisiä tullialan kysymyksistä	Auttoivat osanottajia yksilöimään yhteisöisiä (tai verkostoja) muissa jäsenvaltioissa ja/tai tapoja parantaa hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa tulliyksiköiden välillä	Muita mainittuja tuloksia (kyllä = 1, ei = 0)	Yhteisön tullilainsäädännön, sen tulkinnan ja sen soveltamisen osaaminen parantui kansallisissa hallinnoissa vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen seminaarien seurauksena	Taloudellisten toimijoiden ja kansallisen hallinnon välinen yhteydenpito (toimijoiden kuuleminen mukaan luettuna) parantui vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen seminaarien seurauksena	Tietoteknisten välineiden käyttö parantui kansallisissa hallinnoissa vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen seminaarien jälkeen	Vuosien 2001 ja 2002 seminaarien seurauksena osanottajien luomia kontakteja ja/tai verkostoja hyödynnettiin, ja ne edistivät kansallisten hallintojen välistä yhteistyötä	Muita mainittuja vaikutuksia (kyllä = 1, ei = 0)	
SAKSA	4	4	3	4	4	0		3	1	3	0
ITÄVALTA	3	3	2	4	4	1	3	3	2	3	1
BELGIA	4	3,5	3,5	3	3	1	3	2	1	3	1
TANSKA											
ESPANJA	3	3	3	4	4	0	3	3	3	4	0
SUOMI	4	3	3	3	3	1	3	3	2	3	1
RANSKA	3	3	3	3	3	1	3	2	1	3	1
KREIKKA	4	4	4	3	4	1	4	4	4	3	0
IRLANTI	4	4	3	4	4	0	2	2	2	3	1
ITALIA	3	3	3	3	3	0	3	3	2	2	0
LUXEMBURG											
ALANKOMAAT	3	3	3	3	3	1	2	2	2	4	0
PORTUGALI											
YHD. KUNING.	3	3	2	3	3	1	2	1	2	3	0
RUOTSI	4	3	3	4	3	1	3	3	2	3	0
<i>vastausten määrä</i>	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
KESKIARVO	3,50	3,29	2,96	3,42	3,42	0,67	2,58	2,50	2,00	3,08	0,42

Asteikko: 1 (heikko) – 4 (erittäin hyvä)

Liite 3.2Vaihdot

	HYÖTY	TULOKSET				VAIKUTUKSET				
		6.1.	6.2.	6.3.	muut	7.1.	7.2.	7.3.	7.4.	muut
		Vuonna 2002 toteutetut vaihdot auttoivat osanottajia ymmärtämään paremmin tullilainsäädäntöä	Vuonna 2002 toteutetut vaihdot auttoivat tunnistamaan tapoja, joilla voidaan parantaa tulliliityön menetelmiä	Vuonna 2002 toteutetut vaihdot auttoivat osanottajia yksilöimään yhteyspisteitä (tai verkostoja) muissa jäsenvaltioissa ja/tai tapoja parantaa yksiköiden välistä hallinnollista yhteistyötä	Muita mainittuja tuloksia (kyllä = 1, ei = 0)	Oletteko huomannut yhteisön tullilainsäädännön tulkinnan tai soveltamisen parantuneen vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen vaihtojen seurauksena?	Oletteko huomannut kansallisen hallinnon työmenetelmissä muutoksia/mukautuksia vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen vaihtojen seurauksena?	Oletteko huomannut parannuksia/muutoksia hallinnollisen yhteistyön menetelmissä ja/tai parannuksia tullihallintojen välisessä tietojenvaihdossa vuosina 2001 ja 2002 järjestettyjen vaihtojen seurauksena?	Oletteko erityisesti huomannut, että lähettävän ja vastaanottavan hallinnon välinen yhteydenpito on tiivistynyt vaihtojen jälkeen etenkin tullitietojen saannin tai vaihtamisen alalla?	Muita mainittuja vaikutuksia (kyllä = 1, ei = 0)
SAKSA	3	2	3	4	0	2	2	2	3	0
ITÄVALTA	3	3	4	4	1	2	3	3	3	0
BELGIA	3,5	3,5	3,5	3,5	1	2,5	2,5	2	1,5	1
TANSKA										
ESPANJA	3	3	2	4	0	3	1	3	3	0
SUOMI	4	3	3	4	1	3	3	4	3	1
RANSKA	3	4	4	3	1	3	2	3	3	1
KREIKKA	4	4	4	3	0	3	3	3	3	0
IRLANTI	4	2	4	4	0	1	3	3	3	0
ITALIA	4	3	3	4	1	3	4	4	4	1
LUXEMBURG										
ALANKOMAAT	3	2	3	4	1	2	2	4	4	0
PORTUGALI										
YHD. KUNING.	4	2	2	4	0	2	1	1	3	1
RUOTSI	4	4	3	4	1	3	3	3	#	0
<i>Vastausten määrä</i>	12	12	12	12	12	12	12	12	11	12
KESKIVARVO	3,54	2,96	3,21	3,79	0,58	2,46	2,46	2,92	3,05	0,42

Liite 3.3 Hankeryhmät

	HYÖTY	VAIKUTUKSET			
		10.1	10.2	10.3	muut
		Ovatko Tulli 2002 -ohjelman hankeryhmien työt mielestänne auttaneet parantamaan yhteisön tullilainsäädännön erityisosa-alueiden tuntemusta ja ymmärrystä?	Ovatko Tulli 2002 -ohjelman hankeryhmien työt mielestänne auttaneet parantamaan tai mukauttamaan valvontamenetelmiä ja -menettelyjä kansallisessa hallinnossanne?	Ovatko Tulli 2002 -ohjelman hankeryhmien työt mielestänne auttaneet huomioimaan entistä paremmin taloudellisten toimijoiden tarpeet?	Muita mainittuja vaikutuksia (kyllä = 1, ei = 0)
SAKSA	4	3	3	1	0
ITÄVALTA	3	4	2	3	1
BELGIA	3,5	3,5	3	3	1
TANSKA					
ESPANJA	4	4	3	3	0
SUOMI	3	3	3	2	1
RANSKA	3	4	3	3	1
KREIKKA	4	4	3	3	0
IRLANTI	4	4	3	3	1
ITALIA	3	3	3	4	1
LUXEMBURG					
ALANKOMAAT	4	2	3	3	0
PORTUGALI					
YHD. KUNINGASK.	3	3	3	3	1
RUOTSI	4	3	4	4	1
<i>vastausten määrä</i>	12	12	12	12	12
KESKIVARVO	3,54	3,38	3,00	2,92	0,67

Liite 3.4 Koulutus

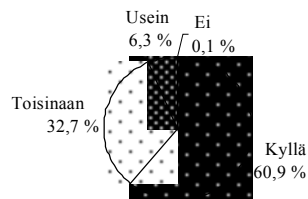
	HYÖTY		VAIKUTUKSET			
		12.1	12.2	12.3	12.4	muut
		Ovatko Tulli 2002 -ohjelman koulustoimet auttaneet mielestänne parantamaan hallintonne virkamiehille tarjottavia koulutusmoduuleja (laatu, täydentävyys, ehdotetut aiheet)?	Ovatko Tulli 2002 -ohjelman koulustoimet auttaneet mielestänne parantamaan tullialan erityisaiheiden tuntemusta?	Ovatko Tulli 2002 -ohjelman koulustoimet auttaneet mielestänne parantamaan esimiesasemassa olevan tullihenkilöstön koulutusta?	Ovatko Tulli 2002 -ohjelman koulustoimet auttaneet mielestänne hallintonne virkamiehiä käyttämään nykyteknologiaa (tietotekniikan käyttö jne.)?	Muita mainittuja vaikutuksia (kyllä = 1, ei =)
SAKSA	3	3	3	3	3	0
ITÄVALTA	3	3	4	4	#	1
BELGIA	3	3	2	1	2	0
TANSKA						
ESPANJA	3	3	3	3	3	0
SUOMI	3	3	3	2	2	0
RANSKA	3	2	2	3	3	1
KREIKKA	4	3	4	4	3	0
IRLANTI	4	4	4	3	3	1
ITALIA	2	2	2	3	1	0
LUXEMBURG						
ALANKOMAAT	3	4	2	2	2	1
PORTUGALI						
YHD. KUNING.						
RUOTSI	3	3	4	3	2	0
<i>vastausten määrä</i>	11	11	11	11	9	11
KESKIARVO	3,09	3,00	3,00	2,82	2,67	0,36

Liite 3.5 Kokonaisarvio

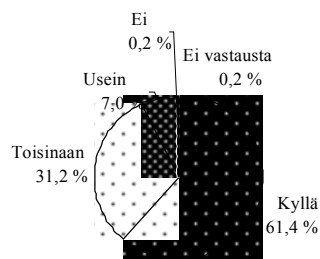
	Tavoitteiden toteutuminen					Atk-järjestelmien hyödyllisyys	Huomioita
	13.A.	13.B	13.C	13.D	13.E	14	15
	A. Kuinka paljon ohjelma auttoi parantamaan tullihallintojen välistä hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa?	B. Kuinka paljon ohjelma helpotti yhteydenpitoa ja neuvottelua taloudellisten toimijoiden kanssa?	C. Kuinka paljon ohjelma auttoi parantamaan tullivalvonnan laatua ja tuloksia?	D. Kuinka paljon ohjelma auttoi parantamaan petosten torjuntaa?	E. Kuinka paljon ohjelma auttoi parantamaan yhteisön lainsäädännön soveltamista koko tullialueella?	Mikä on yleinen arvio Tulli 2002 -ohjelmasta rahoitettujen atk-järjestelmien hyödyllisyydestä?	Onko teillä muita huomioita ohjelmasta ja/tai sen arviointimenetelmästä (tämä kyselylomake mukaan luettuna)? Onko teillä parannusehdotuksia ohjelmaan? (kyllä = 1, ei = 0)
SAKSA	4	1	3	3	4	4	0
ITÄVALTA	4	3	4	4	3	3	1
BELGIA	2	2	3	2,5	2,5	2,5	1
TANSKA							
ESPANJA	4	3	4	4	4	4	1
SUOMI	3	3	3	3	3	4	0
RANSKA	3	2	3	3	3	3	1
KREIKKA	3	2	3	4	3	3	0
IRLANTI	4	3	3	3	3	4	0
ITALIA	3	3	4	4	3	3	1
LUXEMBURG							
ALANKOMAAT	3	3	3	3	2	3	1
PORTUGALI							
YHD. KUNING.	3	1	4	2	2	3	1
RUOTSI	3	3	4	3	3	4	0
<i>vastausten määrä</i>	12	12	12	12	12	12	12
KESKIARVO	3.25	2.42	3.42	3.21	2.96	3.38	0.58

LIITE 4 TIIVISTELMÄ VUOSIEN 2000, 2001 JA 2002 SEMINAARIEN OSANOTTAJIEN HENKILÖKOHTAISISTA ARVIOISTA (TULOKSET KOSKEVAT 18 SEMINAARIA 29:STÄ)

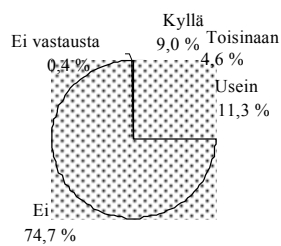
Täyttikö (tai ylittikö) seminaari odotuksenne?

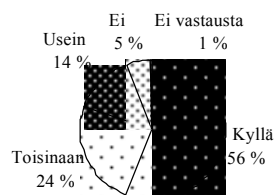
Käsiteltiinkö seminaarissa odottamianne aiheita?

Oliko seminaarissa liikaa esityksiä?

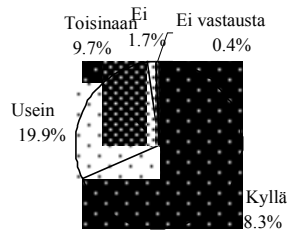

Jäikö keskusteluihin riittävästi aikaa ?

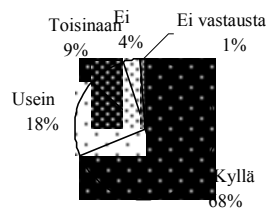

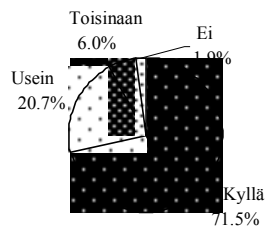
Riittäkö aika keskusteluihin muiden edustajien kanssa ?

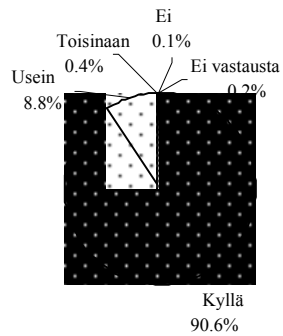
Oliko asiakirjoja riittävästi saatavilla ?

Oliko seminaarista mielestänne yleisesti katsoen hyötyä hällinnollenne ?

Oliko seminaarin ilmapiiiri hyvä ?

LIITE 5 VAIHTOJEN MÄÄRÄN KEHITYS

Vaihtojen määrän kehitys ensisijaisten toiminta-alojen mukaan (jäsenvaltiot)

	Valvonta ja valvonta-normit		Suhteet liike-elämään		Tietotekniikka ja viimeaikainen kehitys		Koulutus		Erityiset vaihdot ja muut		yht.
	maara	%	maara	%	maara	%	maara	%	maara	%	
2000	156	60	15	6	13	5	74	29	0	0	258
2001	323	56	27	5	136	23	21	4	72	12	579
2002	276	61	38	8	8	2	88	20	39	9	449

Huom.: Viimeisessä sarakkeessa esitettävien kokonaismäärien ja edellisessä taulukossa esitettävien kokonaismäärien (vaihtojen kehitys maittain) välillä voi olla eroja. Tämän taulukon luvut on saatu valtioiden vuoden lopussa toimittamista vuosikertomuksista, kun taas edellisen taulukon luvut ovat peräisin yleisestä kyselylomakkeesta, jonka yhteydessä jotkin jäsenvaltiot tekivät merkittäviä korjauksia lukuihinsa.

Vaihtojen määrän kehitys ensisijaisten toiminta-alojen mukaan (jäsenvaltiot)

	Valvonta ja valvonta-normit		Suhteet liike-elämään		Tietotekniikka ja viimeaikainen kehitys		Koulutus		Erityiset vaihdot ja muut		yht.
	määrä	%	määrä	%	määrä	%	määrä	%	määrä	%	
2001	58	74	3	4	5	6	3	4	9	12	78
2002	42	69	2	3	4	7	8	13	5	8	61

LIITE 6 TULLI 2002 -OHJELMAN TIETOTEKNIikkaOSAN BUDJETTI

Hanke/vuosi	1998	1999	2000	2001	2002	Total	% Tulli 2002 - budjetista
CCN/CSI (50 % Fiscalis - 50 % Tulli)	2.182.687	6.033.857	4.336.042	4.672.356	6.576.530	23.801.472	
Hallinnointivälineet (50 % Fiscalis - 50 % Tulli)	-	124.627	476.406	688.350	129.500	1.418.883	
Tempo	-	124.627	476.406		129.500	730.533	
PSO	-	-	-	688.350	-	688.350	
Tulli 2002 (ilman CCN/CSI:tä ja hallinnointivälineitä)	12.061.986	10.293.952	15.876.661	17.312.595	16.973.560	72.518.754	
NCTSI	7.045.916	7.838.227	8.725.941	10.461.500	9.251.972	43.323.556	51,38%
Tariffisovellukset	1.680.567	1.328.956	2.910.096	2.995.835	3.926.326	12.841.780	15,23%
E-Customs	-	-	84.990	85.260	273.262	443.512	0,53%
Muut	2.425	78.006	229.627	280.000	-	590.058	0,70%
AFIS/TTJ	2.501.819	176.383	3.008.007	2.565.000	2.585.000	10.836.209	12,85%
SIGL	831.259	872.380	918.000	925.000	937.000	4.483.639	5,32%
Tulli 2002 yhteensä (mukaan lukien 50 % CCN/CSI:stä ja hallinnointivälineistä)	13.154.918	13.280.047	18.320.342	19.241.032	20.323.303	84.319.642	

LIITE 7 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO CCN/CSI-JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ, KÄYTTÖÖNOTOSTA JA TOIMINNASTA

Kysymys

Ilmoittakaa arvosanalla 1 (täysin samaa mieltä) – 5 (täysin eri mieltä), missä määrin yhdytte seuraaviin väittämiin.

Vastaukset

CCN/CSI-järjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto	Vastauksia Fiscalis	Keskiarvo Fiscalis	Vastauksia Tulli	Keskiarvo Tulli	Yhteinen keskiarvo
A. CCN/CSI:n käyttöönotolle on asetettu realistinen määräaika jäsenvaltiossanne.	9	2,00	10	2,00	2,00
B. CCN/CSI:n käyttöönoton budjetti on realistinen jäsenvaltiossanne.	8	1,56	10	1,70	1,64
C. Komissio (CCN/TC) on auttanut riittävästi CCN/CSI:n käyttöönotossa jäsenvaltiossanne.	9	1,78	10	2,00	1,89
D. Komissio on tarjonnut riittävästi koulutusta CCN/CSI:n käyttöönotossa jäsenvaltiossanne.	9	1,83	10	2,10	1,97
E. Komissio on tarjonnut riittävästi kirjallista aineistoa CCN/CSI:n käyttöönotossa jäsenvaltiossanne.	6	1,83	10	2,10	2,00
F. CCN/CSI on helppo liittää kansalliseen rajapintojen järjestelmäänne.	9	1,83	10	2,30	2,08
G. Kansallisella tasolla käytössä olevia tekniikoita käytetään CCN/CSI:n eritelmässä.	9	1,67	10	2,10	1,89
CCN/CSI-järjestelmän toiminta (1999–2002)					
H. Komissio (CCN/CT) on auttanut riittävästi CCN/CSI:n toiminnan aikana.	9	2,00	11	1,73	1,85
I. Komissio (CCN/CT) on tarjonnut riittävästi kirjallista aineistoa ja koulutusta CCN/CSI:n toimintaa ja järjestelmien kehittämistä varten.	9	2,22	11	2,09	2,15
J. CCN/CSI on helppo ottaa käyttöön jäsenvaltiossanne.	9	2,17	11	2,64	2,43
K. CCN/CSI:n palvelut kattavat hallintojen välisen tietojenvaihdon tarpeet ohjelman vaatimusten mukaisesti (synchronous and asynchronous services, HTTP, CCN-mail).	8	2,88	10	2,10	2,44
L. Komission hallinnoima runkojärjestelmä on riittävän toimintakelpoinen.	8	1,88	10	1,80	1,83
M. Muiden jäsenvaltioiden hallinnoimat yhdyskäytävät ovat riittävän toimintakelpoisia.	7	1,71	10	2,00	1,88
N. CCN/CSI on helppo liittää kansallisiin järjestelmiin	9	2,22	10	2,50	2,37
O. Kaikkien CCN/CSI:tä käyttävien järjestelmien eritelmissä on tiedot, joita yhteentoimivuus CCN/CSI:n kanssa edellyttää.	8	2,38	10	2,10	2,22
P. CCN/CSI säästää merkittävästi resursseja uuden Customs IT -järjestelmän asentamisessa jäsenvaltiossanne.	5	2,60	9	2,11	2,29
Q. Kaikki tietojenvaihtopalvelut ovat riittävän turvattuja.	8	2,00	11	1,36	1,63

Selitykset:

1 = täysin samaa mieltä

5 = täysin eri mieltä

Keskiarvo ≤ 2,0

Keskiarvo 2–2,5

Keskiarvo > 2,5

LIITE 8 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO TULLI 2002 -OHJELMAN JÄRJESTELMIEN TARJOAMIEN TIETOJEN KATTAVUUDESTA

Kysymys

Voisitko arvioida näiden järjestelmien jäsenvaltiolleen tarjoamien tietojen kattavuutta ohjelman pääasiallisten tavoitteiden valossa?

- tullihallintojen välisen hallinnollisen yhteistyön ja tietojenvaihdon parantaminen
- taloudellisten toimijoiden kanssa käytävän yhteydenpidon helpottaminen ja heidän huoliensa huomioiminen
- tullivalvonnan laadun ja tulosten parantaminen
- petostentorjunnan parantaminen
- yhteisön lainsäädännön soveltamisen parantaminen koko tullialueella

- 1: Kaikki tarvittavat tiedot toimitetaan.
- 2: Lähes kaikki tarvittavat tiedot toimitetaan, joitakin parannuksia voisi kuitenkin tehdä.
- 3: Kaikkia tarvittavia tietoja ei toimiteta.
- 4: Toimitetut tiedot eivät ole hyödyllisiä

Vastaukset

Järjestelmät (yhteisön ja jäsenvaltioiden osiot mukaan luettuina)		
	Vastausten määrä	Keskiarvo
A. ECICS (European Commission Inventory of Chemical Substances)	8	2,00
B. IPR (Inward Processing Relief)	10	1,80
C. NCTS (New Computerised Transit System)	9	1,56
D. Taric (Tarif Intégré communautaire)	9	1,89
E. TCO/TCT (Transfert des Cachets d'Origine/Transit)	10	2,10
F. Unit Values	5	1,40
G. Tariff Quota Surveillance (TQS)	9	1,78
H. AFIS	11	2,00
I. EBTI	11	1,82
J. DDS	7	2,00
K. SIGL	3	1,67

keskiarvo <=2
keskiarvo 2–2,5
keskiarvo >2,5

LIITE 9 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO TULLI 2002 -OHJELMAN JÄRJESTELMIEN TARJOAMIEN TIETOJEN LAADUSTA

Kysymys

Voitteko arvioida jäljempänä lueteltujen järjestelmien tarjoamien tietojen laatua jäsenvaltionne tarpeiden valossa?

Vastaukset

Tulli 2002 -ohjelman sovellusten tarjoamien tietojen laatu	Järjestelmä									
	TARIC	ECICS	IPR	SIGL	DDS	TCO/TCT	Unit Values	QUOTA	AFIS	EBTI
A. Muut jäsenvaltiot päivittävät nopeasti tiedot, joita jäsenvaltionne tarvitsee.										
<i>Vastanneiden maiden määrä</i>	15	21	16	5	9	19,5	9	14	21	17
<i>Keskiarvo</i>	8	9	9	3	5	9	5	7	10	9
	1,88	2,33	1,78	1,67	1,80	2,17	1,80	2,00	2,10	1,89
B. Muut jäsenvaltiot toimittavat nopeasti tiedot, joita jäsenvaltionne tarvitsee.										
<i>Vastanneiden maiden määrä</i>	17	24	16	6	10	19,5	10	15	23	19
<i>Keskiarvo</i>	8	9	9	3	5	9	5	7	10	9
	2,13	2,67	1,78	2,00	2,00	2,17	2,00	2,14	2,30	2,11
C. Muiden jäsenvaltioiden toimittamat tiedot ovat tarkkoja ja oikeita.										
<i>Vastanneiden maiden määrä</i>	13,3	18	16	4	6	15,5	8	11	19	13
<i>Keskiarvo</i>	8	9	9	3	5	9	5	7	10	9
	1,66	2,00	1,78	1,33	1,20	1,72	1,60	1,57	1,90	1,44
Yleinen keskiarvo	1,89	2,33	1,78	1,67	1,67	2,02	1,80	1,90	2,10	1,81

Selitykset

1 = täysin samaa mieltä

5 = täysin eri mieltä

Keskiarvo ≤ 2,0

Keskiarvo 2-2,5

Keskiarvo > 2,5

**LIITE 10 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO TULLI 2002 -OHJELMAN YHTEYDESSÄ KEHITETTYJEN
JÄRJESTELMIEN KANSALLISTEN OSIEN KÄYTTÖNOTOSTA JA TOIMINNASTA**

Kysymys

Ilmoittakaa arvosanalla 1 (täysin samaa mieltä) – 5 (täysin eri mieltä), missä määrin yhdytte seuraaviin väittämiin.

Vastaukset

Tulli 2002 -ohjelmaan kuuluvien järjestelmien käyttöönotto ja kehittäminen jäsenvaltiossanne	Vastausten määrä	Keskiarvo
A. Jäsenvaltionne sitoutuu siihen, että järjestelmät otetaan kansallisella tasolla käyttöön yhteisen eritelmän mukaisesti.	11	1,45
B. Järjestelmien käyttöönoton määräajat ovat realistisia.	11	2,36
C. Tarjottu koulutus on riittävää.	11	2,00
D. Tarjottu apu on riittävää.	11	1,86
E. Käyttöön otettavien ja/tai kehitettävien järjestelmien tarpeet ja/tai eritelmät ovat riittävän kattavat.	11	2,68
F. Komission ja jäsenvaltionne välillä käyttöönotosta käytävä yhteydenpito on selkeää ja nopeaa.	11	2,18
G. Kansallisella tasolla käytössä olevat budjettiresurssit ovat riittäviä.	11	2,42
H. Hankkeisiin kansallisella tasolla mahdollisesti käytössä olevat henkilöstöresurssit ovat riittäviä.	11	2,70
I. Jäsenvaltionne on tarjonnut käyttöön asianmukaisen teknologian.	10	1,80
J. Järjestelmien toiminnan edellyttämät oikeudelliset välineet ovat laadukkaita ja oikea-aikaisesti saatavilla.	11	2,00
K. Järjestelmien toiminnan edellyttämät hallinnolliset määräykset ovat oikea-aikaisesti saatavilla ja laadukkaita.	10	2,30
L. Yhteentoimivuus olemassa olevien taustajärjestelmien kanssa on mahdollinen.	9	2,44
Tulli 2002 -ohjelmaan kuuluvien järjestelmien toiminta jäsenvaltiossanne		
M. Komission apu toiminnan aikana on riittävää.	11	1,91
N. Järjestelmiä on helppo hallinnoida jäsenvaltiossanne.	10	2,80
Jäsenvaltionne yhteistyö muiden jäsenvaltioiden kanssa		
O. Komissio tarjoaa riittävästi tilaisuuksia järjestelmien käyttöönottoa ja kehittämistä koskevien mielenkiintoisten tietojen jakamiseen jäsenvaltionne ja muiden jäsenvaltioiden välillä.	11	2,55
P. Jäsenvaltionne ja muiden jäsenvaltioiden väliset säännölliset tapaamiset (esim. hankeryhmät) tarjoavat teille mielenkiintoisia tietoja.	11	2,27

Selitykset

1 = täysin samaa mieltä

5 = täysin eri mieltä

Keskiarvo <=2,0

Keskiarvo 2–2,5

Keskiarvo >2,5

LIITE 11 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO TULLI 2002 -OHJELMAN YHTEYDESSÄ KEHITETTYJEN JÄRJESTELMIEN ANNISTA OHJELMAN TAVOITTEILLE

Ilmoittakaa arvosanalla 1 (täysin samaa mieltä) – 5 (täysin eri mieltä), missä määrin yhdytte seuraaviin väittämiin.

Anti tavoitteille

	TARIC	ECICS	IPR	NCTS	TCO/TCT	Unit Values	AFIS	EBTI	TQS	Yhteensä
A. Järjestelmät parantavat kansallisten hallinnollisten menettelyjen tehokkuutta.	11	21	23	18	19	10	20	14	13	
Vastausten määrä	8	9	8	9	9	5	10	9	7	
Keskiarvo	1,38	2,33	2,88	2,00	2,11	2,00	2,00	1,56	1,86	2,01
B. Järjestelmät parantavat eri jäsenvaltioiden tullihallintojen välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa.	15	20	17	14	18	13	19	16	12	
Vastausten määrä	6	8	7	9	8	5	11	9	6	
Keskiarvo	2,50	2,50	2,43	1,56	2,25	2,60	1,73	1,78	2,00	2,15
C. Järjestelmät helpottavat yhteydenpitoa talouden toimijoihin.	14	22	25	18	29,5	15	25	22	16	
Vastausten määrä	7	7	8	9	8	5	8	7	6	
Keskiarvo	2,00	3,14	3,13	2,00	3,69	3,00	3,13	3,14	2,67	2,88
D. Järjestelmät parantavat tullivalvonnan laatua ja tuloksia.	12	14	20	18	15,5	8	15	18	10	
Vastausten määrä	8	7	7	9	9	5	10	9	6	
Keskiarvo	1,50	2,00	2,86	2,00	1,72	1,60	1,50	2,00	1,67	1,87
E. Järjestelmät tukevat tehokkaasti petostentorjuntaa.	15	18	19	15	17	14	12	20	13	
Vastausten määrä	6	7	6	8	8	5	8	7	5	
Keskiarvo	2,50	2,57	3,17	1,88	2,13	2,80	1,50	2,86	2,60	2,44
F. Järjestelmät parantavat yhteisön lainsäädännön soveltamista koko tullialueella.	13	13	19	12	19,5	9	22	14	11	
Vastausten määrä	9	7	8	7	9	5	11	7	7	
Keskiarvo	1,44	1,86	2,38	1,71	2,17	1,80	2,00	2,00	1,57	1,88
Yleinen keskiarvo	1,89	2,40	2,80	1,86	2,34	2,30	1,98	2,22	2,06	2,21

Selitykset

1 = täysin samaa mieltä

5 = täysin eri mieltä

Keskiarvo ≤ 2,0

Keskiarvo 2-2,5

Keskiarvo > 2,5

LIITE 12 JÄSENVALTIOIDEN ARVIO TULLI 2002 -OHJELMAN YHTEYDESSÄ KEHITETTYJEN JÄRJESTELMIEN KÄYTÖSTÄ

Kysymykset

Onko teillä käytössänne atk-järjestelmien käytön seurantajärjestelmää, eli kokoatteko säännöllisiä tilastoja näiden järjestelmien käytöstä?

Merkitkää rasti alla olevan taulukon "seuranta"-sarakeeseen sen mukaan, seuraatteko lueteltujen järjestelmien käyttöä ja jos seuraatte, teettekö sitä säännöllisesti (järjestelmän jatkuva seuranta ja säännöllinen raportointi) vai satunnaisesti (ei säännöllistä raportointia).

Ilmoittakaa kaikkien sellaisten järjestelmien osalta, joita te seuraatte tai joiden käytöstä teillä on selkeä käsitys, kuinka ahkerasti niitä käytetään merkitsemällä rasti jonkin "käyttöaste"-sarakeessa ehdotetun vaihtoehdon kohdalle.

Onko virkamiehille asetettu oikeudellista tai hallinnollista velvoitetta käyttää näitä järjestelmiä teidän jäsenvaltiossanne? (Merkitkää rasti "velvoite"-sarakeeseen)

Vastaukset

Järjestelmä	Seuranta				Käyttöaste					Velvoite	
	Ei	Kyllä, säännöllisesti	Kyllä, satunnaisesti	Ei käytetä koskaan	Käyttönäyttö- vaiheessa	Satunnaisesti	Usein	Välttämätön	Ei	Kyllä	
A. TARIC (TARif Intégré Communautaire)	4	4	0	1	0	1	0	6	2	6	
B. ECICS (European Commission Inventory of Chemical Substances)	7	1	2	0	0	6	2	1	6	3	
C. IPR (Inward Processing Relief)	5	0	4	0	0	2	6	0	2	6	
D. NCTS (New Computerised Transit System)	2	5	0	0	2	0	1	3	3	4	
E. TCO/TCT (Transfert des Cachets d'Origin/Transit)	6	2	2	0	0	3	6	0	5	4	
F. Unit Values	3	2	0	0	0	2	1	1	2	2	
G. AFIS	7	3	0	0	0	2	4	2	5	4	
H EBTI	5	4	0	0	2	0	3	4	2	7	
I. TQS	3	4	1	0	0	1	1	5	2	5	
J. DDS	6	1	0	1	0	2	3	0	6	0	
L.SIGL	4	2	0	1	0	1	2	1	2	3	
<i>Yhteensä</i>	52	28	9	3	4	20	29	23	37	44	
<i>Kyselyssä huomioon otettujen järjestelmien määrä</i>	88	88	88	78	78	78	78	78	80	80	
<i>Keskiarvo</i>	59%	32%	10%	4%	5%	26%	37%	29%	46%	55%	